

ISSN 1331-2529

SLUGA BOŽJI ALOJZIJE STEPINAC

»Onaj, koji se malo udube u misterij utjelovljenja Sina Božjega i koji samo malo shvati svu dubinu ljubavi Božje prema čovjeku, taj će na ljubav odgovoriti ljubavlju i život svoj udesiti prema načelima Evanđelja Sina Božjega.«

A. kard. Stepinac, *Pismo dr. Ivi Andresu, Krašić, 17. XII.1953.*

God. 4 (1997) 24. lipnja GLASNIK POSTULATURE Broj 3 Cijena 5 kn

NOVI GROB SLUGE BOŽJEGA ALOJZIJA STEPINCA

Tisuće udaraca čekićem i »puncom« pretvorile su tanku plohu srebra u čvrstu strukturu reljefa klasične izražajnosti i suvremenog rukopisa u modelaciji i kompoziciji. Dokumentarne scene iz Kardinalova života u umjetnikovoj kreaciji, postale su ikonički znaci obnove pamćenja, moralne katarze. Ima umjetničkih djela koja propituju estetske, stilističke, formalne momente likovnog umijeća, no ovo djelo sintetizira te momente i nadilazi ih u nadahnuću i samo postaje nadahnuće. Odmjereni i dobro provedeni ritam ploha, na kojima su uprizorene scene iz Kardinalova života, tvore impozantnu vizualnu cjelinu. Svojom čvrstoćom odar smiruje gotički uzlet Katedrale prema nebu, i sam je otvoren tom uzletu.

Katolička Crkva – braniteljica čovjekova dostojanstva i njegovih temeljnih prava

Papa Ivan Pavao II. pohodio je 12. i 13. travnja 1997. Sarajevo, glavni grad Republike Bosne i Hercegovine. U ime svih katolika tamošnje države i na Koševskom stadionu, gdje je s biskupima, svećenstvom i Božjim narodom slavio Euharistiju, pozdravio ga je kard. Vinko Puljić, vrhbosanski nadbiskup i predsjednik Biskupske konferencije BiH.

Crkvo u Poljskoj, hvala!

U ovom jubilarnom sjedočanstvu moram izraziti svoju zahvalnost cijeloj poljskoj Crkvi, unutar koje je rođeno i sazrelo moje svećeništvo. To je Crkva s tisućljetnom baštinom vjere; Crkva koja je tijekom stoljeća rodila brojne svece i blaženike, a zaštitnici su joj sveti biskupi i mučenici – Wojciech i Stanislaw. To je Crkva duboko vezana uz narod i njegovu kulturu; Crkva koja je uvijek podupirala i branila narod, posebice u tragičnim trenucima njegove povijesti. To je Crkva koja je u ovom stoljeću teško iskušana: morala je podupirati dramatičnu borbu za opstanak protiv dva totalitarna sustava – protiv poretka nadahnutog nacističkom ideologijom za vrijeme Drugoga svjetskog rata te, u dugim poslijeratnim desetljećima, protiv komunističke diktature i njezina borbenog ateizma.

Iz obje kušnje izašla je kao pobjednica, zahvaljujući žrtvi biskupa, svećenika i mnoštva laika; zahvaljujući poljskoj obitelji »jakoj u Bogu«. Između biskupa ratnog razdoblja moram spomenuti neslomljivi lik primasa, krakovskog metropolita Adama Stefana Sapiehe, a između onih poratnog razdoblja lik sluge Božjega kardinala Stefana Wyszynskog. To je Crkva koja je branila čovjeka, njegovo dostojanstvo i njegova temeljna prava, za pravo vjernika na ispovijedanje svoje vjere. Crkva izvanredno dinamična unatoč teškoćama i zaprekama koje su joj priječile put.

Svetog Oca su u tijeku njegova pohoda Sarajevu pozdravili i kard. Franjo Kuharić, nadbiskup zagrebački i predsjednik Hrvatske biskupske konferencije, te kardinal Jean Marie Lustiger, pariški nadbiskup.

U takvom snažnom duhovnom ozračju razvijalo se moje poslanje svećenika i biskupa. Dva totalitarna sustava koja su tragično obilježila naše stoljeće – nacizam, s jedne strane, sa strahotama rata i koncentracijskih logora; komunizam, s druge strane, sa svojim režimom ugnjetavanja i straha – mogao sam upoznati, da tako kažem, iznutra. Lako je, stoga, shvatiti moju osjetljivost za dostojanstvo svake ljudske osobe i za

Na naslovnoj stranici: *Zagrebački nadbiskup i kardinal Franjo Kuharić blagoslovio je u Zagrebačkoj katedrali, 9. lipnja 1997., novi grob Sluge Božjega Alojzija Stepinca. U obredu su sudjelovali mons. Giulio Einaudi, apostolski nuncij u Hrvatskoj, svi biskupi Hrvatske biskupske konferencije okupljeni na redovitom zasjedanju, mons. Đuro Kokša, mons. Marko Culej i mons. Juraj Jezerinac, pomoćni biskupi zagrebački, a bili su nazočni i članovi sudišta za prepoznavanje zemnih ostataka Sluge Božjega, zatim mons. Juraj Batelja, postulator, Prvostolni kaptol zagrebački i Prebendarski zbor, poglavari i bogoslovi Nadbiskupskog bogoslovnog sjemeništa u Zagrebu, izvođači radova, te dobrotvori i uzvanici. Novi grob, u kojem iščekuju uskrsnuće zemni ostaci Sluge Božjega, podignut je u središtu Kora iza glavnog oltara u Zagrebačkoj katedrali, po odobrenju Kongregacije za kauze svetaca, a na prijedlog Postulature. Nacrt je ostvario mons. Ivandija. Građevinske radove izveo je inženjering Ferbos. Kamenarske radove izvela je kamenoklesarska radionica Ante Lucića. Upomoć je pritekla i radionica Stipe Lucića. Stolarske radove izvela je radionica Mesarić, a srebrne reljefe izradio je prof. Hrvoje Ljubić iz Zagreba. U opremi groba sudjelovale su sestre Kćeri Božje Ljubavi, ss. Benediktinke iz Hvara, te stručnjaci iz Rima. Glavni darovatelj je papinski prelat, mons. dr. Antun Ivandija, kustos katedrale i kanonik Prvostolnog kaptola zagrebačkog; za unutarnje uređenje moćnika doprinijela je i Hrvatska katolička župa sv. Pavla u Clevelandu (USA), te darovatelji za potrebe Kauze.*

poštivanje njezinih prava, počevši od prava na život. Ta se osjetljivost oblikovala već u prvim godinama svećeništva, a s vremenom se osnažila. Lako je također shvatiti i moju brigu za obitelj i za mladež: sve je to organski u meni raslo, zahvaljujući upravo tim dramatičnim iskustvima.

Krakovski prezbiterij

Na pedesetu obljetnicu mojeg svećeničkog ređenja na poseban se način prisjećam prezbiterija krakovske Crkve, kojeg sam bio član kao svećenik, a zatim glava kao nadbiskup. Pred očima mi se pojavljuju toliki likovi vrsnih župnika i kapelana. Predugo bi trajalo da ih spomenem jednog po jednog. S mnogima od njih su me povezivale i povezuju sveze iskrenog prijateljstva. Primjeri njihove svetosti i njihove pastoralne revnosti bili su mi važni za izgradnju. Oni su nedvojbeno izvršili velik utjecaj na moje svećeništvo. Od njih sam doista naučio što znači biti pastir.

Duboko sam uvjeren u odlučujuću ulogu koju dijecezanski prezbiterij obnaša u pastoralnom životu svakog svećenika. Zajednica svećenika, ukorijenjena u pravo sakramentalno bratstvo, tvori ozračje od prvotne važnosti za duhovnu i pastoralnu izobrazbu. Svećenik, u pravilu ne može biti bez njega. Ono mu pomaže rasti u svetosti i predstavlja sigurnu potporu u teškoćama. Kako ne izraziti, u povodu zlatnog jubileja, svećenicima Krakovske nadbiskupije moju zahvalnost za njihov doprinos mojem svećeništvu?

Dar laika

Ovih dana mislim također i na sve laike koje sam voljom Gospodina upoznao u svojem poslanju svećenika i biskupa. Bili su mi jedinstven dar zbog kojeg ne prestajem zahvaljivati Providnosti. Toliko su brojni da ih nije moguće navesti poimence, ali ih sve nosim u srcu, jer je svatko od njih darovao vlastiti prinos ostvarenju mojeg svećeništva. Na neki su mi način naznačili put, pomažući mi bolje shvatiti moju službu i živjeti je u punini. Da, iz učestalih dodira s laicima uvijek sam izvukao veliku dobit, puno sam naučio. Bilo je među njima jednostavnih radnika, ljudi posvećenih kulturi i umjetnosti, velikih znanstvenika. Iz tih su susreta rođena srdačna prijateljstva, od kojih mnoga još uvijek traju. Zahvaljujući njima, moje pastoralno djelovanje kao da se umnožilo, nadvladavajući zapreke i prodirući u područja koja su inače teško dostupna.

Zapravo, uvijek me pratila duboka svijest o hitnoj potrebi apostolata laika u Crkvi. Kad je II. vatikanski sabor govorio o pozivu i poslanju laika u Crkvi i u svijetu, osjetio sam veliku radost: ono što je Sabor naučavao odgovaralo je uvjerenjima koja su vodila moje djelovanje od prvih godina moje svećeničke službe. (...)

Tko je svećenik? Na to pitanje je Zlatomisnik Papa Ivan Pavao II. pružio sljedeće svjedočanstvo: Admirabile commercium! – Čudesna razmjena! Svećeničko zvanje je otajstvo. To je otajstvo »čudesne razmjene« – admirabile commercium – između Boga i čovjeka. Svećenik daruje Kristu svoje čovještvo, kako bi se On mogao njime poslužiti kao sredstvom spasenja, čineći od njega gotovo drugog sebe. Ako se ne dokuči otajstvo te »razmjene«, ne može se razumjeti kako se može dogoditi da se neki mladić, slušajući riječi: »Slijedi me!«, odrekne svega radi Krista, siguran da će se tako potpuno ostvariti njegova ljudska osobnost.

Odmah po ulasku u Sarajevsku prvostolnicu Ivan Pavao II. pomolio se na grobu dr. Josipa Stadlera, prvog nadbiskupa vrhbosanskog i utemeljitelja družbe Služavki Maloga Isusa; s Papom su u molitvi zastali kardinali Angelo Sodano, državni tajnik Svete Stolice, i Vinko Puljić, Nadbiskup vrhbosanski.

Postoji li na svijetu neko ostvarenje našeg čovještva koje bi bilo veće od toga, da se svaki dan može uprisutniti in persona Christi Otkupiteljska žrtva, ista ona koju je Krist dovršio na križu? U toj je Žrtvi, s jedne strane, na najdublji način prisutno isto trojstveno Otajstvo, a s druge strane, čitav stvoreni svijet je »ponovno uglavljen« (usp. Ef 1, 10). Euharistija se slavi također, da se prinese »na žrtveniku čitave zemlje rad i trpljenje svijeta«, prema lijepom izrazu Teilharda de Chardina. Evo zašto se, u zahvali poslije svete mise, izgovara Hvalospjev trojice mladića Staroga zavjeta: Benedicite omnia opera Domini Domino... (Sva djela Gospodnja, blagoslivljajte Gospodina). U Euharistiji, zapravo, sva vidljiva i nevidljiva stvorenja, a posebice čovjek, blagoslivljaju Boga kao Stvoritelja i Oca, blagoslivljaju ga riječima i činom Krista, Sina Božjega.

(IVAN PAVAO II., *Dar i otajstvo*. Prigodom 50. obljetnice svećeništva, izd. KS, Zagreb 1996., str. 69–83).

Ususret trećem tisućljeću s kardinalom Stepincem

Na svim stranama svijeta gdje žive hrvatski katolički vjernici svečano je proslavljena 37. obljetnica preminuća sluge Božjega Alojzija Stepinca. U ovom broju Glasnika donosimo kratka izvješća o proslavama održanima u Zagrebačkoj katedrali, u Krašiću, rodnoj župi kardinala Stepinca, u Rimu i Torontu, gdje su se takve godišnje Mise održavale od prve godišnjice Kardinalove smrti.

O veličajnosti takvih proslava mogao sam se i osobno uvjeriti. Naime, u organizaciji Hrvatske katoličke zajednice Amerike i Kanade (HKZ), a brigom gosp. Melkiora Mašine, predsjednika HKZ, osobno sam u njima sudjelovao i predsjedao im, uz brojna i pobožna okupljanja Božjeg naroda, u hrvatskim katoličkim župama ili ustanovama: u Kustodiji hrvatskih franjevaca (Chicago, 6.II.), u crkvi sv. Jeronima u Chicagu (9. II.), u Clevelandu (9. i 12. II.), u Hamiltonu (15. II.), u Torontu (16. II.), u sjedištu Delegature ss. Milosrdnica u West Seneci (17. II.), u Oakvilleu (22. II.), u Mississaugi (23. II.), u Windsoru (2. i 3. III.), u Los Angelesu (8. i 9. III.), te San Pedrou (9. III.).

Na licu mjesta sam se uvjerio kako ime kardinala Stepinca nose brojne ustanove: njime su obilježene hrvatske župne dopunske škole u Hamiltonu, Mississaugi i Torontu. Još za života Sluge Božjega započela je radom američka srednja škola »Cardinal Stepinac« u New Yorku. Njegovim se imenom diče kulturna društva u Windsoru (folklorno društvo »Kardinal Stepinac«) i Društvo »Kolumbovi Vitezovi Kardinal Stepinac«, te otprije znam da to ime nosi i folklorno društvo u Montrealu. Hrvatski dom u Clevelandu prozvan je imenom »Kardinal Stepinac«, a njegov lik vidio sam ovjekovječen na prozorima župnih crkava u Garyu, Clevelandu i Windsoru. Njegov lik, oblikovan s drugim hrvatskim svecima i blaženicima, nalazi se na brončanom antipendiju glavnog oltara u Ottawi, a sada sam ga u sličnom prikazanju vidio i na velikoj slici koja krasi glavni oltar župne crkve u Windsoru. Osim toga njegov lik, poprsje u bronci, nalazi se u crkvi Naše Gospe Kraljice Hrvata u Torontu (Filipović), ispred župne crkve Presv. Trojstva u Oakvilleu (odljev reljefa prof. I. Meštrovića), te ispred župne crkve Uzvišenja sv. Križa u Hamiltonu.

Znakovito je bilo zanimanje Božjeg naroda za život i rad, te dovršetak postupka za proglašenje blaženim kard. Stepinca. O tome su opširno izvješćivale hrvatske radio postaje i tisak. Vlč. John Segarić, župnik hrvatske župe sv. Antuna u Los Angelesu, poklonio je Uredu Postulature filmske zapise sa suđenja Sluge Božjega 1946. godine, a svojedobno su nabavljeni dobrotom i darovima brojnih članova HKZ. Želim zabilježiti brojne želje iseljenih Hrvata da ih se upozna s osobom i djelom kardinala Stepinca pomoću pokretne izložbe po uzoru na njegovu »Zbirku« u Zagrebu.

Sigurno će svakog čitatelja obradovati vijest, da je 3. travnja 1997. održana prva sjednica u kanonskom prepoznavanju zemnih ostataka Sluge Božjega Alojzija Stepinca, a u vidu njihove konačne pohrane u novom grobu, moćniku, iza glavnog oltara u Katedrali. Svi smo svjedoci kako je dosadašnji izgled njegova groba bio drag Božjem narodu, poticaj pobožnosti i rastu vjere. Novo i potrebno uređenje novoga groba neće narušiti taj vjerničkom srcu drag i povijesno značajan njegov oblik. Naime, kod svih kandidata za čast oltara vrše se translacije, prijenosi zemnih ostataka i njihova konačna pohrana na novo mjesto.

U osobi i djelu Alojzija Stepinca raspoznajemo jasan Božji govor, Božju nazočnost, kako u svetosti života tako i u darivanju vlastitog života za Božju čast, dostojanstvo ljudske osobe i slobodu Crkve. Stoga časteći njegov život i žrtvu njegova života, želimo tome veličajnom Božjem djelu i ispaćenom tijelu dati i ljudsku i vjerničku satisfakciju: po mjestu konačnog počivališta na počasnom mjestu (u sredini kora), u odabiru materijala (plemenite kovine, mramor, svila i dr.) i u konačnoj prezentaciji koja će, kad bude proglašen blaženim, predočiti u boji i ikonografiji svet i mučenički život kardinala Stepinca.

Dana 8. svibnja ove godine započela je 99. obljetnica od rođenja Sluge Božjega. Pripremajmo se za 100. obljetnicu rođenja Alojzija Stepinca potpunim usvajanjem i primjenom kršćanskih načela u javnom, obiteljskom i osobnom životu. Takva će priprema biti najveća njegova radost, a omogućit će i istinsku proslavu te značajne obljetnice za povijest hrvatskog naroda i Katoličke Crkve. Hvala svim autorima pjesama i recitala o kardinalu Stepincu, koji su svojim stvaralaštvom željeli pridonijeti širenju spoznaje o Sluzi Božjemu i tako se uključili u pripremu obljetnice njegova rođenja i krštenja. Do zaključenja ovoga broja Glasnika na natječaj je prispjelo preko 120 radova.

U ovom broju Glasnika, uz neizostavne rubrike iz postupka oko proglašenja blaženim kard. Stepinca, te objavljivanje dokumenata o njegovu kršćanskom svjedočanstvu ljubavi prema bližnjemu i glasu mučeništva kojim je obilježen njegov život i njegova smrt, svaki će čitatelj, nadam se, s osobitim zanimanjem pročitati homilije izgovorene u Katedrali u Trodnevnici za Stepinčevo '97 ili izgovorene na sam dan smrti kard. Stepinca, te svjedočanstva mons. Živana Bezića, mons. Rozaria Šutrina, p. Vladimira Horvata, upoznati s. Mariju Klaudiju Boellein, uršulinku, preminulu na glasu svetosti.

U prvoj pripremnoj godini za veliki jubilej nadolaska 3. tisućljeća, posvećenoj Isusu Kristu, donosimo kratki prikaz nauka o Sinu Božjemu, što nam ga predstavlja redoviti suradnik o. Celestin Tomić. Sigurno će i on pridonijeti boljem poznavanju Isusa Krista na temelju nauka Sluge Božjega. A svaki naš napor u kršćanskom usavršavanju jest zakoračaj u nebo. Neka mu i ovaj broj Glasnika bude korisna pobuda. Stoga neka ga svaki štovatelj Sluge Božjega rado pročita i ustupi drugima kao vrelo istinite spoznaje o kardinalu Alojziju Stepincu.

Juraj Batelja, Postulator

Era svetih logoraša i Stepinčevo mjesto u njoj

»Kardinal Stepinac bijaše stvarni i dugogodišnji mučenik 'usque ad mortem – sve do smrti'«.

Na 23. lipnja ove godine (1995.) bio sam pozvan da sudjelujem na Papinoj misi u Berlinu, prigodom beatifikacije dvaju svetih logoraša: prelata Bernharda Lichtenberga i mladomisnika Karla Leisnera. Poziv sam dobio zbog toga što sam bio logorski drug Karla Leisnera u Dachau, a poslije svjedok u procesu njegove beatifikacije.

Svečani čin beatifikacije odvijao se na berlinskom Olimpijskom stadionu, onom istom što ga je sagradio krvnik naših mučenika Adolf Hitler. U punom zamahu svoje moći Führer je podignuo taj stadion sebi na slavu i u znak pobjede nacizma u Njemačkoj, s nadom u osvajanje čitave Europe kao »Lebensrauma« za njemački narod.

Dok se odvijalo slavlje proglašenja dvaju spomenutih blaženika, okružen sa 100.000 raspjevane braće katolika i urnebesnom glazbom moćnih zvučnika, ja sam u tom času sav utonuo u sjećanje na tolike druge kršćanske mučenike koji su darovali svoj život za dobro Kristove vjere, a poslije smrti triumfirali nad svojim mučiteljima.

U prvom redu sjetio sam se solinskog mučenika sv. Dujma, ubijenog od cara Dioklecijana, a poslije svečano sahranjenog u carevom mauzoleju u Splitu. Za careve kosti danas uopće ne znamo, a u mauzoleju, pretvorenom u katoličku katedralu, već 14 stoljeća stoluje Dujam mučenik. Christus vincit!

Istodobno sam pomišljao također na tisuće i tisuće mučenika iz našeg vremena i naroda, koji su doživjeli sličnu sudbinu. Nakon golemih patnja po zatvorima i logorima, teških progona i okrutne smrti zbog vjere, oni su danas pobjednici nad neprijateljima Božjim. Neki su od njih postigli palmu pobjednika i čast oltara.

Dr. Živan Bezić, svećenik Splitsko-makarske nadbiskupije, rođen je 18. svibnja 1921. u Grohotama na otoku Šolti. Maturirao je na Biskupskoj klasičnoj gimnaziji u Splitu. Školovao se u Splitu, Zadru, Zagrebu i Münchenu. Za vrijeme II. svjetskog rata bijaše zatočen u njemačkim logorima Mauthausen i Dachau. Za svećenika je zaređen 1945. Bio je župnik, duhovnik u Sjemeništu u Splitu, i sve do nedavno profesor pastoralne teologije, ascetike, itd., na Teologiji u Splitu. U svom bogatom spisateljskom radu napisao je 14 knjiga i mnoštvo teoloških i pedagoških članaka u domaćim i stranim časopisima. Katolički bogoslovni fakultet u Zagrebu podijelio mu je počasni doktorat »honoris causa«. Kao umirovljeni profesor Splitske teologije živi i djeluje u Splitu.

Sjetio sam se, dakako, posebno hrvatskih narodnih i vjerskih mučenika koji su čamili po jugoslavenskim i komunističkim kaznionicama. Poslije neizrecivih progona i mučenja neki su od njih ipak ostali živi i dočekali vjersku i narodnu slobodu. No, jednako tako je i veliki broj njih položio svoj život za obranu svoje vjere i svoga naroda. Oni su pali »na polju slave«, mi im se danas divimo i slavimo njihovu uspomenu. No ni jedan od njih nije još uzdignut na čast oltara, ali se tome nadamo prisjećajući se hrvatskih mučenika-svetaca: /Adalberta Vojtjeha/, Nikole Tavelića i Marka Križevčanina.

Blaženstvo u patnjama

Misleći na berlinske blaženike Bernharda i Karla, i sjećajući se naših hrvatskih katoličkih mučenika bez službene svetačke aureole, nisam ni na koji način mogao zaboraviti našeg hrvatskog mučenika kardinala Stepinca. I on je mučenik poput njih, ali još nije blaženik poput njih. Možemo li se nadati i njegovoj beatifikaciji?

Uspoređujući berlinske blaženike i našeg kardinala, odmah upadaju u oči neke sličnosti koje ga izjednačuju s njima.

Prije svega, i Lichtenberg i Leisner i Stepinac naši su suvremenici. Poznavali smo ih osobno (jedino Lichtenberga nisam susreo, s Leisnerom sam bio u istom logoru, a Stepincu sam često asistirao u Katedrali kao zagrebački bogoslov). Pratili smo s bolju njihovu Kalvariju, svjedoci smo njihova dugotrajnog mučeništva. Ne spadaju ni u kakvu legendu, nisu mitološke osobe i nisu samo »simboli« naše vjere. Živjeli su među nama, gledali smo ih vlastitim očima, s njima smo i sami dijelili zajedničke patnje.

Stepinac je naš zemljak, no i Lichtenberg i Leisner su Europljani poput nas. Kršćani su i katolici, ujedinjeni istom vjerom i nadom. Oni su međusobno dijelili istu katoličku vjeru, sjedinjavala ih je ista ljubav prema Crkvi i Svetome Ocu, ispovijedali su isti Credo te iskazivali jednaku širinu i veličinu katoličkog srca.

Sva trojica bijahu svećenici Katoličke Crkve. Leisner – došavši u logor kao đakon (a u Dachau su tada robijala još tri đakona: sadašnji poljski nadbiskup K. Majdanski, pravo-

slavni đakon S. Kizdobranski i potpisani) – u Dachau je tajno zaređen za svećenika i postao mladomisnik. Na blagdan sv. Stjepana 1944. potajno je slavio svoju prvu i posljednju sv. Misu, na kojoj sam i ja bio nazočan. Neosacerdos in aeternum! Lichtenberg je bio župnik berlinske katedrale sv. Hedvige, prepozit kaptola i prelat. Stepinac, kao nadbiskup, metropolit i kardinal, stajao je, dakle, u crkvenoj hijerarhiji ispred oba Nijemca.

Naši mučenici nisu bili samo nominalno svećenici. Oni su se isticali kao revni i sveti svećenici. Karlo je kao đak uzorno revnovao u Katoličkoj akciji, a još više kao bogoslov i đakon. Bernhard je bio nadasve pobožan i brižan župnik, hrabri branitelj ugroženih i progonjenih. Nadbiskup Alojzije se isticao svojim asketskim vladanjem, te karitativnom, pastoralnom i propovjedničkom djelatnošću u najtežim vremenima po njegov narod.

Jednako su dijelili i logorašku sudbinu. Premda su »logoraši« postojali i u davnim vremenima (sjetimo se rimskih ergastula), ipak su tada to bile rijetke »zvijerke«, a logora nije bilo kao službenih ustanova. Pravi logori i logoraši su fenomen našeg »naprednog« vremena. Procvjetali su u Sovjetskom Savezu (gulag) i zatim u hitlerovskom Reichu (Konzentrazionslager), a prakticiraju se i danas, u većoj ili manjoj mjeri, u mnogim zemljama. Lichtenberg je, iscrpljen do smrti, umro na putu prema logoru Dachau, ali je prije toga odležao 2 godine u zloglasnim berlinskim kaznionicama Moabit i Tegel. Leisner je najprije stradao u »radnom logoru« za mladež, a poslije u koncentracijskim logorima Sachsenhausen i Dachau gotovo 6 godina. Martirij Lepoglava našeg kardinala dobro nam je svima poznat.

Tko je logoraš, on je ipso facto i mučenik. Najprije u čisto etimološkom smislu. »Martyros« je na grčkome svjedok, a u katoličkom rječniku svjedok vjere. Dachauski, berlinski i zagrebački mučenici nisu bili progonjeni zbog kakve njihove osobne krivice, već upravo »in odium fidei«. Pred očima bezbožnika njihova je krivnja bila u stvari baš njihovo vjersko svjedočenje. Usudili su se dosljedno živjeti po načelima svoje vjere, branili su je i dizali glas protiv terora nevjere. Stoga i nije čudo da se na njima ispunila Kristova riječ: »Ako su mene progonili, i vas će progoniti«. I Karlo i Bernhard i Alojzije su zaista svjedoci- mučenici u punom smislu riječi, životom i smrću.

Još ćemo u našoj usporedbi naglasiti samo njihovu svetost. Sva tri su bili doista sveti ljudi. Leisner se odlikovao živom vjerom (kao 19-godišnjak upisao je u svoj dnevnik: »Christus, Du bist meine Leidenschaft! – Kriste, ti si moja strast!«), čistim mladenaštvom i revnim apostolatom. Lichtenberg, duboko pobožan čovjek, strogih načela i prakse, sav se istrošio u trudu i službi povjerenim dušama. Javno je i ustrajno protestirao protiv nedjela nacista. Stepinac je poznat kao dobar sjemeništarac, human vojnik, strpljivi zarobljenik, čist mladić, uzoran svećenik, odvažan biskup, branitelj progonjenih, odani borac za slobodu i jedinstvo Katoličke Crkve, i do kraja vjeran Papi. Po svjedočanstvu njegova tužitelja, mogao je izbjeći sve progone i steći državne privilegije »samo da je bio malo više elastičan«. A baš za takvu »elastičnost« nije bio sposoban ovaj neustrašivi karakter i sveti biskup.

Još nešto povezuje naše mučenike. Svi su poslije smrti slavili pobjedu nad svojim mučiteljima. Tjelesa Leisnera i Lichtenberga leže u katedralama (Xantena i Berlina), izložena kultu bezbrojnih štovatelja, a njihov krvnik Hitler sam je sebi oduzeo život te su od njega preostale samo nagorene kosti. Doživjeli su triumf upravo na stadionu što ga je njihov krvnik podigao samo sebi na slavu.

Naš je Kardinal također našao svoj grob u Zagrebačkoj prvostolnici, gdje mu svakodnevno iskazuju štovanje čitave rijeke hodočasnika. Svečano je i jednoglasno rehabilitiran od našeg vrhovnog zakonodavnog tijela, hrvatskog Sabora. Konačno je i sam papa Ivan Pavao II. došao u Hrvatsku kleknuti na grob hrvatskog mučenika. Na Stepincu se ispunila prorokova riječ: »Et sepulchrum eius erit gloriosum – I njegov će grob biti slavan« (Iz 11, 10). A grob njegova krvnika u Beogradu postao je objekt prezira te bi ga se svatko želio »osloboditi«. Vjera mučenika i pravda Božja su ipak pobijedili, a tirani su detronizirani.

Ako su, dakle, u sličnim uvjetima vjernosti, svjedočenja, pobjednog mučeništva i svetosti mogli postati blaženima spomenuti njemački logoraši, nema razloga da ne bude proglašen i naš hrvatski logoraš.

Dio svećenika-koncelebranata u Zagrebačkoj prvostolnici o 37. obljetnici smrti Sluge Božjega Alojzija Stepinca

Stepinčeva beatifikacija

Zaslužuje li, dakle, kardinal Stepinac čast beatifikacije? Ako gledamo na njegovu duboku vjeru, kršćansku ljubav koju je prakticirao prema puku bez ikakve diskriminacije, herojsku odvažnost koju je pokazivao naspram vlastodržaca i despota, pastirsku revnost u tako opasnim vremenima, krepostan i svet život uz tolike patnje i poniženja koja je podnosio za vjeru i Boga, Stepinac je u punoj mjeri zaslužio čast oltara. Njegov čvrst i neustrašiv katolički i nacionalni stav bio je putokaz svim hrvatskim biskupima i vjernicima. Stepinčev kremeniti značaj i vjernost idealima bili su svjetionik čitavom hrvatskom narodu i svim katolicima Europe. Pred hrabrošću, čestitošću i herojstvom krašićkog zatočenika stajao je zadivljen cijeli svijet.

Oduvijek su crkveno učiteljstvo i katolički narod držali svecem i sveticom svakog onog kršćanina koji je posjedovao kršćanske kreposti u herojskom stupnju ili je podnio mučeništvo za Kristovu vjeru. U starije doba se držao mučenikom uglavnom onaj, koji je prolio svoju krv za svetu vjeru. Stoga neki Stepinca ne drže mučenikom, što je krivi zaključak. Danas su krvnički običaji drugačiji. Prolijevanje krvi više nije oportuno ni samim krvnicima (osim za četnike), pa provode mučenja suptilnijim metodama. Pronašli su torture, progone, mučenja i ubijanja na nekrvni način, koji ne ostavlja tragove.

Mi znamo da nije važna vrsta smrti, nego motiv i spremnost umirućega na žrtvu života. Mučenik je svaki onaj koji uz teške patnje i hrabro, sve do smrti, trpi progon za Kristovu vjeru. Takav je progon i patnje za Krista sve do smrti podnosio i nadbiskup Stepinac. Ako i nije morao proliti krv, svejedno je bio stvarni i dugogodišnji mučenik usque ad mortem. Bez obzira na pokazatelje da je bio potajno i sustavno trovan za vrijeme robijanja, Stepinac je kršćanski mučenik u potpunom smislu riječi.

I već spomenuti logoraški mučenici i berlinski blaženici Leisner i Lichtenberg priznati su mučenicima, iako nisu doživjeli krvavo mučenje i smrt od mača. Smrt ih je dopala zbog podnesenih muka za katoličku vjeru. Tako isto su proglašeni blaženima i svetima i neki drugi logoraši, premda nisu izravno prolili krv, ali su za nju mučenički patili.

Blaženi radnik Marcel Callo umro je u Mauthausenu godine 1944. od opće iscrpljenosti, a jednako tako i poljski biskup Mihael Kozal u Dachau 1943. godine, poslije dugih mučenja i maltretiranja. Sv. Maksimilijan Kolbe i bl. Tito Brandsma su ubijeni injekcijom acidofenola. Za bl. Edith Stein ne znamo sigurno kako je usmrćena, no po svim poznatim okolnostima izgorjela je u krematoriju Auschwitza. Bl. Rupert Mayer preminuo je na oltaru u Münchenu par mjeseci nakon oslobođenja godine 1945., a bivši logoraš Josip Kentenich, kandidat za beatifikaciju, izdahnuo je u sakristiji pripremajući se za sv. Misu.

Prema tome, činjenica da je kardinal Stepinac umro u krevetu ne može biti zapreka za kanonizaciju. Njegov svetački život, izvanredne kreposti i herojske patnje za Boga, vjeru i narod učinile su ga pravim mučenikom, dostojnim da počiva ne samo iza oltara svoje katedrale, nego da bude i na njemu štovan kao svetac Katoličke Crkve.

Živan BEZIĆ

---

*Napomena Uredništva: Tko želi potanje informacije o svetim logorašima, može ih naći u članku dr. Živana Bezića objavljenom u **Službi Božjoj**, br. 4, god. 1988., te u knjizi **U sjeni krematorija**, Split 1976*[2].

Propovijed Zagrebačkog nadbiskupa kard. Franje Kuharića, u Zagrebačkoj katedrali, na 37. obljetnicu smrti kard. Stepinca, 10. veljače 1997.

Kardinal Stepinac je stajao pred svim moćnicima ovoga svijeta uspravan i opredijeljen za one koji su trpjeli, za potlačene i siromahe.

Draga braćo i sestre u Isusu Kristu!

Isus se priprema na svoju žrtvu. Uspoređuje svoju muku i smrt sa pšeničnim zrnom koje se baca u zemlju, ali mora zrno umrijeti da bi donosilo rod. Tako i žrtva Isusa Krista donosi rod otkupljenja za svakog čovjeka koji prihvati plodove te žrtve. Psalam kaže: »Gospodin mi je svjetlost i spasenje: koga da se bojim? Gospodin je štit života moga: pred kime da strepim? Za jedno molim Gospodina, samo to ja tražim: da živim u Domu Gospodnjem sve dane života svoga, da uživam milinu Gospodnju i Dom njegov gledam... U Gospodina se uzdaj, ojunači se, čvrsto nek bude srce tvoje: U Gospodina se uzdaj!« (Ps 27/26).

Koliko je puta te riječi, taj psalam pročitao zagrebački nadbiskup i kardinal Alojzije Stepinac, čovjek nepokolebljive nade i propovjednik nade. »U tebe se, Gospodine, uzdam, neću se postidjeti dovijeka.« I tako hodajući u vjeri, kako kaže Pavao, ne u gledanju (usp. 2 Kor 5, 7), završio je svoj zemaljski put kao žrtvu, i možemo ga usporediti sa pšeničnim zrnom koje je bačeno u zemlju, ali je proklijalo plodovima učvršćene vjere, nade i ljubavi po mnogim dušama naše Crkve i našega naroda. I vaša prisutnost u to-

Kardinal Franjo Kuharić predvodio je u Zagrebačkoj katedrali 10. veljače 1997. svečano euharistijsko slavlje o 37. obljetnici smrti Sluge Božjega Alojzija Stepinca; u slavlju su sudjelovali: mons. Giulio Einaudi, apostolski nuncij u Hrvatskoj, mons. Đuro Kokša, mons. Marko Culej i mons. Juraj Jezerinac, pomoćni biskupi zagrebački.

likom broju na svaku godišnjicu njegove blažene smrti također je plod te žrtve i tog svjedočanstva.

Mi koji smo živjeli u blizini u vremenu Sluge Božjega kardinala Alojzija Stepinca, ne prestajemo već 37 godina nakon njegove blažene smrti u Krašiću 10. veljače 1960. svjedočiti da je bio pravedan, zauzet za poštivanje ljudskih prava svake osobe bez obzira na nacionalnost, vjeru i politiku; osuđivao je sve zločine koji su učinjeni u tragičnom ratnom vremenu s bilo koje strane. Pomagao je, koliko je god mogao, svakom nevoljniku, i štitio progonjene.

Osim toga, u svome osobnom životu bio je vjeran učenik Isusa Krista, urešen kršćanskim krepostima do herojske vjere, nade i ljubavi. Svjetlom Evanđelja prosuđivao je događaje i razlikovao pravdu od nepravde, istinu od laži, slobodu od ropstva.

Stajao je pred svim moćnicima ovoga svijeta uspravan i opredijeljen za one koji su trpjeli, za potlačene i siromahe. O tome svjedoče svi njegovi govori, propovijedi, poslanice, poruke i tisuće pisama i dokumenata iz kojih zrači njegov čisti duh.

Unatoč svemu tome bio je proglašen zločincem od određene propagande i osuđen od jednog ideološki Crkvi protivnog suda. Mislili smo da će se i ta propaganda zastidjeti s vremenom svojih zabluda i da će se ugasiti u javnim sredstvima priopćavanja; nadali smo se da će se, u susretu s istinom i objektivnim prosuđivanjem ratnoga i poratnoga teškoga vremena, ugasiti mržnje u srcima ljudi koji su povjerovali krivim optužbama i nepravednim osudama.

Ali, iz najnovijeg slučaja jedne televizijske emisije u jednoj moćnoj zemlji zapadne Europe, koja obično ističe svoju demokratičnost i pravdoljubivost, zaključujemo, sa žalošću i ogorčenjem, da ni nakon pola stoljeća nije utihnula nepravedna propaganda. Opet je posijana optužnica u dimenzije svijeta protiv hrvatskog naroda, protiv Katoličke Crkve u njemu, a ponovno je teško krivo optužen zagrebački ondašnji nadbiskup Alojzije Stepinac. Zbog nasilja koja su učinili pojedinci ili grupe, tobože u interesu hrvatskog naroda, optužen je cijeli narod; zbog nekoga otpalog redovnika koji je djelovao u Jasenovcu, optuženi su katolički svećenici i Katolička Crkva. Istina je: Jasenovac je bio zločin u ratu, ali je bio zločin i poslije rata, u miru, o čemu se šuti.

Nadbiskup je zagrebački Alozije Stepinac optužen kao poticatelj na zločine i kao sukrivac nasilja, a cijeli pošteni svijet znade koliko se borio za progonjene ljude.

Osuđen je na montiranom procesu kakvih je bilo na tisuće u totalitarnim sustavima, i taj montirani proces i njegovu optužbu danas, nakon pola stoljeća, usvaja i propagira jedna televizija demokratske europske zemlje. Preostaje nam samo urednicima te emisije postaviti pitanje: Da li su imalo zapitali svoju savjest i svoju profesionalnu odgovornost što zapravo čine? Zar nisu nimalo posumnjali da bi takve generalne optužbe protiv jednoga pravednog i nevinog čovjeka, protiv jedne Crkve i jednoga malog naroda, koji je bio u ratu i poslije rata desetkovan, mogle biti krive i zato nepravedne?

Ne niječemo da je u hrvatskom narodu za vrijeme onog rata bilo

ekstremista koji su prekoračili etičke granice borbe i počinili zločine, ali treba uvijek svakom biti pravedan sudac. Objektivan sudac ne umnaža krivnju niti je proširuje na nedužne; sudi samo na temelju dokazanih činjenica, na temelju istine, da bi mogao donijeti pravednu ocjenu krivnje ne povrijedivši pravdu.

Zlonamjerna propaganda, naprotiv, ne zna za pravednost, ne poštuje istinu, nemilosrdna je u optužbama, nije nikada objektivna i potiče na mržnju, protivna je miru.

Ali na sve te optužbe, prošle, sadašnje i buduće, jer sigurno još neće utihnuti, zagrebački je nadbiskup Alojzije Stepinac odgovorio na sudu 3. listopada 1946. godine:

»Na sve optužbe, koje su ovdje protiv mene iznesene, odgovaram da je moja savjest mirna, makar se publika tome smijala. Sada se ne kanim braniti niti apelirati protiv osude. Ja sam za svoje uvjerenje sposoban podnijeti ne samo ismjehivanje, prezir i poniženje, nego, jer mi je savjest čista, pripravan sam svaki čas umrijeti...«

On je optuživan i zbog svoga uistinu kršćanskog domoljublja, premda je svakom narodu želio slobodu i mir. Zato reče na sudu: »Što sam govorio o pravu hrvatskog naroda na slobodu i nezavisnost, sve je u skladu s osnovnim principima saveznika istaknutim u Jalti i u Atlantskoj povelji. Ako prema ovim zaključcima svaki narod ima pravo na svoju nezavisnost, zašto bi se to onda branilo samo Hrvatskom narodu? Sveta Stolica je toliko naglašavala da i mali narodi i narodne manjine imaju pravo na slobodu. Zar katolički biskup i metropolita ne bi o tom smio ni pisnuti....«(Alojzije kardinal Stepinac, nadbiskup zagrebački: *Propovijedi, govori, poruke 1941–1946.*, str. 282–283).

Hrvatski narod nije osvajao tuđe, a uskraćivalo mu se pravo na slobodu.

Sada Sluga Božji, a prije, za vrijeme i poslije prošloga svjetskog rata, nadbiskup Stepinac bio je vjeran učenik Isusa Krista. U tom strašnom vremenu bio je vertikala vjere i vjernosti Isusu Kristu i Crkvi. Podržavao svojom sigurnošću nade i ljubavi cijelu Crkvu u Hrvatskoj: biskupe, svećenike, redovnike, redovnice, vjernike i ljude dobre volje.

U svjetlu Svetog pisma ispravno je prosuđivao povijesne događaje i prilike kao i odnose među ljudima i narodima. Čvrstoćom moralnih načela nastojao je provoditi moralnu i duhovnu obnovu hrvatskog naroda, odlučno osuđujući poroke i pozivajući na obraćenje. Uistinu je bio stup Crkve. Pred moćnima je bio uspravan i slobodan, a pred malenima i slabima bio je ponizan i zauzet za čovjeka. Još prije Koncila unosi u svoje govore pojam dostojanstva ljudske osobe, koje je nepovredivo već u samom začeću.

Savjest mu je bila uistinu čista, a ljudi čiste savjesti slobodni su i onda kada su žrtve nasilja.

Isus Krist mu je bio božanski Učitelj u svim nastupima i odnosima s osobama i vlastima. Pred svojim sucima je kazao: »Znajte, Isus Krist je Bog! Za njega smo spremni umirati!« (ib. str. 286). Tko je pak spreman umirati za Krista, spreman je umirati i za čovjeka; spreman se žrtvovati za potlačene i progonjene. To je bio Kardinal Alojzije Stepinac. U postupku za njegovu beatifikaciju sabrane su tisuće dokumenata i svjedočanstava koji to potvrđuju.

Sluga se Božji ističe na osobit način u opraštanju. Nema gotovo pisma u kojem ne bi poticao na opraštanje, na molitvu za protivnike.

Tko je spreman umirati za Boga i za čovjeka, mora imati srce ispunjeno ljubavlju i prema neprijateljima; ima u sebi Božju snagu da odbaci i sjenu mržnje i želje za osvetom; mučenici su uvijek opraštali.

Primjer je za to i tragedija u njegovoj familiji. Sin njegove sestre Štefanije udate Štengl bio je u vojsci podvrgnut takvim postupcima, da su mu razorili zdravlje, i umro je od posljedica tih postupaka. Krivnja je bila što je nećak nadbiskupa Stepinca.

Nadbiskup piše svojoj sestri Štefaniji pismo upravo na svoj imendan, 21. lipnja 1954., u kojem kaže: »Gospodin tajnik mi je pričao da se stanje tvome sinu pogoršalo. Ne kloni duhom, jer sve će proći, ali Bog nikada, u kome je jedinom naš pravi život i naša sreća. Zato ti ponovno stavljam na srce, da se nikada ne pojavi u tvom srcu ni trunak mržnje na njegove krvnike koji su ga doveli u takvo stanje, a ni kriva ni dužna. Osveta pripada Bogu, a naše je, kao što sam ti već govorio, moliti se za one koji nas mrze, po primjeru Isusa Krista, raspetog na drvetu križa.«

Čuli smo danas Isusa u evanđelju: »Ako pšenično zrno, pavši na zemlju, ne umre, ostaje samo; ako li umre, donosi obilat rod.« (Iv 12, 23). Žrtva mučenika uvijek donosi plod dobra, pobjedu istine i ljubavi... Isus nastavlja: »Ako tko hoće služiti mi, neka ide za mnom. I gdje sam ja, ondje će biti i moj sluga. Ako tko hoće služiti mi, počastit će ga moj Otac.« (Iv 12, 26).

Apostol Pavao pak piše Korinćanima: »Ta u vjeri hodimo, ne u gledanju. Puni smo pouzdanja i najradije bismo iselili iz tijela i uselili se ka Gospodinu. Zato se trsimo – bilo iseljeni, bilo useljeni, da mu omilimo... Jer, svima nam se pojaviti pred sudištem Kristovim, da svaki dobije što je kroz tijelo zaradio – bilo dobro bilo zlo.« (2 Kor 5, 7–10). Neka Gospodin proslavi svoga Slugu Alojzija! Amen!

Franjo kard. Kuharić,
Nadbiskup zagrebački

Propovijed kard. Paula Pouparda, pročelnika Papinskog vijeća za kulturu, u hrvatskoj nacionalnoj crkvi Hrvatskog papinskog zavoda sv. Jeronima u Rimu, 9. veljače 1997.

Kardinal Stepinac – junački svjedok Evanđelja

Preuzvišena gospodo,
Draga braćo i sestre!

»'Hajdemo drugamo, u obližnja mjesta, da i tamo propovijedam. Zato sam, naime, došao'. Tako je prošao svu Galileju, propovijedajući po tamošnjim sinagogama i izgoneći zle duhove«. (Mk 1, 38–39)

Ova slika Isusa navjestitelja Radosne vijesti, što nam je predstavlja Evanđelje 5. nedjelje vremena kroz godinu, čudesno nas uvodi u spomen-slavlje obljetnice rođenja (»dies natalis«) za nebo Sluge Božjega Alojzija Stepinca.

Neumorno naviještati Evanđelje poput svoga Učitelja, liječiti srca slomljena strahotama rata i pritiscima nasilja, upravljati pameti između hridina protukršćanskih ideologija ovoga stoljeća, istjerivati zloduhe mržnje i nasilja – eto to je bio pastoralni program koji je s velikim zalaganjem i odvažnošću provodio kardinal Stepinac za vrijeme svoga biskupskog služenja u Zagrebačkoj nadbiskupiji. Poput svetog Pavla, bijaše nadbiskup Stepinac uvjeren da naviještanje Evanđelja nije na njegovu slavu, već da je to njegova obveza. Jer, i on je u svojoj nutrini žarko osjećao nalog Apostolovih riječi: »Jao meni ako ne propovijedam Evanđelja!« (1 Kor 9, 16). Bio je postavljen za pastira Božjeg stada u osobito složenim prilikama povijesti hrvatskog naroda. Naime, protukršćanske ideologije razmilile su se Europom, sijući rasnu mržnju i klasnu netrpeljivost. Sučelice njima je nadbiskup Stepinac zauzeo vrlo jasan stav, bez obzira na mišljenja ljudi i političke računice, u posvemašnjoj vjernosti Evanđelju, nauku Crkve i svojoj savjesti kao katoličkog biskupa.

Prvi sukob, u kojem se pomalja sva veličina duha i nepodvojenost nadbiskupa Stepinca, dogodio se s rasističkom ideologijom nacistički obojenom. On je, naime, 31. listopada 1943., pred Zagrebačkom katedralom, na završetku pokorničke procesije, javno ustvrdio: »Katolička Crkva ne pozna rase koje gospoduju, i rasa koje robuju. Katolička Crkva pozna samo rase i narode kao tvorevine Božje, a ako koga više cijeni, to je onaj, koji ima plemenitije srce, a ne jaču pesnicu.«

Kard. Paul Poupard, predsjednik Papinskog vijeća za kulturu, predvodio je svečanu Euharistiju u crkvi Hrvatskog papinskog zavoda sv. Jeronima u Rimu, 9. veljače 1997. (Foto: N. Pintarić)

Nadbiskup Stepinac nije prestajao podsjećati kako Crkva osuđuje i da je uvijek osuđivala svaku nepravdu i nasilje koja su se događala u ime klasne, rasne ili narodnosne mržnje.

Njegove su riječi pratila djela. Učinio se braniteljem Srba, Židova i Cigana.

Još teži i duži sukob – koji je trajao sve do njegove smrti – bijaše onaj s komunističkim režimom i njegovom ideologijom, utemeljenoj na bezbožnom materijalizmu. Nakon što su u svibnju 1945. komunisti preuzeli vlast, na cijelom se području bivše Jugoslavije uspostavljala politika sustavne ateizacije. Onemogućivano je bilo poučavanje mladih u vjerskim istinama, svećenici, redovnici i redovnice i vjernici laici bivali su zatvarani i ubijani. Tisak i radio sustavno su napadali Svetu Stolicu i biskupe. Poslije brojnih, bezuspješnih, osobnih intervencija, katolički su biskupi u mjesecu rujnu 1945. obznanili zajedničko Pastirsko pismo, kojemu je prvi začetnik bio nadbiskup Stepinac, u kojem su novome režimu predbačene mnoge primjedbe.

Biskupi su pisali: »U ime te vječne pravde mi dižemo svoj glas pred svima vama, predragi vjernici, na obranu nepravično osuđenih svećenika. Ali ne samo njih, nego i drugih tisuća i tisuća, vaših sinova i vaše braće, koji su kao i oni osuđeni na smrt, a da nisu mogli dati svoje obrane.« Naime, komunistički režim, u mjesecima nakon rata, učinio je od svojih političkih protivnika pokolj u razmjerima nikad viđenima u tim zemljama. Biskupi su protestirali i protiv ukinuća katoličkog tiska, zapljene crkvene imovine, zabrana vjeronauka i sustavnog raskršćanjenja mladeži.

Nadbiskup Stepinac je bio potpuno svjestan težine svoga čina: »Sve bi mi bili oprostili, osim toga pisma«, reče jednom svome prijatelju.

Nakon tog odvažnog čina katoličkih biskupa, komunistička je partija izgubila svaku nadu da će moći Zagrebačkog nadbiskupa nagnati na svoj plan o stvaranju nacionalne crkve, odvojene od Rima. Žestoka i nasilna propaganda u tisku prethodila je uhićenju i kazni nadbiskupa Stepinca na 16 godina zatvora s prisilnim radom, koju je izrekao narodni sud u Zagrebu. U tom samrtnom času, kao uvijek, nadbiskup Stepinac se pokazao velikanom, po primjeru apostola i biskupa prvih kršćanskih vremena.

Izjavio je pred sucima: »Pred Bogom i pred ljudima moja je savjest čista. Moja je krivnja sto posto u tome, što nisam mogao poklekniti pred zahtjevima komunizma, koji jedini vlada u ovoj zemlji. Ako mora pasti moj život zato što sam

Brojni hrvatski svećenici, studenti rimskih bogoslovnih učilišta, sudjelovali su u crkvi Hrvatskog papinskog zavoda sv. Jeronima u Rimu, 9. veljače 1997., u svečanoj misi o 37. obljetnici smrti kard. Stepinca

izvršio svoju dužnost, primit ću mirno osudu. Optuženi Zagrebački nadbiskup zna za svoje uvjerenje ne samo trpjeti nego i umrijeti.«

Motiv osude ili bolje reći izlika, bijaše političke naravi, kako se to događalo svaki puta u povijesti, od Nerona i Domicijana, sve do progonitelja naših dana, koji, da ne bi stvarali mučenike, prikrivaju se političkim i socijalnim pobudama. Uistinu, nadbiskup Stepinac je bio osuđen, prema riječima Pape Ivana Pavla II., radi svoga suprotstavljanja »jarmu ateističkoga komunizma, u ime ljudskih prava i vrijednosti slobode, osobito vjerske slobode«. To je isto potvrdio nadbiskup Stepinac kad je izjavio pred sucima: »Pod ovom vlašću, sloboda je čista iluzija i mi nećemo biti bespravno roblje. Borit ćemo se svim zakonitim sredstvima za svoja prava i u ovoj državi.«

Propovijedati Evanđelje, biti svjedok Evanđelja – kakvog li zanosa, vatre koja je gorjela u srcu kardinala Stepinca, po uzoru na apostola Pavla. Bio je propovjednik i svjedok Evanđelja od prvih dana svoga svećeništva i biskupskog posvećenja prije Drugoga svjetskog rata. To je bio i u godinama tragičnog svjetskog sukoba, i to je nastavio biti pod komunističkim režimom, čak i pred sudom i u zatvoru. »Svojom prisutnošću, svojim radom, svojom hrabrošću i strpljivošću, svojom šutnjom i, napokon, svojom smrću, pokazao je da je istinski čovjek Crkve. Spremno je prinio sebe kao najveću žrtvu, samo da ne bi zanijekao vjeru.« Tim nam ga je riječima izgovorenima u Zagrebačkoj katedrali opisao Papa Ivan Pavao II., 10. rujna 1994. Teško je zamisliti ljepšu pohvalu što ju najviša vlast Crkve može dati jednom Biskupu.

Propovijedati Evanđelje i biti njegov svjedok, to bijaše za kardinala Stepinca osobna dužnost, zahtjev njegova duha, koji su potpuno povezani s rezultatom neuvjetovanog darivanja Bogu, Crkvi i svome narodu.

Takav je ostao sve do kraja. Dvije godine prije smrti pisao je Prvostolnom kaptolu zagrebačkom, iz Krašića, gdje je bio zasužnjen: »Sada, kad je tijelo najvećim dijelom uništeno, duh ostaje odlučan: braniti prava naše Crkve, čast Božju i dostojanstvo čovjeka, ako će biti potrebno, 'usque ad effusionem sanguinis – sve do prolijevanja krvi'«.

Ivan Pavao II., u Apostolskoj pobudnici *Nadolazak trećeg tisućljeća* piše: »Na završetku drugog milenija Crkva je postala ponovno Crkva mučenika« (br. 37).

Između tolikih koji su u ovom stoljeću krvavih sukoba riječju i životom posvjedočili svoju vjernost Kristu i njegovoj Crkvi, ističe se sjajan i veličajan lik kardinala Alojzija Stepinca.

Dok zahvaljujemo Gospodinu što ga je dao Crkvi i hrvatskom narodu u odlučnom trenutku njegove povijesti, molimo i na nakanu da nikad ne uzmanjka pastira Stepinčeve vjere i hrabrosti.

I na kraju, želim spomenuti svoju osobnu uspomenu: u godinama progona, kad god bih se zatekao u Hrvatskoj, osobito u Zagrebu, zbog raznih susreta i znanstvenih skupova, uvijek sam odlazio pomoliti se na grobu kardinala Stepinca. Duboko me se dojmilo dok sam ga promatrao uvijek okićenog s puno cvijeća i naroda u molitvi. Sve to svjedoči živo priznanje naroda svome hrabrom Nadbiskupu, i pouzdan je odgovor na njegov zagovor za kršćansku budućnost plemenitog hrvatskog naroda. Amen.

»Nasljedujte vjeru svojih glavara!«

Propovijed dr. Antuna Škvorčevića, u prvi dan TRODNEVNICE za Stepinčevo '97, 7. veljače 1997.

Dragi štovatelji Alojzija Stepinca!

Čuli ste kako pisac poslanice Hebrejima opominje: »Spominjite se svojih glavara koji su vam navješćivali riječ Božju: promatrajući kraj njihova života, nasljedujte njihovu vjeru.« (Heb 13, 7)

Mi smo se upravo zato sabrali da bismo se večeras spomenuli jednoga od najizvrsnijih glavara zagrebačke Crkve, Sluge Božjega Alojzija Stepinca, u pripravi za 37. obljetnicu njegove smrti. I željeli bismo razumjeti poruku njegove vjere, promatrajući – kako pisac kaže – kraj njegova života.

Kakva je njegova vjera? Svoj vlastiti život Sluga Božji poimao je polazeći od Svetoga pisma, oblikovao se u školi Božje riječi, te ako bismo ga promatrali s nekih drugih polazišta i sudili po nekim drugim mjerilima,

zasigurno ne bismo govorili pravu istinu o njemu. To znači da nam i današnje Evanđelje može biti od pomoći u otkrivanju pojedinih crta njegova vjerničkoga lika. Evanđeoski izvještaj prikazuje život Ivana Krstitelja. Opisuje jednu od mnogih proročkih sudbina. Reći će Isus kako je većina proroka jednako završila: bili su ubijeni. Jer prorok je čovjek koji osjeća po Božju, živi po Božju, nastupa po Božju, te je radi toga u neskladu sa svijetom oko sebe. Ivan Krstitelj ne preza otvoreno reći Herodu: »Ne smiješ imati ženu brata svoga!« (Mk 6, 18). To će ga stajati glave.

U koncelebraciji u Zagrebačkoj katedrali o 37. obljetnici smrti Sluge Božjega Alojzija Stepinca sudjelovalo je preko 150 biskupijskih i redovničkih svećenika

Promatrajući lik Sluge Božjega Alojzija Stepinca u svjetlu ovoga Evanđelja, ne možemo se oteti dojmu da nam ono govori i o njegovoj proročkoj sudbini. U tolikim starozavjetnim prorocima, novozavjetnim velikanima, počev od apostola, te kroz cijelu povijest Crkve, susrećemo ljude u kojima na neodoljiv način progovara Božja prisutnost i njegova snaga. To se očitovalo i u nadbiskupu Stepincu, osobito kad se u teškim i tužnim vremenima hrabro zauzimao za vrijednosti Evanđelja, za dostojanstvo čovjeka, za prava svih i svakoga. Razumljivo je da radi toga nije bio po volji ni jednom sistemu. Kako u doba Heroda kralja, tako je bilo uvijek sve do Stepinčeva doba, moćnici su si osiguravali vlast uklanjajući one koji su im smetali, bili im neugodni zbog svoje moralne načelnosti. I uvijek su stradavali oni koji su se zauzimali za pravdu, istinu, za dobro malog, porobljenog i zgaženog čovjeka. Upravo ovdje, u ovoj katedrali, zvonila je Stepinčeva uvjerljiva, svetopisamski sazdana, duboko proživljena proročka riječ. Upravo na ovom mjestu po toj riječi i po tom proročkom svjedočanstvu izranjaju pred nas najizvornije crte njegova vjerničkoga lika.

Nalazimo se u pripravi za Veliki jubilej 2000. godine, u godini Isusa Krista, te je zacijelo vrijedno posvetiti ponešto pozornosti Stepinčevoj vjeri u Isusa Krista, posebice u utjelovljenje Sina Božjega, kroz koju se na sasvim određen način očituje njegova proročka veličina. Na sam Božić 1941. godine ovdje u Katedrali on je prisutnima na svetoj misi, tumačeći božićno Otajstvo, posvjedočio da je Isus Krist za njega temeljno nadahnuće života. I to Isus Krist kojega su naviještali proroci, kojega je pripravljao Stari zavjet, koji se u punini vremena utjelovio, koji je svojim djelom i riječju potvrdio da je Sin Očev, koji je svojom mukom, smrću i uskrsnućem u punini ostvario Očev naum spasenja. Riječ koju smo čuli na završetku današnjeg prvog čitanja: »Isus Krist jučer i danas isti je i uvijeke« (Heb 13, 8) znao je ponoviti u više prigoda. I ta istina o Sinu Božjemu davala mu je snagu i sigurnost u njegovu osobnom životu, kao i u javnim nastupima u zauzimanju za prava čovjeka.

Svoje poslanje čovjeka, svećenika i biskupa poimao je povijesno spasenjski. U povijesno spasenjskom pak Božjem djelovanju s osobitom pažnjom razmatrao je način na koji Bog ostvaruje svoje naume. Tumačio je vjernicima iznenađujuću taktiku, kojom se Bog služi. Upozoravao na mnoge sastavnice božićnog Otajstva, koje očituju Božju domišljatost, zamjetljivu samo vjerničkom oku. Stepinac je razumio kako događaji koje pokreću ljudi, kao što je popis pučanstva rimskog imperija, naređen od cara Augusta, samo naoko određuju sudbinu povijesti i svijeta. Jer, dok car mjeri snagu svoje moći te broji pučanstvo, odmjerava koliko poreza može ubrati, istražuje koliko vojske može unovačiti, u to isto vrijeme i kroz taj isti događaj Bog putem odbačenosti, skrovitosti štalice, slabosti djeteta ostvaruje svoj naum spasenja ljudskoga roda. Nalazimo se pred dvostrukim izazovom. S jedne strane imademo cara, pravim imenom Oktavijan, kojem je rimski Senat nakon uspostave mira u cijelom carstvu, udijelio naslov Augustus, što znači božanski. Svjedoci smo povijesnog pokušaja pobožanstvenjenja čovjeka. S druge pak strane Bog postaje čovjekom, preuzimajući na sebe sudbinu ljudske krhkosti, slabosti i smrtnosti. Radi se o povijesnom očitovanju Božjeg učovječenja. Pitanje koje se krije u dnu toga događaja glasi: Spašava li čovjek koji želi postati bogom ili Bog koji postaje čovjekom? Naravno, za nadbiskupa Stepinca nema dileme. On je povjerovao Božjem putu slabosti, siromaštva, skromnosti, te će upravo to biti temeljne oznake njegova osobnog života. I uvijek je bilo tako da je Bog progovarao na svoj iznenađujuće jednostavan način te su ga upravo jednostavni i maleni ljudi znali razumjeti. Takvi su bili snažni i uvjerljivi pronositelji Božjih stvarnosti i ostavljali daleko veće tragove na ovoj našoj zemlji negoli takozvani velikani koji su imali moć i vlast upravljati svjetovima. Takvoga Stepinca pamti ova Crkva i narod, te takav govori snažno i nakon svoje smrti.

No, ne samo da je nadbiskup Stepinac pronašao nadahnuće za svoj vlastiti vjernički život u načinu po-

vijesno spasenjskog Božjeg djelovanja, nego je ujedno razumio i ovu istinu: Ako je Bog tako stao na čovjekovu stranu da je postao jednim od nas, onda je utjelovljenjem i rođenjem svoga Sina jasno obznanio tko je za njega čovjek. Za Boga je čovjek prva i najveća vrijednost, središte zanimanja, biće prema kojem je usmjereno sve njegovo djelovanje. Ili kako to ispovijedamo u »Vjerovanju«: Sin Božji je »radi nas ljudi i radi našega spasenja postao čovjekom«. Još više, u muci i smrti svoga Sina, u njegovoj poslušnosti dokraja, u krvi njegovoj, Bog će objaviti tko je za njega čovjek. Nadbiskup Stepinac bio je potpuno svjestan da se Bog nije šalio kad je Sina svoga predao u smrt za čovjeka. I upravo tu će naći najsnažnije uporište za svoje strastveno zauzimanje za prava i dostojanstvo čovjeka.

Dobro je poznato kako je osobito za vrijeme II. svjetskog rata na sve moguće načine nastojao pomagati ugroženima, bez obzira na vjeru i naciju, neustrašivo dizao svoj glas u prilog obespravljenih Židova, potajno ih pokušavao spašavati skrivajući ih u svojoj ljetnoj rezidenciji u Brezovici, kako je u različitim prigodama i na svakovrsne načine ustajao protiv rasizma, kako je onodobnim vladarima znao reći čvrstu riječ protiv Jasenovca, kako je i nakon 1945. godine novim moćnicima progovarao o pogaženim pravima čovjeka, osobito o vjerskim pravima, o poštivanju ljudskog dostojanstva, o povijesnim činjenicama i pravima također hrvatskoga naroda. Isus Krist je bio sigurnost i snaga Stepinčeva života i njegova neustrašiva zauzimanja za prava i dostojanstvo svakoga čovjeka. Upravo kroz uronjenost u Isusa Krista i kroz svoje djelovanje iz te uronjenosti nadbiskup Stepinac je primjer koji poziva na nasljedovanje.

Međutim, mogla bi se u nekome poroditi sumnja da je ponašanje Ivana Krstitelja u današnjem Evanđelju, kao i ono nadbiskupa Alojzija Stepinca, odveć tvrdo, na neki način fanatično, pa stoga neprihvatljivo za suvremeni svijet. Valja jasno reći da postoji oštra crta razdjelnica između fanatizma i radikalnog vjerničkog opredjeljenja. Mučenici kroz povijest Crkve nisu slijepi zatočenici vlastitih ideja, nego heroji vjere u najvišem stupnju. Naime, fanatik je čovjek koji nije slobodan, nije progledao u cjelovitosti istine o čovjeku i o životu, upregnut je u sasvim određene protuživotne ciljeve, djeluje iz mračnih poriva protiv drugih, ne umire iz slobode za vrijednosti čovjeka i života, nego iz zaslijepljenosti mržnjom, te njegova smrt nije herojstvo nego određeni kukavičluk. Kad se radi o radikalno opredijeljenim vjernicima, to su ljudi najveće slobode. Istinu o Bogu, čovjeku i životu nije im nitko nametnuo, nego su je slobodno razmotrili u svoj širini, neprikraćeno je prihvatili, usvojili je za život i iz nje djelovali, nikada protiv nekoga, nego uvijek u prilog čovjeka.

Pokretačka snaga nije im sljepilo mržnje ili prisila nekog nametnutog cilja, nego slobodan uvid u istinitost pojedinih vrijednosti života, u koje potom ulažu najbolje vlastite snage. Oni ne umiru iz mržnje protiv nekoga, nego polažu sebe iz slobode za vrijednosti života. To je nasljedovanje Isusove na smrt spremne slobode. To su heroji koji polažući život pobjeđuju smrt. Takvi su sveci.

Vlč. Ilija Petković, župnik hrvatske katoličke župe Presvetoga Trojstva u Oakvilleu (Kanada), predvodio je svečanu Euharistiju o 37. obljetnici smrti Sluge Božjega 9. veljače 1997.

Radikalna opredijeljenost nadbiskupa Alojzija Stepinca za Isusa Krista nije bila povezana s mržnjom protiv bilo koga, nego ga je osposobila da živi vrijednosno u svim situacijama svoga života, da ne poklekne pred bilo kojom ideologijom, bilo čijim sebičnim interesom, vlašću, ponudama s bilo koje strane. Tom svojom vjerničkom dosljednošću snažno je označio vrijeme svoje slobode i tamnovanja, vrijeme prošlo ali i sadašnje. Njegov lik ne pripada tek povijesti, nego želi postati i dio sadašnjosti kroz naše osobno nasljedovanje njegova vjerničkog herojstva. Stoga je na mjestu ponoviti još jednom poziv pisca poslanice Hebrejima: »Nasljedujte vjeru svojih glavara!«

Sabrali smo se večeras u pripravi za obljetnicu smrti Sluge Božjega Alojzija Stepinca da bismo razmotrili poruku njegova vjerničkoga lika i zahvalili Bogu za sve ono što nam je veliko i dragocjeno u njemu darovao, upravo za vremena kad nam je takav dar bio najpotrebniji. Svoju zahvalnost pretočimo u molitvu za njegovu proslavu na oltaru svetosti. A osobito žarko zamolimo da prigodom Velikog jubileja 2000. godine, po primjeru Sluge Božjega, u svima nama snažnije progovori Isus Krist, te i mi u ovom našem vremenu budemo većma na hvalu i slavu Boga živoga. Amen!

Dr. Antun Škvorčević

»Isus Krist je za nas Bog, za njega smo spremni svakoga časa umrijeti!«

Propovijed dr. Stjepana Kožula, u drugi dan TRODNEVNICE za Stepinčevo '97, 8. veljače 1997.

Draga braćo i sestre!

Po odredbi Svetog Oca Ivana Pavla II. godina 1997. je Isusova godina. Sva naša liturgijska slavlja i pripreme, želi obilježiti naša usredotočenost na osobu Isusa Krista, koja je izvor našeg duhovnog rasta, posvećenja i otkupljenja.

Polazna točka našeg vjerovanja je objava Boga u Isusu iz Nazareta. U čovjeku Isusu »Riječ je tijelom postala i nastanila se među nama« (Iv 1, 14). Sin Božji uzeo je ljudsku narav, te je radi nas ljudi i radi našega spasenja postao čovjekom.

U duhovnoj pripravi za spomendan preseljenja u vječnost Sluge Božjega Alojzija Stepinca, večeras ćemo promatrati Isusa kako je prošao zemljom čineći dobro.

Želimo, kao i Sluga Božji Alojzije, upoznati Isusa, čuti Isusa, susresti se s Njime, kako bismo ga mogli nasljedovati, svjedočiti za Nj i prolaziti zemljom čineći dobro ljudima oko nas.

Pokajmo se za svoje grijehe, skrušimo se pred Jaganjcem koji odnosi grijehe svijeta i poniznom dušom slavimo ovu svetu Misu.

Ove godine u svetoj liturgiji čitamo Evanđelje po Marku. Markovo evanđelje nas vodi k otkrivanju Isusova identiteta, po Njegovim riječima, gestama i po Njegovim čudesnim djelima, što izvrsno odgovara temeljnoj odrednici ove Isusove godine 1997.

Ljudi onog vremena, kao i pripovijedanje u samom Evanđelju, iznose pitanje: »Tko je ovaj?« Evanđelist Marko svojim Evanđeljem postupno otkriva tko je Isus iz Nazareta, jer to si pitanje postavlja svaki čovjek koji dođe u dodir s osobom Isusa Krista.

Isus je Krist, ali i Mesija koji preokreće očekivanje svojih suvremenika, jer zna da je poslan ostvariti naum Božji, koji prolazi i kroz poniženje i kroz smrt (usp. Mk 8, 31–33). On je Sin Božji, čiji pravi identitet i poslanje otkriva božanska objava u krštenju na rijeci Jordanu i preobraženju na brdu Taboru (usp. Mk 1, 11; 9, 7). Sve će biti usmjereno svečanom trenutku Golgote, kada će i poganski satnik priznati: »Uistinu, ovaj čovjek bijaše Sin Božji!« (Mk 15, 39). On je Sin Božji i Sin čovječji. Kaže sveti Ivan apostol: »Svaki koji ispovijeda da je Isus Krist došao u tijelu, od Boga je. A nijedan duh koji ne ispovijeda takva Isusa, nije od Boga.« (1 Iv 4, 2). To je vjera koju Crkva stoljećima ispovijeda, ljubomorno čuva, brani i novim naraštajima prenosi. Isus je nerazdvojivo »pravi Bog i pravi čovjek«, istobitan s Ocem po božanstvu, istobitan s nama ljudima po čovještvu.

Isus je, braćo i sestre, i danas Gospodin i Spasitelj, jedini posrednik između Boga i ljudi. Uzevši ljudsku narav, ušao je u zajedništvo sa svakim čovjekom, izvršio djelo spasenja i otkupljenja, te svojim uskrsnućem od mrtvih objavio puninu života »i otvorio vrata nebeskog zajedništva«. On je temelj i razlog naše nade u »uskrsnuće tijela i život vječni«.

Dakako, braćo i sestre, taj divni čovjek Isus, taj uzvišeni Brat, Sin Božji i Otkupitelj povijesti i čovjeka

U euharistijskom slavlju o 37. obljetnici smrti Sluge Božjega, 9. veljače 1997., u Oakvilleu je sudjelovao veliki broj župljana

– najveći je događaj povijesti. Nakon svoga krštenja na rijeci Jordanu, Isus kreće u pustinju, gdje se u tišini i sabranosti priprema za svoje veliko poslanje. Ondje nije podlegao kušnji napasnika, da pođe kao čovjek u iskonu putem mimo Boga ili protiv Boga. Isus prihvaća put poniznosti, prihvaća put poslušnosti Ocu. Krenuo je Božjim putem i postaje Spasitelj povijesti čovjeka.

Krist pun Duha Svetoga, braćo i sestre, polazi i vrši poslanje. On govori nama razumljivim ljudskim riječima, ljubi nas ljudskim srcem. On poziva i naviješta: »Približilo se vrijeme, obratite se i vjerujte Evanđelju.«

On je najveći duhovni dobročinitelj. Prošao je zemljom čineći dobro, i jer Bog bijaše s njim, njegove riječi su potvrđivali čudesni znakovi. Sažalio bi se nad mnoštvom, tražio bi izgubljene, tješio žalosne, nahranio gladne, liječio je svaku bolest i svaku nemoć u narodu. Doista, približilo se kraljevstvo Božje: Slijepi gledaju, gluhi čuju, mrtvi ustaju, siromasima se propovijeda Evanđelje!

Smisao naše duhovne obnove i priprave, braćo i sestre, za dan preminuća Sluge Božjega Alojzija Stepinca – jest dublje poznavanje Isusa Krista. On je otkupljenje, spasenje i posvećenje naših duša. On je izvor milosti i života! Njega treba susresti, čuti, upoznati. Njega treba nasljedovati i životom svjedočiti za Nj.

To se izvrsno ostvarilo u životu Sluge Božjega Alojzija. Mogao je s Isusom nositi svoj križ, križ naroda i Crkve, križ svoga poslanja, jer je vjerovao Isusu, živio s Njim, i u Njemu gledao život i budućnost čovjeka, obitelji, naroda i Crkve. Zato je mogao i na sudu svjedočiti: »Isus Krist je za nas Bog, za njega smo spremni svakoga časa umrijeti!« Iz tog uvjerenja – raste njegov odnos prema čovjeku!

I najmlađi župljani hrvatske katoličke župe Naše Gospe Kraljice Hrvata u Torontu pridonijeli su proslavi 37. obljetnice smrti kard. Stepinca

Da, braćo i sestre, zato je Sluga Božji Alojzije bio Kristov nasljedovatelj u ljubavi prema bližnjima, prema svakom čovjeku. Biti duhovni dobročinitelj, ali biti i materijalni dobročinitelj! Došavši kao mladi svećenik sa studija u Rimu, vidio je u Zagrebu siromašne, potrebne. Vidio je što ima po predgrađima ondašnjeg Zagreba, što ima po podrumima grada. Zato je organizirao Karitas, pomagao ljudima, ublaživao nevolju i bol, osnivao javne kuhinje. Takav će ostati i kasnije kao Natpastir. Karitas će mu biti kao zjenica oka. Spašavao je ratnu siročad! Mnogi imućni ljudi u gradu Zagrebu i u Crkvi – u ono vrijeme – nisu vidjeli siromašnih i potrebnih. Živjeli su zadovoljni sobom, misleći da je svima dobro baš kao i njima. Sluga Božji Alojzije je gledao drugim očima. Vidio je u čovjeku Isusa koji trpi, koji je žedan, koji je bolestan, koji je gol i bos, koji je gladan. Vidio je Isusa koji je prošao zemljom čineći dobro, liječeći svaku bolest i nemoć u narodu. Vidio je Isusa koji se poistovjećuje, u duhu svoga govora na Gori, s blaženima u siromaštvu, u progonu, u nevoljama života. Tko su ti? Isus je taj siromah i patnik. Po djelatnoj ljubavi bit ćemo suđeni. »Sve što ste učinili jednome od ove moje najmanje braće, meni ste učinili«, kaže Isus, otkrivajući do koje mjere se poistovjećuje s čovjekom, s nevoljnikom, siromahom, potrebnikom.

Pokušajmo, braćo i sestre, u ovim trenucima sabranosti susresti Isusa i čuti Isusa. Pođimo i nasljedujmo ga – po uzoru Sluge Božjega kardinala Alojzija Stepinca. Pođimo zemljom i činimo dobro. Pođimo i dijelimo ljubav, i budimo ljubav: i kroz riječ, i kroz dobro srce, i kroz darežljive ruke. Pođimo zemljom i činimo dobro. Amen!

Dr. Stjepan Kožul

Molitva vjernika u Trodnevnici uoči 37. obljetnice smrti kard. Stepinca 7. veljače 1997.

1. Upravljaj, Gospodine, svoj narod na put života preko upravitelja koje si nam Ti dao. Neka Tvoja Crkva trajno ostane vjerna Tvojoj Riječi, kako bi svi ljudi našli svoje dostojanstvo u radosnom svjedočenju ljubavi, molimo Te...

2. Svakodnevno smo izloženi izazovima života, koji od nas katkad traži da žrtvujemo ono što nam je sveto. Da u takvim časovima ostanemo uz Tebe tražeći uvijek Tvoje kraljevstvo, molimo Te...

3. Sv. Ivan Krstitelj, zbog vjernosti istini, morao je položiti život. Istina oslobađa, istina koja izlazi iz ljubavi, iz brige za bližnjega. Daj nam hrabrosti biti uvijek na strani istine, molimo Te...

4. Kardinal Alojzije Stepinac, navjestitelj istine, ostao je dosljedan Kristu koji je uvijek isti, i jučer i danas i uvijek. Daj nam da, promatrajući kraj njegova života, možemo nasljedovati njegovu vjeru, molimo Te...

5. Svima koji su se za života uzdali u Tebe, Gospodine, pokaži svoje milosrdno lice u radosti vječnoga života, molimo Te...

Propovijed dr. Stjepana Kušara u treći dan TRODNEVNICE za Stepinčevo '97, 9. veljače 1997.

Stepinac je bio znakom mnogim ljudima koji su gledali gdje će naći orjentir i znak vjernosti Bogu, Crkvi i vlastitom narodu u tmurnim vremenima

Uvod u Euharistijsko slavlje

U okviru trodnevnice u kojoj se spremamo na proslavu 37. obljetnice smrti Sluge Božjega Alojzija Stepinca htjeli bismo danas razmišljati o značenju Kristovog uskrsnuća za naš kršćanski život. To činimo u svetoj misi koja je spomen Kristovog života, Kristove žrtve na križu i Kristovog uskrsnuća – izvora našeg novog života. Mi smo u to uskrsnuće kršteni.

Kristovo ime zazivano je na nas, spojeno s našim imenom. Zato se u njegovo ime okupljamo i s njegova oltara primamo snagu za život, da bismo u ovom svijetu svjedočili kako je on Svjetlo, kako je on Put, Istina i Život. Krist je to također u mračnim epohama povijesti, on je to u vremenu u kojem je živio kardinal Stepinac; on je to i u našem vremenu.

Da bi oči našeg srca bile bistre i sve to uvijek jasno uočavale, valja priznati pred Gospodinom slabosti i grijehe. Valja priznati pred njim ono što nas dijeli od njega, ono što nas dijeli jedne od drugih i zamoliti ga za snagu da prevladamo slabosti, da prevladamo diobe i da u njegovu Duhu budemo jedno.

Homilija

Braćo i sestre!

Vjerujem da ste se vi mladi i vi manje mladi češće u životu pitali što je zapravo to: naš ljudski život? U čemu se on sastoji? Što je njegova kičma i srž? To pitanje nije svagdašnje pitanje. To pitanje izranja onda, kao kod Joba u današnjem prvom čitanju, kad čovjek osjeti da mu se zgrada života naginje i ruši. Ili kad mu se temelji tresu u bolesti, nemoći, napuštenosti. Ili možda kojim slučajem onda, kad je jako sretan pa se od prevelike sreće počne plašiti da će mu sreća biti kratka. Čovjek se pita o onom skrivenom unutarnjem što daje stabilnost i što jamči opstanak.

Osjećajući bolest i kraj života biblijski patnik Job uspoređuje ljudski život s danima nadničara, čovjeka dakle, koji na kraju dana prima plaću za svoj rad. Nadničar željno iščekuje tu plaću, jer o njoj ovisi njegov život i život njegove obitelji.

Druga Jobova slika za život jest lik roba koji radi na jakom suncu. Za njega nitko ne mari, on je tjeran na posao, a žudi za hladom. Tako čovjek i danas može biti poput roba gonjen i vitlan unutarnjim i vanjskim nedaćama. Stoga često puta ne vidi ni kičmu oko koje mu se život plete, a ni cilja prema kojemu ide. Nije čudo da čovjek onda malakše, da osjeća kako je vrijeme kratko i u svojoj kratkoći prazno. Takva životna muka, rekoh, nije svagdan. Ali ona povremeno pokuca na naša vrata kao neželjeni gost, i mi je mučno osjećamo.

S druge strane pak vidimo da nam se Krist u današnjem Evanđelju pokazuje upravo kao neumoran radnik, neumoran u svom druženju s ljudima, i s pojedincima i sa mnoštvom. On dopušta da ga pogađa ono što i te ljude pogađa. On dopušta da ga uznemiruje ono što njih uznemiruje i od čega oni pate. Tako da je on njihov suputnik i njihov supatnik. Zato on uz jaku riječ, koja navješta blizinu Božju ljudskom srcu, pokazuje također svojim ponašanjem i svakim svojim djelom da Božja riječ koju on naviješta nije samo puka riječ, nego da ona također mijenja ljudski život oslobađajući ga bolesti, nedaća i muka – dakle svega onoga s čime čovjek sam ne umije i ne može izići na kraj.

Isus Krist pokazuje u svom životu jedan nama nedostižan sklad riječi i djela pred kojim ljudi, kako onda tako i danas, ostaju zapanjeni, zadivljeni. Takav Isus Krist mogao je povući za sobom ljude, mogao im je dati da osjete kako je u njemu prisutna snaga u koju se čovjek može pouzdati te da iz

Skupina hrvatske mladeži župe Naše Gospe Kraljice Hrvata u Torontu na zajedničkoj slici u župnoj crkvi nakon prigodnog programa uoči Stepinčeva '97.

Mnoštvo Božjeg naroda ispunilo je Katedralu i prostor ispred nje na svečanoj Misi o 37. obljetnici smrti Sluge Božjega Alojzija Stepinca

tog pouzdanja živi, i to drugačije negoli očajnik kojemu su dani prazni i koji čeka dok se ne ispuni njihov broj.

Isus Krist je dao ljudima snagu da su mogli i u nedaćama života, života uspoređenog s danima nadničara i s danima roba, opstati i sačuvati unutarnji mir, unutarnje pouzdanje i biti osloncima onima kojima je trebao ljudski oslonac. On i danas daje tu snagu svakom ljudskom srcu koje mu želi vjerovati.

Kad su mi pričali o Stepincu, uvijek sam se pitao što je tom čovjeku davalo snagu da bude tako spreman na sve, čvrst i ujedno blag, da bude tako nepokolebljiv, a u isti mah da ne bude fanatičan. Uspravnost karaktera, naime, i nepokolebljivost duha, nisu izraz fanatizma. Fanatizam se sastoji u tome da netko osjeća potrebu drugima skidati glave kako bi dokazao da je on u pravu. No, to se ne može Stepincu predbaciti. Prije će se to predbaciti nekim drugima.

Što je dakle njemu davalo snagu da u kontekstu svog vremena i u svom naviještanju vjere tako nepokolebljivo umije zastupati dostojanstvo i prava progonjenih, te pravo jednog naroda na njegovu slobodu i na njegovu državnost? Neki vole to isticati kao njegovu državotvornost i kao njegov doprinos slobodi Hrvatskog naroda, koja nalazi svoje ispunjenje u vlastitoj državi. Najdublji i glavni korijen takvog Stepinčevog uvjerenja nisu bile društvene i političke ideje o pravednosti i suverenosti, nego se takvo njegovo uvjerenje hranilo i raslo iz njegova kršćanskog vjerovanja, iz njegove ukorijenjenosti u vjeru u uskrsloga Krista, u Krista koji se nije štedio u svom radu, u ostvarenju svoga poslanja. Iz kršćanske vjere pritjecala mu je snaga da ustraje, da bude nepokolebljiv i da u teškom vremenu upozori na vrijednosti kojih se ljudski život treba držati, na kojima se on treba nadahnjivati i koje ga trebaju orijentirati. Odatle je svaka Stepinčeva misao dobivala svoj profil i svoju uvjerljivost.

Na Uskrs 1942. godine, na kraju svoje propovijedi, on je rekao: »Nije najveći pobjednik onaj koji satire u prah i pepeo gradove i sela, niti onaj koji razgoni kao pljevu silne zemaljske vojske, niti onaj pred kojim dršću pojedinci u brizi za zemaljski život. Nego onaj koji je gospodar života i smrti, Isus Krist koji je na današnji dan slavno uskrsnuo iz groba. Što god se dakle zbivalo oko nas i kakve god nas pogibelji okružuju i prijete ili budu prijetile, nema razloga da strepimo ili da plačemo. Nego imajući nepokolebljivu vjeru u njega, Spasitelja našega, slijedimo glas Crkve. Ovo je dan što ga učini Gospodin, radujmo se i veselimo u njemu.«

Mislim da bi se te Stepinčeve riječi mogle staviti kao motto njegova života, motto koji savršeno odgovara njegovoj lozinci – »U Te se, Gospodine, uzdam!«

Uzdanje u Boga pritjecalo je Stepincu kao dar odozgor baš zato, jer je nepokolebljivo vjerovao u Isusa Krista uskrsloga, te je umio tu snagu u momentima molitve uporno prositi – i pokazati je onima koji su bili slabiji od njega. Zato je on mogao biti svjetlo mnogim ljudima. Zato je on mogao mnogima, a da i nije znao, biti jamcem snage i znakom ustrajnosti u teškim vremenima.

Da bismo ga što bolje razumjeli, trebamo se udubiti u poruku današnjeg Evanđelja i usvojiti je. Ono nam naime s jedne strane pokazuje da je rad u vlastitom zvanju – kod Stepinca je to bila biskupska služba, kod nekog drugog će to biti nešto drugo – neophodan uvjet da se uopće nešto dogodi među nama i da naš život uspije i da dobije kičmu i bude ispunjen smislom. S druge strane pak taj rad treba biti popraćen drugim neophodnim uvjetom cjelovitog ljudskog života – molitvom. Gospodin Isus je radio i povlačio se u molitvu.

Zanimljivo je međutim da Gospodin Isus, čuli smo to danas, nije izliječio sve bolesnike. On ih je ostavio, išao je dalje, da drugima navijesti riječ Božju. Sva njegova izliječenja, sve ono što je činio, valja spajati s njegovim riječima i onda gledati u tim djelima i u svemu njegovom radu potvrdu istinitosti njegovih riječi. U svom radu, u svom služenju, on je bio neumoran, a kad su drugi spavali, on je ustajao i povlačio se u osamu na molitvu.

Bilo je vremena u Crkvi kad se govorilo da je sve molitva. Prema tome ne bi bilo važno napose se moliti, recimo ujutro ili navečer, bilo kada. Ako je molitva moj rad, ako je molitva moje zalaganje, onda nije potrebno moliti se posebno. A neki su zaključivali da ni sudjelovanje u svetoj misi nije baš potrebno. Međutim, istina je da ono što čovjek uvijek čini, to mora u određenim

momentima dana i života izričito činiti. Ne možete reći da volite svoje mile i drage, a da to, i samo to, nikad konkretno ne dokažete. Riječ bez djela postaje nevjerodostojnom. Molitva je pak za Gospodina Isusa i za svakog drugog molitelja dizanje duše k Bogu, otvaranje vlastitog života Bogu. Bog takoreći kroz moliteljeve oči, kroz oči njegovog srca i duše, vidi njegov život. On ga dakako uvijek vidi kao Stvoritelj i darivatelj života. Međutim, u molitvi molitelj Bogu takoreći daje svoje oči da njima, i zajedno s moliteljem, motri njegov život, njegove tegobe i radosti, te da onda kroz te oči srca u njegovu dušu uđe i u njoj se trajno nastani Božje svjetlo i Božji mir.

Da Stepinac nije toga imao, ne bi postao svjedokom vjere i čovječnosti kako ga mi poznajemo. I svi oni koji do njega drže, trebali bi to zapamtiti i u tome ga također slijediti. Dakle, nepokolebljivo se zalagati u vlastitom zvanju, ne štedeći se u radu i zaobilazeći pritom svoje uske interese, te tako pridonositi zajedničkom dobru. Isto tako otkrivena srca, prostodušno moliti Gospodina i tražiti od njega svjetlo i snagu za poštenje, za dobrotu.

To valja napose istaknuti u onim vremenima kad ljudi imaju osjećaj da se to ne isplati. Možda naše vrijeme, s obzirom na tu stvar, i nije tako daleko od Stepinčeva vremena. Ima mnogih koji sumnjaju isplati li se biti dobar i pošten, isplati li se pošteno raditi, isplati li se uopće pošteno se odnositi prema drugim ljudima kad se uvijek može i »ovako« i »onako«. Ako Stepinac nešto znači vama i meni, onda bi valjda od njega trebalo naučiti da su takve dileme besmislene. Tako dugo dok budemo u to sumnjali, mislim da nikada nećemo ostvariti onu punu unutarnju i vanjsku slobodu, za kojom čovjek uvijek čezne i koju uvijek mora izboriti, ne samo protiv drugih nego često puta i protiv sebe. Tko sebe pobijedi, taj se ne mora bojati nikoga.

Stepinac je umio pobijediti sebe kroz nepokolebljivu vjernost svojoj službi, kroz nepokolebljivu vjernost Bogu kojemu je služio. U Bogu je pak sve: i vlastiti narod i cijeli svijet. Jer je on to imao, on je mogao u teškim okolnostima prevladati slabosti, biti svjedokom kad su mnogi oko njega sumnjali ima li to smisla, isplati li se to.

Kao takav on nam ima mnogo toga za reći. Njegov nam primjer i žrtva poručuju da ne sumnjamo u dobrotu i poštenje, pa makar znakovi oko nas govorili suprotno; da ne sumnjamo u Božju blizinu čovjeku koji želi ostati na Božjem putu, nego da ustrajemo u toj vjeri, te da onda kad i ta vjera malakše, umijemo reći kako je to Isusu rekao jedan čovjek u Evanđelju: »Vjerujem, Gospodine, pomozi mojoj nevjeri!« Jer svatko od nas je svjestan da mu je vjera ugrožena, da mu je vjera često puta pokolebana. I upravo u takvom stanju valja vapiti Gospodinu: »Gospodine, vjerujem, pomozi mojoj nevjeri!«

Idući tako u našem vremenu, ostvarit ćemo ono što je Stepinac u svojem vremenu ostvario. Ostvarit ćemo i vjernost Bogu i vjernost našem narodu, našoj slobodi. Ostvarit ćemo cjelovitost našega života. Život će nam imati središte i puninu, kičmu koja daje stabilnost i gipkost.

Zato smo se okupili i večeras ovdje. I zato primamo s oltara Božjeg darove – kako bi ta snaga uvijek u nama bila prisutna, te da po njoj budemo potpora i okrepa jedni drugima.

Stepinac je bio znakom mnogim ljudima koji su gledali gdje će naći orjentir i znak vjernosti Bogu, Crkvi i vlastitom narodu u tmurnim vremenima. On je to mogao biti jer se Boga držao. Mi to također možemo biti ako se budemo držali Božjih darova, tražili Božje svjetlo i bili podrška jedni drugima. Ispovijedajući sada svoju vjeru molimo da nam bude tako kako vjerujemo. Amen.

Dr. Stjepan Kušar

Stepinčevo u Krašiću '97.

Kao i svake godine do sada, župa Krašić obilježila je 10. veljače 37. obljetnicu blaženog preminuća Sluge Božjega Alojzija kardinala Stepinca. Kreposti miljenika Božjih, življene u herojskom stupnju, privlačile su u cijeloj povijesti Kristove Crkve narod Božji, koji im se ne samo divi, nego ih u promjenljivom tijeku zemaljskoga života želi nasljedovati. U vremenima tolikih smutnji i nesnalaženja, dok se mnogi tjeskobno pitaju što je istina, život ugodnika Božjih jasan je putokaz k Onomu koji je pravi Put, jedina Istina i vječni Život.

Čovjek čiji je život bio osnažen potpunim predanjem Isusu Kristu, Sluga Božji Alojzije okupio je i opet vjerni narod u svom Krašiću. Župna crkva Presvetoga Trojstva bijaše posve ispunjena župljanima, kojima se pridružiše mnogi iz bliza i daleka zanosno pjevajući Bogu, koji je divan u svetima svojim. Svečano euharistijsko slavlje uz sudjelovanje pedesetak svećenika predvodio je preuzvišeni Josip Pavlišić, riječko-senjski nadbiskup u miru. U svojoj pastirskoj propovijedi, spominjući osobe naše crkvene i narodne povijesti, otac biskup htjede naglasiti, kako Bog i po krivim crtama, koje pojedinci učine, znade ravno pisati. Tko može shvatiti, neka shvati!

Misno slavlje završeno je pjesmom »Hoćemo Boga, Djevice sveta«. Da, hoćemo Boga, kao što ga je Sluga Božji Alojzije želio, hoćemo biti Kristovi, kao što je on Njegov bio, kako bi u nama pobijedio Isusov križ i kraljevstvo Božje ljubavi i mira.

Svakoga dana nakon svete Mise u Krašiću molimo da Bog čašću oltara proslavi Slugu Božjega Alojzija, da nam bude primjer i zagovornik u borbama života, na putu vječnoga spasenja. Neka molitve njegove rodne župe, kao i mnogih duša, dopru do Srca Sina Božjega i budu uskoro uslišane na radost Crkvi Božjoj!

Josip Balog, upr. župe

Razmatranja za molitvu Krunice u Trodnevnici za 37. obljetnicu smrti Sluge Božjega Alojzija Stepinca, 7. veljače 1997.

1. otajstvo : Krist u Getsemaniju prolazi smrtnu tjeskobu zbog svoje ljubavi prema čovjeku, ljubljenom Božjem stvoru, koga su njegova zla djela udaljila od Stvoriteljeve slike.

»Vidio sam i osjećao da Nadbiskup u dubini svoje plemenite duše trpi kao čovjek zbog zla, koja se nanose drugim, inače njemu i posve nepoznatim ljudima. Ali ti su ljudi također djeca Božja, naši bližnji, a on je ne samo čovjek, nego i svećenik, i to baš svećenik religije ljubavi bližnjega, pa je trpio dvostruko i kao čovjek i kao svećenik.« OČE NAŠ...

2. otajstvo: Bičevi su ranjavali Kristovo tijelo, ali sigurno je veća bol tada ranjavala Njegovo milosrdno Srce, bol koja se javlja svaki put kad jedni drugima okrenemo nezahvalno leđa ili ne želimo priznati nečiju dobrotu.

»Stepinčev razbor nije isključivao osjećaj. Znao je biti blag, premda ta blagost nije poprimila teret i odbojnost malograđanske slatkoće. Njegovo se srce nije stidjelo svojih otkucaja kad je govorio s djecom... Prema djeci je iskazivao isto štovanje kao i prema odraslima. Govorio je s najmlađima kao sa sebi ravnima.« Jer pisano je: »Pustite dječicu neka dolaze k meni; ne priječite im, jer takvih je kraljevstvo Božje.« (Mk 10, 14–15). OČE NAŠ...

Na sve tri Mise 9. veljače 1997. okupilo se u župnoj crkvi Hrvatskih mučenika u Mississaugi, u Kanadi, mnogo štovatelja kardinala Stepinca

3. otajstvo: Trnova kruna znak je osporavanja Kristovog kraljevstva. Ono što je Isus htio reći i što je činio ljudi su jednostavno ignorirali, izvrgli ruglu nanovo stavljajući na prvo mjesto slavu, moć i raskoš ovozemnog prolaznog bogatstva.

»Kardinal Stepinac nastojao je i težio promicati čast i slavu Božju. Nikad nije gledao na ljudske interese ili osobni prestiž. Usprkos teškoćama, bolesti i kušnjama, on bijaše čovjek nade; biskup nade koja nosi nadnaravna obilježja. Vjerovao je u konačnu Božju pobjedu i trijumf Kristove Crkve.« OČE NAŠ...

4. otajstvo: Krist je ustrajao i ponio križ do kraja, do vrha Kalvarije. I kad su svi mislili da ga je Bog napustio, Njegova je ljubav i dalje ustrajala, jer križ je jedina prava ljubav.

I Stepinac je govorio: »Umrijeti da, popustiti ne. Dobro je znao da se ljudi teško sprijatelje s tajnom križa. Zato je preporučivao da se vjernici i pastiri drže daleko od svakog malodušja. Poticao ih je da prihvaćaju, premda je to vrlo teško, volju Božju i ostanu vjerni Crkvi. Njegovi vjernici, a tako i čitav svijet, znadoše da je on spreman svakog trenutka umrijeti u obrani prava Božjih.« OČE NAŠ...

5. otajstvo: Krist je na križu predao sve Ocu; i sebe i nas. Potpuno se oplijenio ne tražeći za sebe čak ni život. Tu je prestalo kucati Njegovo srce zemaljskog života. Ispunio je zadaću.

»Stepinčevo srce nije se stidjelo vlastitih otkucaja ni onda kad je bio napadnut od nezasitnih i pohlepnih, da nosi 'žig' prvog zagrebačkog biskupa koji razdaje crkvena dobra... Jest, bez oklijevanja je razdavao suvišne kaptolske posjede siromašnim župama, karitativnoj službi, siromasima. Na taj je način ublaživao bijedu gdje god ju je našao.« Trpeći, davao je život. OČE NAŠ...

Proslava Stepinčeva '97 u Krapini

U župi sv. Nikole u Krapini svečano je i ove godine proslavljena obljetnica smrti kardinala Stepinca. Župnik vlč. Matija Burja je prigodnu homiliju zaključio ovim poticajnim riječima: »Ponosni smo na Slugu Božjega kardinala Alojzija Stepinca. Molimo Boga da uskori čas njegova proglašenja blaženim mučenikom Katoličke crkve. U njemu ima naš narod i naša Crkva nebeskog zaštitnika i zagovornika. Utječimo se njegovu zagovoru u svojim potrebama. Takvi smo da nam je sve tuđe i bolje i vrednije. Okrenimo se jednom i nama samima. I u štovanju naših svetih velikana. Kad je riječ o kardinalu Alojziju Stepincu, imajmo na pameti riječi kojima je završio svoju duhovnu oporuku od 28. svibnja 1957.:

»Sjetite se katkada u svojim molitvama i mene, svoga pastira u teškim vremenima, da mi Gospodin bude milostiv. Ja se nadam, da će mi milosrdni Isus dati milost, da mogu uvijek u nebu moliti za sve vas, dok bude svijeta i trajala naša dijeceza, da svi prispijete k cilju, za koji vas je Bog stvorio.«

Dvostruka proslava dana kard. Stepinca u Torontu

Toronto, 9.II.1997. Danas je u hrvatskoj župnoj zajednici župe Naše Gospe Kraljice Hrvata održana svečana komemoracija 37. godišnjice blažene smrti Sluge Božjega Alojzija kardinala Stepinca.

S ponosnom radošću ističemo da naša župa torontskih Hrvata nije nikad propuštala tu javnu komemoraciju. Niti u onim nesretnim vremenima kad su neprijateljski aktivisti oko nas i među nama pomno prebrojavali svakoga sudionika i snimali svaku našu riječ. Mnogi su se i od naših tada strašili javno pokazivati Stepinčevim sljedbenicima, a mi smo uvijek javno svjedočili da je on svetac i mučenik.

Niti ove godine nismo to propustili. Prijašnjih godina iznosili smo istinu o veličini Kardinala kao duhovnoga vođe Crkve u Hrvata, kao nesavladivoga svjedoka istine, pravde i odgovorne slobode, kao mučenika. Ove smo godine pokušali našoj mladoj generaciji pokazati snažni lik mladoga Alojzija Stepinca. Kod pučke poldanje svečane Mise župnik Josip Gjuran svjedočio je o svojim osobnim brojnim susretima s Kardinalom u godinama njegovoga zatočeništva u Krašiću, a mladi studenti i studentice naše župe izveli su recital o mladom Alojziju Stepincu iz njegovih studentskih godina. Recital je bio popraćen i prigodnim pjesmama koje je izveo veliki mješoviti župni pjevački zbor naše mladeži.

Zajedno s preč. Josipom Gjuranom, župnikom hrvatske katoličke župe Naše Gospe Kraljice Hrvata u Torontu, u svečanoj Misi o 37. obljetnici smrti Sluge Božjega 9. veljače 1997. sudjelovala su sva župna društva i velik dio župljana

Slijedeće nedjelje, 16. veljače, postulator, tj. onaj koji u ime Crkve u Hrvata i ovlaštenjem hrvatskih biskupa vodi u Vatikanu sve poslove oko beatifikacije Sluge Božjega kardinala Stepinca, msgr. dr. Juraj Batelja, predvodio je svečana misna slavlja sa središnjom svečanošću kod poldanje Mise u 11 sati. U svjetlu nedjeljnih čitanja predočio je ljudsku, moralnu, svećeničku, biskupsku, svetačku i mučeničku veličinu te čelik značaj hrabrog Natpastira, koji je u teškim povijesnim prilikama bio neustrašivi svjedok istine, ljubavi i pravde, te nam progovorio o stanju postupka za proglašenje blaženim kardinala Stepinca.

Tako je ove godine u našoj župi torontskih Hrvata dvostrukim slavljem obilježena 37. obljetnica smrti kardinala Stepinca. Veliko brončano poprsje blagopokojnog kardinala Stepinca, koje stalno stoji u našoj crkvi, za tu je priliku postavljeno u samo svetište sa strane glavnoga oltara, okićeno hrvatskom i papinskom zastavom te cvijećem, a živi ukras bila su djeca i mladi odjeveni u hrvatske narodne nošnje. Ovdašnje naše župljane nije trebalo pozivati na obje ove komemoracije. Dovoljno je bilo obavijestiti ih, i mnoštvo je ispunilo našu veliku i dragu crkvu u Torontu baš kao i svih dosadašnjih godina.

Josip Gjuran, župnik

Proslava Stepinčeva '97. u SAD

U nedjelju 9. veljače slavljena su u hrvatskim župama u New Yorku (predvodio i propovijedao kard. Vinko Puljić, nadbiskup vrhbosanski), u Saint Louisu, Milwaukeeu, Garyu, te župama Presv. Srca Isusova, Presvetog Trojstva i Anđela Čuvara u Chicagu, svečana misna slavlja o 37. obljetnici blažene smrti kardinala Stepinca.

Središnja proslava u Chicagu održana je u 11^h u crkvi sv. Jeronima. Misno slavlje je predvodio i propovijedao mons. Juraj Batelja, postulator. U prigodnoj homiliji je istaknuo potrebu usvajanja istina kršćanske vjere, kojima se odlikovao Sluga Božji Alojzije Stepinac, i kojima se prožet svaki vjernik, oslonjen na Isusa Krista, može oduprijeti vabilima svijeta i postići radost vječnoga života. Propovjednik je kao misao vodilju uzeo riječi iz propovijedi koju je Sluga Božji izgovorio 28. lipnja 1936. na Euharistijskom kongresu u Karlovcu: »Mi vjerujemo u pobjedu Tvoju, Kriste Bože Svetootajstveni! Nema te sile na ovome svijetu, koja bi nas bila kadra i za čas samo pokolebati u tom našem vjerovanju.« Pjevao je župski mješoviti zbor, a brojna mladež za tu je proslavu obukla hrvatske narodne nošnje, te pjesmom i molitvom sudjelovala u euharistijskom slavlju.

Cleveland

Dana 9. veljače 1997., u župnoj crkvi sv. Pavla i u Hrvatskom domu »Alojzije Stepinac« u Clevelandu, svečano je proslavljeno Stepinčevo '97. Nakon svečane Mise, koju je u hrvatskoj crkvi predvodio preč. Ivica Kecerin, župnik u Mississaugi u Kanadi, uz asistenciju vlč. Mirka Hladnija, župnika za Hrvate u Clevelandu, slijedio je u Hrvatskom domu »Alojzije Stepinac« besplatan objed za preko 700 vjernika i svečana akademija. Program je animirao vlč. Hladni sa župnim suradnicima. U prigodnom programu isprepletenom molitvom i svjedočanstvima o kardinalu Stepincu, izvedene su i birane hrvatske narodne pjesme i plesovi; izveli su ih župni zbor hrvatske crkve sv. Pavla i Škola hrvatskog jezika »Kardinal Alojzije Stepinac«, te kulturno-umjetnička društva »Cleveland Junior Tamburica« i »Zagreb Junior Tamburica«. Upravo za tu prigodu nastupio je i mješoviti pjevački zbor i tamburaški sastav župe Hrvatskih mučenika iz Mississauge koji je, predvođen vlč. Ivicom Kecerinom, župnikom, i gosp. Tonijem Zlatarom, zborovođom, izveo recital sastavljen iz dnevnika, pisama i životopisa kardinala Stepinca, te stihovima vlč. Ante Škobalja i skladbama Mo. Šime Marovića na temu »Teci, Jadro, teci!« Program je vodila gđa Jozefina Jelich.

Mladi Hrvati župe sv. Pavla u Clevelandu pjesmom i plesom pridonijeli su proslavi Stepinčeva '97 u tamošnjem Hrvatskom domu Kardinal Stepinac

Među uzvanicima bili su gosp. Melkior Mašina, predsjednik HKZ, Domagoj Šola, hrvatski konzul u Clevelandu, gosp. Ivan Nogalo, zastupnik u Hrvatskom saboru za Ameriku i Kanadu, te predsjednici i predstavnici više hrvatskih ustanova i društava u SAD i Kanadi.

U tijeku svečanosti govorio je i dr. Batelja. Istaknuo je presudne trenutke u svetom životu i mučeničkoj smrti kardinala Stepinca. Posebno se osvrnuo na bolest koja je skratila i dokrajčila Kardinalov život. Svoje je misli utemeljio na odlomku iz pisma koje je 18. siječnja 1960., dakle, tri tjedna prije smrti, Sluga Božji napisao vlč. Vinku Komeričkom, župniku u Desiniću: »Dosad su mi istočili 35 litara krvi, a tko zna koliko će još? Ali hvala Bogu na svemu! Znam zašto trpim, kao i drugi naši svećenici. Kad bismo htjeli prodati obraz i dušu, danas bi odmah primili odlikovanja. Ali uvijek je nama svima i mora biti memento (na umu) ona Kristova: «Što koristi čovjeku, ako sav svijet zadobije, a dušu svoju izgubi?» (Mk 8, 36).

Govoreći o mučeništvu kardinala Stepinca Postulator je zahvalio za izdašnu pomoć koju su vjernici Clevelanda pružili kako bi liječnici dr. John Lawrence iz Los Angelesa i dr. John Ružić iz Chicaga mogli pohoditi u Krašiću zasužnjenog kardinala Stepinca i za nabavku triju radiofosfornih injekcija P^{32} kojima su liječnici uspjeli produživati, ali ne i spasiti Kardinalov život, a i danas doprinose za pospješniji postupak i što skoriju beatifikaciju kard. Stepinca.

Molitva vjernika o 37. obljetnici smrti kardinala Stepinca na Misi u crkvi hrvatske župe sv. Jeronima u Chicagu

1. Gospodine, sluga tvoj, mučenik Alojzije Stepinac svojim životom i službom očitovao je svoju ljubav prema tebi i svom hrvatskom narodu. Daj da ga i mi nasljedujemo u toj kreposti, molimo Te ...

2. Gospodine, tvoj sluga Alojzije Stepinac neumorno je pomagao sve siromahe bez obzira na njihovu vjersku pripadnost, hranio je gladne, odijevao gole, daj da ga i mi svi u tom nasljedujemo, molimo Te ...

3. Alojzije Stepinac ustrajao je kao Isusov učenik do kraja života: podaj, Oče, milost ustrajnosti svim Isusovim učenicima da ga u teškoćama ne ostave, u blagostanju ne zaborave, molimo Te ...

4. Nama, učenicima hrvatske škole i župne folklorne skupine, koja se ponosi imenom mučenika kardinala Alojzija Stepinca, daj da uvijek vjerno zastupamo ideale za koje se on žrtvovao, molimo Te ...

Mississauga, Oakville, Hamilton, Windsor, Los Angeles i San Pedro

Prigodom proslave Stepinčeva '97 u kanadskoj provinciji Ontario, i nakon toga u hrvatskim župama u Los Angelesu i San Pedru, hrvatske katoličke župe pohodio je i o životu i djelu Sluge Božjega Alojzija Stepinca unutar euharistijskih slavlja govorio dr. Juraj Batelja, postulator. U svojim nastupima on je nastojao pokazati kako je Bog bio sastojnica života kardinala Stepinca, kako se u svim okolnostima njegova života uočavala Božja pomoć i kako mu je Bog davao snagu ustrajnosti i strpljivosti u kušnjama. Bilo je to osobito vidljivo kad je nakon Drugoga svjetskog rata komunistički sustav otpočeo sustavni progon Katoličke Crkve i progon hrvatskoga življa. Znakovito je što je isti neprijatelj, istodobno i jednako okrutno progonio narod i u njemu utjelovljenu Crkvu. Prisjećalo je to doba na progon što ga je provodio krvnik Neron koji je, iz zabave, u rimskom Koloseumu, promatrajući kako krvoločne zvijeri ubijaju kršćane, i želeći osobno dati svoj prilog tome masakru, uskliknuo: «Da ti Kristovi sljedbenici imaju jedan jedini vrat, jednim bih ga mahom presjekao.«

Mješoviti zbor Župe Hrvatskih mučenika u Mississaugi animirao je liturgijsko pjevanje o 37. obljetnici smrti kard. Stepinca

A Crkva i narod nadživjeli su vladavinu svojih progonitelja zahvaljujući upravo činjenici što je nevino optuženi i nepravedno osuđeni Zagrebački nadbiskup Alojzije Stepinac, zajedno s drugim osuđenim i progonjenim biskupima, s preko 400 ubijenih svećenika i redovnika i redovnica, te desecima tisuća hrvatskih vjernika, do kraja ostao i ustrajao oslonjen na Boga. Stoga će njegova beatifikacija, njegovo uzdignuće na čast oltara, osvjetlati njegovo lice i lice njegova naroda pred svim vlastodršcima i pucima svijeta koji do dana današnjega nisu prestali jurišati za obeščašćivanjem Božjeg imena u hrvatskom narodu i za obeskrepljenjem njegovih težnji da u vlastite ruke, savjesno i odgovorno, preuzme njegovu budućnost.

- »Kad bih imao«, reče kardinal Stepinac, »dao bih sto života da živi Crkva Božja«. »Što više živim, to te više ljubim, Crkvo sveta Božja.«

Neka svaki krštenik dospije, istaknuo je dr. Batelja, do takve žive, jake i postojane vjere koja će Crkvi u Hrvata i samom narodu biti najbolja glavnica i najpouzdaniji jamac budućnosti i narodnog probitka u slobodi, čestitosti, pravdi i poštenju.

S. R.

Nakon svečane Euharistije, koju je o 37. obljetnici smrti kard. Stepinca vlč. Postulator predvodio u hrvatskoj katoličkoj župi sv. Antuna u Los Angelesu, preneseno je poprsje Sluge Božjega (rad. I. Meštrovića) u novosagrađenu župnu dvoranu Kardinal Alojzije Stepinac

KARDINALU STEPINCU

O Slugo Božji dobri i vjerni,
Izdanče pravi tog hrvatskog tla,
Hrlimo k tebi moleć te smjerni,
Dom da nam mine sudbina zla.

Pripjev:
Pastiru, čuvaj svoj ljubljeni rod,
Božjim nam stazama upravi hod!

Ljubeći grudu, sve joj divote,
Puk ti je Božji njen najljepši cvijet,
Brižno si bdio da mu ljepote
Oteo ne bi varavi svijet.

Duša ti, ljiljan presjajni, bijeli,
Širi svoj miris u svaki naš kraj,
Obilje njeno svima nam dijeli,
Svud neka blista duše ti sjaj.

Mali Vidiljov

Tko su budući hrvatski blaženici?

Katolička crkva u Hrvata već niz godina posvećuje osobitu pozornost onim svojim kćerima i sinovima koji su prošli zemljom »čineći dobro« i preselili se Gospodinu na glasu svetosti ili mučeništva. Čitateljima Glasnika pokušat ćemo u sljedećih nekoliko nastavaka predstaviti te kandidate za čast oltara, kao pobudu na radostan kršćanski život, zauzeto apostolsko djelovanje, svjedočenje kršćanskih istina i primjenu vjerničkih načela u svagdanjem životu. Sigurno će mnogi od nas, po zagovoru tih plemenitih i Bogu dragih duša, osjetiti zbilju njihova nasljedovanja Krista Gospodina i moć njihova zagovora. U ovom broju upoznajmo s. Mariju Klaudiju Boellein, uršulinku, za koju je njezina Hrvatska provincija zatražila otpočinjanje biskupijskog postupka za proglašenje blaženom 14. prosinca 1971. (Br. Prot. 1189).

»Žrtva za obraćenje Rusije!«

Marija Klaudija Boellein rodila se 17. siječnja 1875. godine u Đakovu, u (današnjoj) ulici Stjepana Radića 4, a kuća joj se naslanja na župni ured. Isti je dan krštena i dobila ime Jerina-Matilda. Otac joj je bio ugledni đakovački građanin, Janko Boellein, po duši sama dobrota, po uvjerenju katolik i žarki Hrvat, a po zanimanju službenik u gradskoj štedionici. Nažalost, umro je mlad, u 30. godini života, 18. svibnja 1878. Iza sebe je ostavio najbolji glas, izvjestan imutak i mladu udovicu u 23. godini života, koja je očekivala četvrto dijete. Bila je to Slava, kći odvjetnika biskupskih imanja, Mirka Hrvata. Kao silno ambiciozan čovjek, on se uspio probiti od sina sitnog zagrebačkog obrtnika do najviše službe, do predsjednika Hrvatskog sabora od god. 1883. do 1893., tj. do svoje smrti. No upravo u godini zetove smrti, tj. 1878., pokazalo se koliki je bio protivnik Crkve i liberalac. Kao takav, prvo je negativno djelovao u svojoj obitelji, jer mu je i kći Slava bila gotovo nereligiozna, hladna i tvrda prema svojoj djeci. Negativno je djelovao i u politici kao sluga protuhrvatskog bana Khuena Hedervaryja. Ne znamo je li on diktirao udaju svoje kćeri nakon petogodišnjeg udovištva za liberalnog pravoslavnog oficira, Ljubomira pl. Radojkovića. Odjednom se oko klasa male Jerine-Matilde našlo toliko kukolja. Puno kukolja, ali još više plemenite pšenice od strane drugog djeda i njegove rodbine. Taj njezin »didica« zvao se Dragutin Boellein, kremenznačaj po poštenju i po dubokoproćućenoj vjeri, koju je prakticirao dnevnom svetom misom i krunicom, te su stari Đakovčani govorili da neće nikada umrijeti kad toliko moli. Trošio je svoj život u službi Crkve i za dobro svojih sugrađana. Kao školski drug biskupa Strossmayera bio je upravitelj svih biskupskih dobara, pa ga je Sv. Otac za brojne zasluge odlikovao vitezom Reda sv. Silvestra. Školska ga se spomenica sjeća najbiranijim riječima kao zdušnog i stručnog školskog nadzornika, a pjevačko društvo »Sklad«, utemeljeno god. 1863. kao treće u Hrvatskoj (iza Karlovca i Zagreba), dičilo se njime kao svojim suutemeljiteljem i predsjednikom. Mala Jerina našla je u njemu sve.

Kad je Mirko Hrvat postao predsjednikom Sabora, Jerina se s majkom, očuhom i nešto starijom sestrom Melitom preselila u Zagreb. Jako joj je manjkao »didica« Dragutin, ljupko Đakovo i njezine prijateljice. Nije više gledala ni plamenu katedralu, sazdanu od crvenih opeka rodne grude s bijelim kamenim ukrasima, simbolima ljubavi đakovačkih Hrvata prema Bogu i rodu i čistoće njihove stamene vjere, koju ni ondašnji Turci ni sadašnji neprijatelji nisu mogli poljuljati. Jerina je kao djevojčica od sedam godina prisustvovala njezinu posvećenju, te je jedva čekala ferije da se opet vrati pod sjenu njezinih uznositih zvonika. U Đakovu je uz djeda upijala vjeru koju su kroz tri razreda škole divne Sestre sv. Križa s velikom ljubavlju i prvotnim žarom svojih početaka života u Đakovu još više oplemenjivale. Taj su odgoj i izobrazbu nastavile u Zagrebu Kćeri sv. Vinka, koje su u prijestolnici orale duboke brazde uljuđenosti i milosrđa. Jerina je nastavila glazbenu školu. No nadasve je važno da je ona u Frankopanskoj ulici primila Kruh Života. Ne znamo nije li ga možda primila iz ruku svetog svećenika Josipa Langa, kasnije zagrebačkog pomoćnog biskupa. On je kasnije, u njezinoj mladosti, usmjerio njezine korake prema silnom zamahu svetosti.

S. Marija Klaudija Boellein, uršulinka, kao mlada djevojka

Nakon mnogih križeva i patnji, Jerina je stigla u Varaždin, u uršulinski samostan, dne 4. travnja 1904. Na blagdan sv. Augustina primila je ime Marija Klaudija od Bezgrešnog Začeća. Klaudija – prema apostolu Srca Isusova, velikom isusovcu, sv. Klaudiju Kolombjeru – a dodatak imenu, na spomen 50. obljetnice dogme o Bezgrešnom Začeću. Nadasve je štovala Bezgrešnu. Sve sestre i sve učenice odmah su osjetile da iz nje struji vrhunarav. Neke su i danas žive, kao živi svjedoci njezine svetosti. Pomnjivo su promatrale to vedro i milo lice puno poštovanja prema svakome, blagu i strpljivu dobrotu prema svima

bez iznimke, poniznost, uslužnost, otmjeno i fino ponašanje, zaborav sebe... Ali njezino primanje Euharistije i klanjanje pred Presvetim duge sate, unatoč silne zaposlenosti u školi i samostanu, posebno su bili dojmljivi i rječiti. Njezina novakinja, M. Alojzija Lukačević, često nam je kasnije kao učiteljica novakinja stavljala pred oči njezin primjer u poštovanju i ljubavi prema tom Sakramentu Ljubavi. Sveta misa bila je za nju vrhunac svega. Već kao bolesna i sva od spondiloze zgrbljena starica znala je proklečati nepomično i po dva sata. Posebno su to doživjele sve sestre kod posvećenja đakovačkog biskupa, mons. Stjepana Bäuerleina, tek koji mjesec prije njezine smrti. Molila je ona za svoje Đakovo, premda nije mnogo govorila o svojim nakanama. A koliko li je tek postila, molila, adorirala, kad je čula za sramotnu i tužnu osudu svetog Natpastira Alojzija Stepinca, znade samo Bog. Nikad se nije do sita najela; ta Bog ju je od rane mladosti nukao na žrtvu, kako je sama priznala. U Stepincu bila je osuđena Crkva, a sva je za nju živjela i trpjela. Svaki Sveti četvrtak, dan svećenika, dan Euharistije, dan Ljubavi, za nju je bio jedan od najvećih dana, kao priprava za Pashalno otajstvo Muke, Smrti i Uskrsnuća. »Obucite najljepše odijelo što imate«, govorila je novakinjama. A svećenici, posebno biskupi, za nju su bili ckrveni knezovi. Nije dopuštala ni od koga ni najmanju kritiku; prilazila im je sa strahopoštovanjem i otmjenošću, jer je duhovnim zrenjem gledala njihovo divno dostojanstvo jedinstvene službe koje ni Najljepša Majka nije primila. I za one koji su prema njoj bili strogi, uvijek je našla riječ opravdanja i pohvale u onome u čemu su se odlikovali. I ona je govorila sa sv. Franjom: »Kad bih na ulici susrela svećenika i anđela, prvo bih prišla svećeniku.« Taj stav duboke vjere i poštovanja prenosila je i na sestre kojima je bila glavarica u najtežim godinama rata, i u poraću od 1915. do 1921., ali i kasnije u svima drugima.

I kad su joj poglavari došli s molbom da nešto napiše o svom duhovnom životu, ona je napisala nepune dvije stranice. Iz njih vidimo koliko je bila opečaćena susretom s Euharistijom: za dvanaestogodišnju djevojčicu bio je to pravi mistični udar milosti, koji je rezultirao trajnom Božjom prisutnošću, a koju je žarila na svoju okolinu.

M. Klaudija Boellein, umrla na glasu svetosti u Varaždinu 3. veljače 1952.

Uz te milosti, priznala je da je još kao maleno dijete u kolijevci vidjela Hostiju i da je znala da je to Isus. O tome postoji živa tradicija u kući njezina rođenja, u ulici Stjepana Radića br. 4, a obitelj Đaković, koja ju je kupila, s najvećom ljubavlju prima hodočasnike i prijatelje M. Klaudije i priznaje da je primila mnoge milosti po njezinu zagovoru. Neke su mi osobe iz Đakova rekle da ja M. Klaudija u užasima II. svjetskog rata sigurno posebno bdjela nad svojim gradom, te ga nisu zadesile tolike katastrofe kao druge gradove.

Majka Klaudija živjela je svoju euharistijsku i žrtvenu duhovnost. Priznala je da ju je Isus od djetinjstva nukao na žrtvu. U tom smislu razumijemo kako je mladost provela u vedroj smirenosti, koja je sve osvajala. Nikome se nije tužila na nepravedne, tvrde, sumnjičave i mušičave postupke svoje majke. Nikada se ni u samostanu nije ni na koga ni na što žalila. Štoviše, poticala je i manju djecu da znaju podnositi nevoljkosti iz ljubavi prema Isusu te da nam ništa ne smije biti teško. Svakoga je razumjela, jer je snažno surađivala s milošću i dubinski urastala u Otajstvo Križa. Bila je Božji blagoslov s neba za svakoga, već od najmlađih dana, o čemu govore i njezine prijateljice iz mladosti, kćeri uglednog đakovačkog odvjetnika Mate Šabarića, Pavica, Zlata i Danica. Počujmo izvještaj Pavice, udate Slaviček:

»Na svakoga tko je Jerinu sreo, ostavila je dojam višega bića. Jednostavna, otmjena, bila je mila i mom tati i mami. Uvijek je bila ko da lebdi, kao da nije na zemlji... Nikad se nije naglas smijala, a smiješak joj je uvijek lebdio na usnama... Iz nje je izbijalo nešto nebesko. Nikad je nisam vidjela namrštenu... Ona je imala posebnu ljepotu, koja se ne sreta. Isijavala je iz nje duša. Vidjela sam u životu mnogo lijepih, ali nitko nije imao to nešto što je iz nje izviralo. Svi su vidjeli da je ona nešto posebno... Ona sama nije bila svjesna kako je djelovala na ljude... Uvijek je dobrota isijavala iz nje. Svagdje je bila rado viđena. Mislim: tko ju je jedanput susreo, više je nije zaboravio. Ja nisam nikad poslije srela nikoga tko bi joj sličio... Bila je kao Božji anđeo.«

Srela sam jednu Marijinu sestru, koja je u starosti njegovala gđu Pavicu. Rekla mi je da se ona uvijek pozivala na Jerinine riječi i čine: Jerina bi rekla ovo, Jerina bi načinila ovo ili ovako. Sveci doista ostavljaju iza sebe zlatan, neizbrisiv trag.

No najdublji ulazak u Pashalno Otajstvo svakako je mistični poziv da se žrtvuje za Sv. Oca i obraćenje Rusije. Godine 1929. Sv. je Otac poticao na tu nakanu sve kršćane, i u njezinoj je duši odjeknuo zov: »Žrtvuj se za Rusiju! Već lupaju po pećini Petrovoj!« Bilo je to u Mekinjama u Sloveniji, gdje je bila submagistra. I ona je odmah spremno odgovorila: »Žrtvujem se!« Prema priznanju dvjema sestrama, od toga dana na nju su se oborile sve nevolje i poniženja. Od prekrasne visoke i vitke osobe postala je zgrčena starica, posve izobličena i sva puna bolova, a nakon tifusa 1941. više se nije oporavila. No ni tada nikada pritužbe, nikada zahtjeva. Sestre tvrde da ljubav nije nikada ni u najmanjoj stvari povrijedila. Uvijek smirena, ljubezna, zadovoljna sa svime. Sestre su joj neprestano dolazile po savjet i duhovnu okrepu,

a na pitanje trpi li mnogo, odgovarala bi da mnogi trpi, ali to Bog hoće, pa bi onda dodavala: »Hoću, hoću, hoću!«

Umrla je u nedjelju 3. veljače 1952., dok je zajednica bila na cjelodnevnom klanjanju pred Presvetim. Sestre su se učas okupile da joj posvjedoče ljubav i zahvalnost. Sve ih je milo pogledala, pozdravila s »Hvaljen Isus« te, priklonivši glavu, smireno prešla u Očevo svjetlo. Sve su imale osjećaj da je preminulo žrtveno janje, koje je zadovoljno ispunilo svoju zadaću i vratilo se u »krilo Očevo« – »In sinu Patris« – kako je sama rado govorila. A netom je umrla, po Varaždinu se prosuo glas: »Umrla je svetica!« Za 25. obljetnicu njezine smrti sveti ostaci preneseni su u samostansku crkvu, da i dalje zrači ljubav i da podiže duše sestara i vjernika u visine, »k nebeskim željama«.

s. Klaudija Đuran

Elizabeta HREN r. Kroupa

Gospođa Elizabeta HREN r. Kroupa, r. 29. kolovoza 1919. u Bakiću, župa Sladojevci, koja danas živi u Torontu u Kanadi, ispripovijedila je 24. veljače 1997. ovo sjećanje na Slugu Božjega:

»Godine 1935. je Sluga Božji Alojzije Stepinac dijelio sakrament Krizme u Požegi. Župnik je bio vlč. Pipinić. Ja sam prigodom Krizme bila kuharica. Na odlasku u Zagreb, Nadbiskup je došao u kuhinju i zahvalio kuharicama za pripremljenu hranu i pruženu podvorbu. Saznavši da sam ja bila glavna kuharica reče mi: «Dušo draga, kuharica je uzvišeno zvanje jer ostvaruje Isusovu evanđeosku pouku da gladnoga treba nahraniti.« Tada mi je poklonio krunicu i rekao: »Molite krunicu. Majka Božja Vas nikad u životu neće ostaviti!« Te su se Nadbiskupove riječi potvrđivale kroz cijeli moj život. Prošla sam »Križni put«, logore, i tolike nedaće. U svim teškoćama tješila me pomoć Majke Božje, i ona me nikad nije ostavila.«

»Ovdje je osuđen nevin čovjek«

Govor kardinala Franje Kuharića, nadbiskupa zagrebačkog, na otvorenju Znanstvenog skupa o 50. obljetnici sudskog procesa zagrebačkom nadbiskupu ALOJZIJU STEPINCU, u dvorani »Vijenac« Nadbiskupskog bogoslovnog sjemeništa u Zagrebu, 11. listopada 1996.

Preuzvišeni Apostolski Nuncije, i svi poštovani i odlični sudionici ovog susreta, srdačno vas pozdravljam!

Što je povijest? Povijest je događanje koje se odvija iz ljudskih srdaca, misli i savjesti. Povijest je čovjek koji djeluje, koji se opredjeljuje i koji na svoj način ulazi u to tkanje događanja povijesti bilo svijetlim, bilo tamnim nitima. Sve to raste iz čovjeka.

11. listopada 1946. godine bio je dramatičan dan tame. Svi ljudi dobre volje, bez obzira na nacionalnu i na vjersku pripadnost, doživjeli su osudu zagrebačkog nadbiskupa Stepinca kao nepravdu. Tako je ona odjeknula u srcima mnogih ljudi u domovini i u svijetu. Najviši moralni autoritet Crkve Sveti Otac Pio XII. nazvao je taj proces »tristissimo processo« – prežalostan proces.

11. listopada 1996. opet ulazi u povijest kao dan kad se želi ispraviti nepravda i opravdati taj ispravak na temelju činjenica, na temelju istine. Stoga pozdravljam ovaj skup, koji će svojim prilozima zaista osvijetliti taj proces u njegovim sadržajima, motivima, ciljevima i posljedicama.

U istražnom zatvoru ono nekoliko dana od 18. rujna do početka samog procesa, u sudnici nadbiskup Stepinac kazao je sucima istražiteljima: »Ako mi nećete dati pravo vi u ovome što navodim, dat će mi pravo povijest!« (20. rujna 1946.)

Kad sam na godišnjicu njegove blažene smrti 10. veljače govorio u Zagrebačkoj katedrali, uvijek sam se pozivao na sud povijesti. Što smatram pod sudom povijesti? Smatram apsolutnu istinoljubivost, smatram apsolutnu pravednost, smatram objektivnost koja poznaje samo činjenice. Proces protiv nadbiskupa Alojzija Stepinca nije poštivao činjenice, nije poštivao ni riječi ni svjedočanstva, jer je imao uvjetovanost ideološku i političku. Zato je imao jasan cilj da on mora biti osuđen. To se očitovalo također i u klasificiranju svjedoka, da su pripušteni svjedoci optužbe koji nisu ni poznavali zagrebačkog nadbiskupa, a da su odbijani svjedoci obrane koji su imali i te kako što kazati u prilog nevinome. Tko je bio slobodan 11. listopada 1946. godine? Slobodan je bio samo Sluga Božji, nadbiskup zagrebački Alojzije Stepinac. Nisu bili slobodni njegovi tužitelji, nisu bili slobodni ni njegovi suci, nisu bili slobodni ni oni u dvorani koji su bili naručeni da svojim načinom u ispadima potvrđuju optužnicu, ponizuju optuženoga i izražavaju mržnju jednog sistema i jedne ideologije. Svi oni nisu bili slobodni. Jedino slobodan je bio taj uspravni Zagrebački nadbiskup, koji je jedini mogao kazati: »Moja je savjest čista!« Da li će moći kazati svi oni koji su ga optužili i osudili i ponizili da im je savjest čista?

Pokušavalo se za vrijeme njegova boravka u Lepoglavi utjecati na njega da se pokloni sistemu. Govorilo se o raznim povlasticama. Govorilo se o tome kako će svećenici biti osigurani, kako će dobivati mirovine, samo treba malo, treba reći jednu riječ i sve će biti drugačije. Na to on odgovara:

»Mene te plaće (...) jako malo zanimaju. Ono što zanima Katoličku Crkvu, to je pitanje odgoja mladeži, to je pitanje škole, to je pitanje slobode Redova, to je pitanje poštivanja katoličkog tiska i slične stvari: To je što nas zanima!« (Nadbiskup A. STEPINAC: *Neka moja sjećanja iz borbe s komunizmom*).

Taj uspravni osuđeni, ali sa sviješću svoje nevinosti, Zagrebački nadbiskup, bio je svjetlost tog 11. listopada 1946. godine: svjetlo za Crkvu. Zato je Crkva u svijetu dala svjedočanstvo da ne vjeruje optužnici, da ne prihvaća osudu i da stoji uz nepravedno osuđenog. Nije se samo javila Crkva, javili su se i znanstvenici, javili su se i političari, javili su se i pravnici.

Ta svjetlost, očitovana u sudnici 11. listopada 1946. godine, nije se ugasila. Ona je trajno svjetlo kroz sve ove godine poslije osude sve do danas. Dok je za jedne taj nadbiskup Alojzije Stepinac bio uvijek oslovljavan kao zločinac: zločinac u medijima, zločinac u školama, zločinac u vojsci, zločinac na poli-

tičkim tribinama, unatoč svega toga, on je uvijek ostao svjetlost, svjetlost koja svjedoči za istinu, koja svjedoči za slobodu i koja svjedoči za prava, za nepovrediva prava čovjeka.

Što god tko govorio i što god tko mislio, poznata je činjenica da je u Europi, okupiranoj od nacionalsocijalističke moći, nadbiskup Stepinac bio najhrabriji nadbiskup Katoličke Crkve. On se usudio govoriti u obranu svih progonjenih, svih potlačenih, hrabrošću koju je crpio samo u svojoj vjeri. Govorio je iz vjere, govorio je iz one unutarnje snage, koja nije od čovjeka, nego koja se slijeva u srce, u dušu, u riječi od samoga Boga.

Na njega možemo primijeniti riječi psalma: »Brojniji su od vlasi na glavi oni koji me mrze nizašto.«

»Jer me izjeda revnost za Dom tvoj i poruge onih koji se rugaju tebi padoše na me.«

»A ja sam jadnik i bolnik – nek me štiti tvoja pomoć, o Bože.« (Ps 69/68)

I psalam 124/125: »Tko se uzda u Gospodina, on je kao brdo Sion: ne pomiče se, ostaje dovijeka.« Ne pomiče se, stoji i pobjedit će, kao svi mučenici Crkve.

Ovaj skup želi samo ući u istinu. Taj ulazak u istinu neće biti nikakva optužba. Taj ulazak u istinu bit će samo ponizno služenje istini, da se dozna istina, da se upozna istina i da se ponovno potvrdi ono što sam rekao pred najvišim predstavnikom Jugoslavije maršalom Titom i pred njegovim suradnikom, tužiteljem u procesu: »Ovdje je osuđen nevin čovjek.«

Nadbiskup Stepinac je pisao Meštroviću: »... Kako je teško u tim okolnostima ljubiti krvavog i bezdušnog progonitelja. Ali mi to ipak moramo i hoćemo, jer je zapovijed Kristova.« (2. lipnja 1959.).

Ostati uspravan slušajući nepravednu osudu i ostati vjeran i slobodan u ljubavi prema protivniku, to je heroizam koji dolazi samo od snage Duha Svetoga. Zato on piše opet jednoj redovnici: »Ne dajte se nikad zavesti mržnjom na progonitelje, nego se molite za njih!« U jednom drugom pismu piše: »Moramo moliti za njih, da im se dobri Bog smiluje!«

U svojoj oporuci, sastavljenoj 1957., on piše: »Ako sam bilo kome učinio kakvo zlo, iskreno ga molim da mi oprosti, a svima, koji su meni zlo načinili, opraštam od svega srca.« To je njegova pobjeda: njegova pobjeda ljubavi, njegova pobjeda u opraštanju. To je njegova pobjeda uspravnosti u istini, jer mu je savjest bila čista.

Hvala!

Franjo kard. Kuharić, nadbiskup zagrebački

Mladež hrvatske katoličke župe Naše Gospe Kraljice Hrvata u Torontu prigodnim je programom prije župne Mise o 37. obljetnici smrti Sluge Božjega, 9. veljače 1997., podsjetila na junačko svjedočanstvo vjere mladoga Alojzija Stepinca

Mons. Rozario Šutrin o nadbiskupu Stepincu

»Kardinal Stepinac me zadivio svojom ljubavlju i hrabrošću!«

Čitateljima Glasnika predstavljamo mons. Rozaria Šutrina, svećenika Zadarske nadbiskupije i velikog štovatelja Sluge Božjega Alojzija Stepinca. Don Rozario se rodio 3. listopada 1920. u Luki, na Dugom Otoku. Stupio u Biskupsko đačko sjemenište u Šibeniku 1931., gdje je maturirao 1939. godine. U bogosloviju u Splitu došao 1939. i za Uskrs 1941., zbog talijanske okupacije Dalmacije, morao je napustiti bogosloviju. U studenom 1941. dolazi u Zagreb, gdje nastavlja studij teologije. Za svećenika ga je zaredio mons. Josip Lach, pomoćni biskup zagrebački, u Zagrebu, 10. rujna 1944. U želji da počasti glagoljašku prošlost Dugog otoka i brojne svećenike glagoljaše rodne Luke, Mladu misu je proslavio u crkvi sv. Franje na Ksaveru u Zagrebu. Od jeseni 1944. do jeseni 1945. bijaše kapelan u župi sv. Marije na Dolcu, gdje je mons. Eugen Beluhan tada bio župnik.

Za vrijeme svoga boravka u Zagrebu mons. Šutrin je češće imao prilike susresti Slugu Božjega: na ređenju svojih kolega, više puta je zajedno s njima kao mladomisnicima bio primljen u audijenciju, slušao ga je u nagovorima bogoslovima, a bilo je to nekoliko puta na godinu, ili pozorno pratio njegove propovijedi u Katedrali ili u zagrebačkim župama, gdje je don Rozario asistirao. Zbivanja u Zagrebačkoj nadbiskupiji i djelovanje nadbiskupa Stepinca pratio je i redovitim čitanjem Katoličkog lista, koji je izlazio svakog petka. Iz tih susretanja s nadbiskupom Stepincem mons. Šutrin je u Zadru, 18. listopada 1996., dao ovo svjedočanstvo:

»Bio sam član asistencije kod otvaranja župe u Vrapču, u duševnoj bolnici. S udivljenjem se i danas sjećam kako je Sluga Božji Alojzije, kao tješitelj, razgovarao s bijednicima: sa svakim se rukovao, sa svakim bolesnikom razmijenio je riječ ohrabrenja. Snažno su me se dojmile njegove propovijedi, kod povratka

hodočasnika s Marije Bistrice 1944. i 1945. godine. Ustaške vlasti su ga napadale, a on je zastupao pravo hrvatskog naroda na vlastitu državu kao branu katoličke vjere pred naletom bezbožnog komunizma.

Smatrali smo ga svecem, dosljednog u zastupanju i obrani katoličkih istina i vjerničkog uvjerenja, zaštitnikom i braniteljem svih potlačenih, posebice Židova. Osobito mi je imponirao njegov karitativni rad: nadbiskup Stepinac primao je otvorena srca sve bijednike, nastojeći im dati komad kruha. Divio sam se njegovoj hrabrosti.

Mi bogoslovi čudili smo se kako je on poznavao Sveto pismo. Bio je čovjek izvanredne biblijske kulture. Nadbiskup Stepinac nas je odgajao svojim primjerom, snagom i uvjerljivošću svoje riječi. Snažno je djelovao na nas svojim primjerom, stavom i propovijedima. Budući da sam od najranije mladosti bio odgojen kao križar, posebno me oduševljavalo što se on kao pravi otac odnosio prema svim odsjecima Katoličke akcije: držao je nagovore i rado se susretao s mladima, podržavajući ih u vjeri i odanosti Svetome Ocu, čije je smjernice želio da i mi čitamo i primjenjujemo u osobnom životu.

Njegov stav i primjer ostavili su vidljiv trag u srcima moje ratne generacije bogoslova, koji su po njegovu primjeru nastojali raditi u svom svećeničkom radu i životu. U svakom sam brevijaru imao i imam njegovu sličicu: molio sam za nj, posebno kad je bio u Lepoglavi, a najviše mu se preporučujem, kao i domovinu Hrvatsku, u godinama domovinskog rata, kad sam sastavio ovu molitvu za mir:

Gospodine Bože, proslavi slugu svoga Alojzija, kardinala, čašću oltara. Neka nam bude u borbama života primjer i zagovornik!

Po njegovu zagovoru udijeli našoj domovini Hrvatskoj pravedan Mir! Oče naš...

Prvi sam je put izmolio 6. ožujka 1994., kao zahvalu za život svakog rođenog djeteta, za spašeni život branitelja i moj vlastiti život u vrevi ratnih bombardiranja i stradanja, te kao poticaj za oproštenje grijeha svakoga dana u Večernjoj molitvi. Rado je preporučujem izmoliti pokornicima (penitentima).«

Don Rozario Šutrin rab Božji

Predavajući hrvatski jezik i književnost, uz redoviti program nastojao sam predstaviti učenicima i najpoznatije likove kulturnih djelatnika iz prošlosti Zadra i naše nadbiskupije, koji svojim životnim djelom ostaviše trajan doprinos našoj vjeri i kulturi. Gotovo svi su oni ponikli i djelovali u blizini i pod svodovima katedrale sv. Stošije. Svojim nadahnutim stvaralaštvom doprinijeli su duhovnom rastu i cvatu našega grada. Zadar je u kasnom srednjem vijeku bio izrazito glagoljaško područje i početkom 16. st. dao hrvatskoj glagoljskoj knjizi veoma istaknutog entuzijasta – biskupa Šimuna Kožičića Benju.

1. Šimun KOŽIČIĆ BENJA (oko 1460 – 1536), Zadranin. Bio biskup modruški, talentirani tiskar glagoljskih knjiga; osnivač glagoljske tiskare u Rijeci: *Misal hrvacki*, 1531.; *Knjižice krsta* (mali obrednik), 1531.; *Knjižice od žitija arhijereov i cesarov*, 1531.; *Od bitija redovničkoga knjižice*, 1531.

2. Šime BUDINIĆ (1530–1600), kanonik i prebendar crkve sv. Stošije, Zadranin, glagoljaš; djela: *Pokorni i mnogi ini psalmi Davidovi, složeni u slovinjski jazik po Šimunu Budiniću, popu Zadraninu* (Rim, 1532.); *Ispravnik za erec* (Rim, 1582.). Pionir reforme hrvatskog pravopisa po načelu: za svaki glas jedan znak.

3. Juraj BARAKOVIĆ (1548–1628), hrvatski pjesnik i rodoljub, svećenik. Djela: *Draga, rapska pastirica* (povijest grada Raba u stihovima); *Jarula* (Mleci, 1618); *Vila Slovinka* /tj. Hrvatica/, (Mleci 1614.), spjev u 13 pjevanja, u kojem slavi Zadar i njegovu povijest. Borac za »jazik slovinski«.

4. o. Bartol KAŠIĆ (1575–1650), »pop bogoslovac od Družbe Jezusove«, Pažanin, pisac prve hrvatske gramatike (Rim, 1604.) i prevoditelj prvoga crkvenog Obrednika: *Ritual Rimski*, i čitave *Biblije* (ostala u rukopisu).

5. Ivan TANZLINGER (1654–1732), zadarski kanonik i pisac rječnika *Vocabolario* (talijanski, hrvatski i latinski), borac za čistoću hrvatskog jezika.

6. Nadbiskup Vicko ZMAJEVIĆ (1650–1745), čovjek europskog formata, mecena hrvatske knjige i zaštitnik glagoljice; graditelj hrvatskog Sjemeništa; *Magnus homo, potens opere et sermone* – Znamenit čovjek – velik na riječima i u djelima.

7. Mons. Carlo F. BIANCHI (1832–1891), poznati crkveni povjesničar Zadra i Nadbiskupije. Glavno mu je djelo: *Zara cristiana*, 2 sveska (1877–8.)

8. Ivan BRČIĆ (1824–1870), svećenik i profesor Bogoslovije u Zadru, staroslavistički učenjak, napisao *Čitanku* i *Bukvar* staroslavenskog jezika (Prag 1859.) i *Ulomci Sv. Pisma* na staroslavenskom jeziku i glagoljskim pismom. Član Jug. akademije, jedan od 14-orice prvih hrvatskih akademika.

9. Jakša ČEDOMIL /Dr. Jakov ČUKA/ (1868–1928), napoznatiji hrvatski književni kritičar iz doba realizma, »osnivač moderne hrvatske književne kritike« (Barac).

Svi su oni bili kulturni djelatnici iz svećeničkih redova, glagoljaši koji su ćirilometodsku baštinu dobro shvatili, slijedili, razvijali i živjeli – na slavu Božju i duhovnu korist i kulturni uzrast svoga hrvatskog naroda. Zaslužuju našu zahvalnost i priznanje – kako zapisa žakan Broz Kolunić (1468.): »I gdo knjige počtuje, da je knjigami počtovan!«

Don Rozario Šutrin

Svjedočenje nadbiskupa Stepinca francuskom diplomatu Pezetu o velikosrpskoj tiraniji u Donjoj Dubravi u Međimurju

Svjedočenje nadbiskupa Stepinca francuskom diplomatu Ernestu Pezetu o velikosrpskoj tiraniji u Donjoj Dubravi u Međimurju vezano je uz Nadbiskupov pastirski pohod župi Donja Dubrava 15. rujna 1935., kad je 660 mladih primilo od njega sakramenat Svete potvrde.

Nadbiskup Stepinac doznao je tada zanimljive pojedinosti od župnika Ivana Kneza, koji je župu preuzeo 1. rujna 1935. Poslije pjevačke probe 13. rujna 1935., kasno navečer dva su se pjevača popela na najviše stablo u parku ispred privremene crkve, da za Nadbiskupov doček izvjese hrvatsku zastavu. Srpski su žandari to zamijetili, prijetnjom da će na njih pucati prisilili su ih da se spuste i dočekali ih dolje žestokim batinama. Zborovođa Ivan Horvat, izišavši iz pjevaonice, začuo je galamu u parku. Odmah je došao u park i zauzeo se za svoje pjevače, ali je i on bio teže ozlijeđen. Tada je dan znak za uzbunu crkvenim zvonom i vatrogasnom trubom, pa su se župljani skupili u velikom broju. Žandari su se tada povukli, da pozovu u pomoć kotarskog namjesnika iz Preloga, a ostavili svoje pretučene žrtve. Od one dvojice pjevača osobito je bio izmrcvaren Josip Klarić.

U tako uzavrelu situaciju u Donjoj Dubravi, župi od 3.560 stanovnika, sutradan je došao nadbiskup Stepinac. Zamolio je župnika da dadne odmah fotografirati izranjenog Josipa Klarića. Od župnika Kneza doznao je da je teror srpskih žandara već prije godinu dana bio tolik, da su na Kakinji, graničnom prijelazu na Muri, s pet metaka ubili nevina čovjeka Ivana Vargu, a od obitelji su zatim tražili da plati ispaljene metke. Nadbiskup Stepinac bio je zaprepašten. Zamolio je župnika Kneza dokumentaciju o tom zlodjelu, i ponio je sobom u Zagreb.

Uskoro zatim, u listopadu 1935. došao je u Zagreb potpredsjednik francuskog Parlamenta Ernest PEZET (1887–1966), koji je bio velik prijatelj Hrvata. Pezet je bio narodni zastupnik i senator, povjesničar i politički pisac, pristaša kršćanskog demokratskog pokreta i jedan od osnivača pučke demokratske stranke. Pezet je bio vrstan poznavalac naših neprilika, pa je već 1933. godine u suradnji s piscem Simondetom objavio knjigu »Jugoslavija u opasnosti?« (*La Yougoslavie en Peril?*, Bloud et Gay, Paris 1933). U njoj je u posebnom poglavlju prikazao vjersku nesnošljivost Srba i njihov teror protiv katolika Hrvata. Stoga je knjiga bila zabranjena u kraljevini Jugoslaviji.

Broj 1959/1934.

Platežni nalog.

G. Varga Ivan iz D. Dubrave

kbr. 485 pozivate se, da u roku od 8 dana dugovinu na ime utrošenih 5 puščanih metaka prilikom ubistva vašeg oca u iznosu od 13 D 15 p. kod blagajne općine D. Dubrave pod prijetnjom ovrhe podmirite.

Poglavarstvo općine.

D. Dubrava dne 13. VII 1934

Predsjednik: Cirmerya

Blagajnik: [illegible]

Platežni nalog kojim se poziva Ivana Vargu (sin) iz D. Dubrave u Međimurju da plati 5 puščanih metaka

Prikaz Pezetova života i djelovanja donosi Vinko NIKOLIĆ u zborniku *Stepinac mu je ime*, knjiga II., str. 561–562.

Pezet je u Zagrebu posjetio svoje brojne prijatelje, a među prvima Trumbića, Mačeka i nadbiskupa Stepinca.

Nadbiskup Stepinac iznio je Pezetu brojne nove dokaze i svjedočanstva kako srpski žandari u Hrvatskoj grubo krše ljudska prava. Pezet je sve to zabilježio.

Te svoje bilješke Pezet je pročitao u Parizu na predstavljanju knjige DOSJE KARDINALA STEPINCA (Le dossier du cardinal Stepinac), koju je 1958. objavio prvi ravnatelj Hrvatske katoličke misije u Parizu dominikanac o. Teodor-Bogdan DRAGUN kod pariškog izdavača Nouvelles editions latines. Ernest Pezet je te bilješke s mnogim drugim podacima objavio kod istog izdavača 1959. u brošuri *Stepinac – Tito, kontekst i rasvjetljenje sukoba* (*Stepinac – Tito, contextes et eclairages de »L'Affaire«*).

Donosimo neke od tih Pezetovih bilježaka u hrvatskom prijevodu, prema spomenutom zborniku Vinka Nikolića STEPINAC MU JE IME, knjiga I., str. 313–314.:

»...Preuzvišeni mi pokazuje u svom kabinetu, koji on zove 'Muzej grozota', bič koji je napravljen od spletenih željeznih žica i jednog vijka...«

»...Manje se krvi prolilo, kaže mi on, u stotinu godina Austro-Ugarske monarhije, nego što su srpski žandari učinili u pet godina tobožnjeg jugoslavenstva...«

»...Nakon memoranduma Mons. Bauera, što ga je uputio Stojadinovićevoj vladi, mnoge su prijetnje upućene meni i katoličkim svećenicima...«

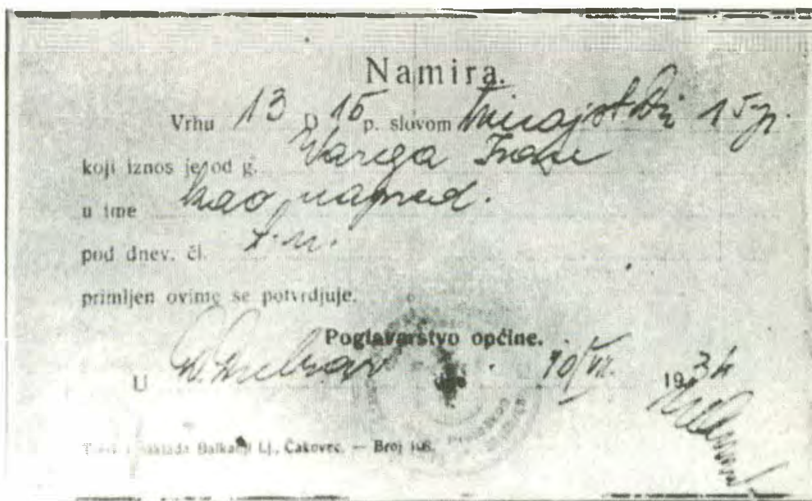
»Nijedan svećenik nije siguran za svoj život. Nema dana, da pokoji od njih ne dođe staviti se pod moju zaštitu.«

»Hrvatska zastava? To nam predbacuju? Ali ni biskupi ni svećenici to ne traže. Hrvatski narod to želi. On u njoj vidi simbol svojih potlačenih sloboda. Austro-Ugarska je ipak to dozvoljavala...«

»Mons. Stepinac mi je dostavio potresnu fotografiju. Nisam mogao vjerovati u vjerodostojnost tog dokumenta, a on mi tada stavi u ruke sam original: novčana

priznanica, koju je predao jedan srpski državni blagajnik, koji je zaposlen u jednom mjestu blizu granice, a ta je priznanica predana po zakonu s potpisom i službenim pečatom na iznos, koji je platila jedna obitelj za pet kugla da ubiju oca. (Predlažem točniji prijevod: iznos koji je platila jedna obitelj za pet metaka kojima je ubijen otac.)

Kakav je zločin počinio otac? Učinio je prijestup protiv pravila o prijelazu, a ta su pravila nametnuta seljacima kojih su imanja prelazila granicu. Taj je čovjek bio upisan u crnu knjigu, jer su ga držali za opasnog ratobornog Hrvata; bio je zatvoren, osuđen i strijeljan [nedostaje u prijevodu: na trošak obitelji za trinaest dinara i petnaest para] ...«

Namira.
Vrhu 13 D 16 p. slovom
koji iznos je od g.
u ime
pod dnev. čl.
primljen ovime se potvrdjuje.
Poglavarstvo općine.
U 19/VII. 1934

Namira za metke kojima je ubijen Ivan Varga

Ovo što francuski diplomat Pezet nije mogao vjerovati da bi se uopće moglo dogoditi, dogodilo se u Donjoj Dubravi, ili točnije na graničnom prijelazu Kakinji. Kad je Dubravčan Ivan VARGA išao u svoj vinograd u Legradsku goru, na Kakinji je morao kompom preko Mure prijeći granicu. Nakon granične kontrole krenuo je starom uhodanom stazom, jer nije znao da su srpski graničari odredili novi smjer staze od karaule do kompe. Graničari su opazili da Ivan Varga ide starom stazom tek kad je Ivan već prešao dio puta. Počeli su vikati da stane, ali ih on nije čuo, pa je nastavio put. Graničari su tada počeli pucati, ali ne u zrak, kako se puca radi opomene, nego su na njega ispalili pet metaka i ubili ga. Iz završnog dijela bilježaka vidi se da je Pezet mislio da je Ivan zbog »prekršaja« koji je počinio hodanjem starom uhodanom stazom bio »zatvoren, osuđen i strijeljan«, tj. da se barem prividno poštivala neka pravna forma. Da je Pezet shvatio da su srpski žandari i graničari strijeljali ljude bez ikakvog prethodnog zatvaranja i suđenja, bila bi mu još jasnija zloba i tiranija srpskih zlikovaca, kojoj su Hrvati bili izloženi bez ikakve zaštite.

Ispravci u životopisu kard. Stepinca o. A. Benigara

Spomenimo na kraju još jednu neugodnu zanimljivost. Aleksa BENIGAR u knjizi ALOJZIJE STEPINAC, HRVATSKI KARDINAL, u 2. popravljanom izdanju (Zagreb 1993) ponavlja pogrešku prvog izdanja, pa na str. 186. završni pasus glasi: »[Pezet] nije mogao vjerovati da je istina. No nadbiskup mu pokaže izvornik iz kojega se vidjelo kako je jedna hrvatska obitelj morala platiti metke kojima su srpski žandari ustrijelili oca obitelji, čija je pogreška bila u tome što nije pravilno stavio poštanske markice .«

Taj završetak je očito A. Benigaru netko dao u krivom prijevodu, jer dotična rečenica, kako ju je Pezet zapisao i objavio, glasi: »Il avait contrevenu aux reglements de franchissemet imposes aux paysans dont les terres chevauchaient la frontiere .« (*Stepinac – Tito*, str. 21.). Na hrvatskom rečenica glasi: »On se ogriješio o propis prelaženja granice koji je bio nametnut seljacima koji su imali svoje posjede s druge strane granice.« Do pogrešnog je prijevoda došlo zbog francuskog izraza *»franchissement«* koji može značiti i prelaženje granice i lijepljenje marke.

IVAN VARGA JE BIO UBIJEN bez ikakvog suda, a njegova je obitelj 13. VII. 1934. dobila pismeni nalog »da u roku od 8 dana dugovinu na ime utrošenih 5 puščanih metaka prilikom ubistva vašeg oca u iznosu od 13 dinara i 15 para ... pod prijetnjom ovrhe podmirite«. Obitelj je naznačeni iznos doista uplatila 19. VII. 1934. i dobila o tome pismenu namiru.

Faksimili tih dvaju dokumenata objavljeni su u prošlom broju lista *Dubravske novine* br. 4/1995. str. 4. uz članak glavnog urednika Zvonimira Bartolića o tadašnjem župniku: »*Ivan Knez – istaknuti hrvatski rodoljub*« na str. 3–4.

Fotografija je iz Donje Dubrave, a ne iz Kotoribe

U Glasniku Postulature Sluga Božji Alojzije Stepinac od 10. veljače 1996. na str. 6. objavljena je skupna fotografija s nadbiskupom Stepincem. Ispod fotografije piše: »Na pastirskom pohodu u Kotoribi«, a moralo bi pisati »Na pastirskom pohodu u Donjoj Dubravi za posvetu nove župne crkve sv. Margarete 10. studenoga 1940.« Do zabune je vjerojatno došlo zato što Nadbiskupu s lijeve strane sjedi preč. Ivan Knez, koji je rođen u Kotoribi, ali je on od ljeta 1935. bio župnik u Donjoj Dubravi. Nadbiskupu s desne sjedi preč. Mihovil Kanoti, župnik sv. Nikole u Varaždinu, koji je za novu župnu crkvu sv. Margarete poklonio glavni oltar. Do njega sjedi Ivan Horvat (moj otac), tada župni orguljaš i glavni pokretač odbora za gradnju crkve, a s druge strane klupe sjedi Imbro Kanoti, brat prečasnog Mihovila, vrsni domaći majstor zidar koji je vodio gradnju crkve. Toliko o fotografiji iz 1940.

o. Vladimir Horvat, DI

Upoznajmo fr. Bogdana Draguna O. P. (1913.–1965.), životopisca kard. Stepinca

Bogdan Dragun rođen je 16. lipnja 1913. u Donjem Humcu na Braču. Klasičnu gimnaziju pohađao je u Bolu i Dubrovniku, gdje je i studirao filozofiju i teologiju. U Red braće propovjednika stupio je u Dubrovniku 1935. Za svećenika je zaređen 1941. u Splitu. Vrlo rano počinje pisati. Godine 1937. urednik je dominikanskog časopisa »Akvinac« u Dubrovniku. Prijevodima, člancima i pjesmama surađuje u časopisima: »Akvinac« (Dubrovnik), »Duhovni život« (Zagreb), »Gospina krunica« (Zagreb) te – nakon rata – »Hrvatska revija« (Buenos Aires).

Prvih godina rata pastoralno djeluje u Dubrovniku i okolici; od 1943. do 1944. na otoku Braču, a zatim dolazi u Zagreb. Kako je dominikanski samostan na Koloniji bio srušen u savezničkom bombardiranju 22. II. 1944., skupa s nekoliko subraće živi u dominikancima ustupljenom franjevačkom samostanu u Samoboru, odakle se 6. svibnja 1945. uključuje u bleiburški zbjeg hrvatskog naroda i kreće prema Austriji. Njegovu skupinu u Celju 8. V. zatječe vijest o njemačkoj kapitulaciji. Nastavljaju prema Austriji, nadajući se da će ih tamo Englezi prihvatiti i zaštititi pred komunističkom najezdom. Kad su prispjeli do Dravograda, prijelaz preko mosta već je bio zatvoren: sprijeda Englezi, otraga partizani. Nakon jednodnevnog nesnalaženja krenuli su prema jugu držeći se obronaka Karavanki, dok nisu stigli do Savinje, pritoka Save, i uzvodno nastavili prema Logarskoj Dolini. Granicu su neopaženo prešli tijekom noći penjući se preko Grintavca. Predali su se Englezima u Eisenkappelu. Od planinarenja i hrane bolesnog i ispaćenog Draguna, mjesni je župnik smjestio kod jedne obitelji. Tako je izbjegao izručenju. Preostalu skupinu od 80-ak svećenika i bogoslova Englezi su nakon desetak dana nonšalantno opljačkali i izručili partizanima za Križni put.

Njegujući domovinske uspomene, hrvatska mladež okupljena u Cleveland Junior Tamburica radovala se na proslavi Stepinčeva '97.

Godine 1947. stiže u Francusku. Nastanivši se u kući sestara dominikanki u predgrađu Pariza (Chatillon-sous-Bagneux) od 25. I. 1948. kao duhovni pomoćnik, specijalizira se iz filozofije i doktorira 1952. na Pariškom katoličkom sveučilištu. No, istodobno se skrbi i za brojne hrvatske izbjeglice.

Kad je, međutim, papa Pio XII. apostolskom uredbom *Exul familia* 1952. odredio da se katoličke misije diljem svijeta osnuju po narodnosti izbjeglica, a ne po njihovoj državnoj pripadnosti, fr. Bogdan usmjeruje sve svoje napore na osnivanje samostalne Hrvatske katoličke misije u Francuskoj. To nije bio nimalo lak posao s obzirom na tradicionalno nepovjerenje Francuza prema svemu što je hrvatsko. Ipak, Pariška nadbiskupija je 18. XII. 1953. odobrila osnutak misije, a fr. Bogdana imenovala prvim upraviteljem.

Pod njegovim se vodstvom sve više afirmirao bogat dušobrižnički, dobrotvorni i kulturni rad Misije u Parizu i Francuskoj, pa on u veljači 1962. u pariškom predgrađu Bagneux kupuje dvokatnicu i ondje smješta sjedište Hrvatske katoličke misije. Premda ga cijelo vrijeme napadaju i kleveću, srbokomunisti da je »ustaša«, a neki ekstremni sunarodnjaci da je »suradnik jugokomunista«, samo zato što nije dopustio da se rad misije zloupotrebljava u kratkovidne stranačke svrhe, fr. Bogdan ostaje nepokolebljiv, odlučno izjavljujući: »Misija čuva i čuvat će najljubomornije svoju nezavisnost od svih mogućih političkih grupa i radit će striktno samo na vjerskom i karitativnom polju« (okružno pismo od 1. XII. 1958.).

Drugo značajno djelo dr. fr. Bogdana Draguna je knjiga *Le dossier du Cardinal Stepinac* (Zbirka spisa o kardinalu Stepincu), koja je prvi put predstavila francuskoj javnosti u pravome svjetlu uzvišeni i mučenički lik hrvatskog metropolita. U prikupljanju građe za knjigu imao je slobodan pristup mnogim dokumentima iz vatikanskih arhiva. Knjiga je doživjela brojne prikaze u francuskom, kanadskom te hrvatskom iseljeničkom tisku. Da bismo se uvjerili u iznimnu važnost te knjige, valja imati na umu da je Zagrebački nadbiskup u Francuskoj bio općenito krivo prosuđivan, dapače i javno osuđivan jer je, navodno, ne samo poticao ustaše na zlodjela prema Srbima, nego je i sam vršio »prekrštavanja« Srba i Židova.

Kako obraniti istinu o Stepincu u moru tolikih laži o njemu? Fr. Bogdan je to učinio na najbolji mogući način u tadašnjim prilikama. On, naime, u prvom dijelu knjige ukazuje na duboko povijesno značenje tragedije Zagrebačkoga nadbiskupa u sklopu vjekovnih nesu-

glasica i sukoba između Istoka i Zapada, Moskve i Rima, Beograda i Zagreba. Stoga najprije opisuje progonstvo Katoličke Crkve u prvoj i drugoj Jugoslaviji, te dokazuje da je i karađorđevićevska i titovska Jugoslavija težila za tim da hrvatske i ostale vjernike katolike na svom području otrgne od pape i Rima, te osnuje jugoslavensku nacionalnu crkvu, koja bi se pod Karađorđevićima pretopila u pravoslavlje, a pod komunizmom konačno nestala. Stepinac je osuđen jer se odlučno suprotstavljao tim težnjama.

Da bi istina o Stepincu što uvjerljivije djelovala na francusko javno mnijenje, pisac u drugom dijelu knjige iznosi 18 kapitalnih dokumenata i 12 svjedočanstava svjetskih uglednika, s kojima je bio siguran da će postići uspjeh. Stoga je Stepinčevu obranu zasnovao na govorima njegovih odvjetnika, koje su izabrale komunističke vlasti, a ne optuženi. Među svjedočanstvima u prilog Stepinčeve nevinosti naveo je izjavu francuskoga nobelovca F. Mauriaca, zatim Marka Petrovića, podrijetlom Srbina, ali francuskog državljanina, te prosvjed umjetnika Ivana Meštrovića, koji između ostalog sadrži i svjedočanstvo Milovana Đilasa o Stepinčevoj nevinosti.

Knjiga je u Francuskoj i Kanadi postigla pun pogodak. »Djelo predstavlja prvorazredni dokument bez kojega ne bi smjela biti nijedna povijesna knjižnica«, piše kanadski *Fides* 15. Ill. 1959. »Od sada više neće biti dopušteno govoriti o zagrebačkom kardinalu, a da se ne uzmu u obzir dokumenti koje knjiga pruža...« Tako je pisao pariški dnevnik *La Croix* 23. Xll. 1958.

Prenaporan rad za dobro hrvatskih izbjeglica i borba za istinu o tragediji kardinala Stepinca i hrvatskoga naroda jako su iscrpili o. Draguna, te on umire od infarkta na sam Božić 1962., za vrijeme propovijedi hrvatskoj zajednici u Parizu.

Bogdan Dragun počiva u dominikanskoj grobnici na pariškome groblju Montparnasse.

Literatura:

NN, *Ustaše u Francuskoj*, Vjesnik (Zagreb), XX (1959.) 4623/23. X., 3.

Janko ŽAGAR, *Smrt vlč. Teodora Dragun*, Hrvatska revija (Buenos Aires), Xlll (1963.)1, 117–118.

D[avor] M[ANCE], *Potresna smrt o. D. Draguna Bogdana*, Glasnik Srca Isusova i Marijina (Salzburg), XV (1963.) 2, 38–39.

Katolička crkva i Hrvati izvan Domovine, Zagreb: Kršćanska sadašnjost, 1980., str. 280–282.

Stella ALEXANDER, *Trostruki mit. Život zagrebačkog nadbiskupa Alojzija Stepinca*, Zagreb 1990., str. 91

O. Tomo VEREŠ, *Veliki dobrotvor Hrvata u Francuskoj*, Večernji list (Zagreb), XXXVII (1993.)10.808/26. IX., 23.

O. Tomo VEREŠ, *Bogdan Dragun*, Hrvatski biografski leksikon, sv. 3, Zagreb 1993., str. 573–574.

O. Tomo VEREŠ, *O. Bogdan Dragun, dominikanac – nepoznati dobrotvor*, Danica 1995., Zagreb 1994., str. 89–91.

Emanuel KISIĆ, *Uspomene na o. Bogdana Draguna*, Korčula 13. V. 1993., rkp.

Drago KOLIMBATOVIĆ, *Nadopuna izvješća o. Emanuela Kisića*, Split 9. Vl. 1993., rkp.

fr. Petar M. Radelj, dominikanac

Misa za dobrotvore Kauze 10. ožujka 1997.

»Budna srca prihvaćajmo poticaje Evanđelja!«

Homilija dr. Stjepana Kušara

Kao svakog 10. u mjesecu, i danas smo se skupili na spomen misi, koju prikazujemo za sve štovatelje kardinala Stepinca kao i za sve dobrotvore Kauze, te za sve vas koji na bilo koji način doprinosite za što skorije proglašenje blaženim Sluge Božjega Alojzija Stepinca.

Čuli smo u Evanđelju da je Isus izjavio kako prorok nema časti u svom zavičaju. Htio je reći da oni koji poznaju proroka, njegove roditelje, sredinu u kojoj je niknuo, rastao, sazrio, nekako drugačije gledaju tog čovjeka. Zato nisu u stanju poruku pravo shvatiti. Sami si stvaraju poteškoće da je shvate, jer gledaju čovjeka ne kao svjedoka, nego kao nekoga koga oni poznaju, tako reći od malena. A možda ima u ljudskom gledanju koji put i zavisti. Zašto bi netko iz naše sredine bio veći nego li smo mi, koji nismo mogli možda izrasti do takve veličine i do takve časti; proročke recimo. To se provalači kroz cijelo Sveto pismo, od Starog pa do Novog Zavjeta. Nema prorok časti u svom zavičaju.

No kakve veze to ima s kardinalom Stepincem? Ima! Oni koji su ga optuživali i osudili bili su kršteni ljudi, kršteni u Katoličkoj Crkvi. Samo su onda doživjeli svojevrsna obraćenja na razne druge strane. To su bili ljudi koji nisu uvezeni izvana, oni su pokupili neke ideje koje su izvana došle. To su bili ljudi koji su kršćanski rasli, imali vjeronauk u školi, koji su sami za sebe tvrdili da oni jako dobro poznaju nauk Katoličke Crkve, dakle ono za što je kardinal Stepinac živio.

Vidite kako su se paradoksalno prožimali kršćanski život jednog svjedoka – a i mi smo svjedoci – za riječ koju je Isus izrekao o samom sebi. Valjalo bi odatle izvući neku pouku za naše eventualne poteškoće na koje nailazimo u svojoj sredini. Hoću reći ovo: možda je naivno očekivati da će netko nekome pljeskati zato što je dobar vjernik, i da će čovjek požnjeti divljenje ljudi što se resi da živi u skladu sa svojom vjerom. Najbolje vjeruje onaj koji se toga odriče. Zadnje što će biti

Tamburaši župe Hrvatskih mučenika u Mississaugi na euharistijskom slavlju u župnoj crkvi za Stepinčevo '97. prate Župni zbor, koji je izveo Misu skladatelja M° Šime Marovića

u ljudskom životu za divljenje nisu ni ljudske osobe, ni ljudska mučenja, nego zadnje je ono što Bog čini. A Bog dovršava naš ljudski život i daje mu jednu cjelovitost, daje mu ono savršenstvo koje si sam čovjek ne može dati.

Budući da je kardinal Stepinac u to vjerovao, budući da je vjerovao da je Isus Krist Spasitelj čovjeka, dakle onaj koji dovršava ljudski život u svemu dobrom, on se mogao nositi s mnogim poteškoćama, s mnogim krivim optužbama, sa svim onim što je uništavalo njegov život. On je bio svjedok.

Možda bi bilo potrebno, dapače nužno, da u ovoj Svetoj misi od srca molimo Gospodina da bismo i mi u svom malom kutu gdje živimo mogli biti svjedoci, a da ne mislimo na to.

Da budna srca prihvaćamo poticaje Evanđelja, da ih volimo, da osjećamo kako nam oni nešto znače. A kad nam poticaji Evanđelja budu mnogo značili, uvijek više, slobodno smo uvjereni da će to nama biti poticaj i djelovati na druge, a da to ni ne znamo. I ne moramo znati. Dovoljno je da za to Gospodin znade. Amen.

dr. Stjepan Kušar

Na Euharistijskom slavlju pjevale su sestre novakinje ss. milosrdnica iz Zagreba, uz orguljašku pratnju s. M. Elizabete Peršić.

Misa za dobrotovore Kauze 10. travnja 1997.

»Većma se treba pokoravati Bogu nego ljudima!«

Homilija dr. Stanka Vitkovića

Tada Petar i apostoli odgovoriše: »Većma se treba pokoravati Bogu nego ljudima.« (Dj 5,29)

Ovu veliku istinu, koju apostoli spoznaše rasvijetljeni Duhom Svetim, imao je Sluga Božji Alojzije Stepinac uvijek pred očima: i dok je upravljao velikom Zagrebačkom nadbiskupijom i dok je bio prisilno odijeljen od svoga stada.

»Tko dolazi odozgo, taj je iznad sviju; tko dolazi s neba, on je iznad sviju.« (Iv 3,31)

Taj koji dolazi odozgo jest Isus Krist, a Krist je za kardinala Alojzija uistinu bio iznad sviju. Pred komunističkim sudom Kardinal je rekao: »Znajte, Isus Krist je Bog! Za njega smo pripravni umrijeti.«

Kad ga je papa Pio XI. kao tridesetšestogodišnjeg svećenika imenovao Zagrebačkim nadbiskupom koadjutorom, Alojzije je, predosjećajući težinu križa koji je stavljen na njegova ramena, s pouzdanjem gledao u Krista. »U Tebe se, Gospodine, pouzdajem«, zapisao je u svoj biskupski grb. A u predvečerje svog biskupskog posvećenja, odgovarajući na pozdrave okupljenog naroda, rekao je: »Ljubiti pravdu, a mrziti nepravdu – to je moje životno načelo. U ljubavi prema hrvatskom narodu neću se dati ni od koga natkriliti.« Jesu li to bile proročanske riječi? Mnogo stoljeća prije izgovorio ih je papa Grgur VII. umirući kao prognanik u Salernu: »Ljubio sam pravdu, a mrzio nepravdu; zato umirem u progonstvu.« Nije li i kardinal Alojzije trpio i bio progonjen upravo zato što je ljubio pravdu, što se većma pokoravao Bogu nego ljudima.

Ljubiti pravdu. Biti pravedan. To znači priznati svakome njegovo pravo. Bogu Božje, caru carevo. To znači odbaciti svaku nepravdu, tlačenje, nepriznavanje osobnih i narodnih prava.

Na otvorenju Hrvatskog državnog Sabora 23. veljače 1942. zagrebački nadbiskup Alojzije Stepinac pozvao je Sabor:

»Neka donosi zakone poštene, koji se neće kositi sa zakonom Božjim. Neka donosi zakone pravedne: gdje su jednaki tereti, neka su jednaka i prava. Neka donosi zakone moguće, da se ne navaljuju narodu tereti kojih ne može nositi.«

Zakoni pošteni, pravedni i mogući! Nisu li ove Stepinčeve riječi izrečene prije 55 godina toliko suvremene, toliko stvarne da bi ih i danas trebao imati pred očima i hrvatski Sabor i sva zakonodavna tijela u svijetu i sve međunarodne institucije, uključujući i Ujedinjene Narode?!

Kao vid temeljne pravednosti Stepinac je priznavao i pravo naroda na samoopredjeljenje i vlastitu državu. Optuživan pred komunističkim sudom kao »suradnik okupatora« izjavio je: »Hrvatski se Narod plebiscitarno izjasnio za hrvatsku državu i ja bih bio ništarija kad ne bih osjetio bilo Hrvatskog Naroda koji je bio rob u bivšoj Jugoslaviji (...). Što sam govorio o pravu Hrvatskog Naroda na slobodu i nezavisnost, sve je u skladu s osnovnim principima saveznika istaknutim u Jalti i Atlantskoj povelji. Ako prema ovim zaključcima svaki narod ima pravo na svoju nezavisnost, zašto bi se to onda branilo samo Hrvatskom Narodu? Sveta Stolica je toliko naglašavala, da i mali narodi i narodne manjine imaju pravo na slobodu. Zar katolički biskup i metropolita ne bi o tome smio ni pisnuti? Ako treba, past ćemo jer smo vršili svoju dužnost«. (3. listopada 1946.)

Kao rodoljub radovao se uspostavi hrvatske države, ali kao katolički biskup neustrašivo je branio prava svih progonjenih, borio se protiv rasnih zakona, pomagao potrebnima i nevoljnima bez obzira na rasu, vjeru, narodnost ... »Bio je doista prava slika Dobrog Pastira«, kako reče papa Ivan XXIII.

No, ljubiti svoj narod značilo je za Slugu Božjega prije svega privesti ga Isus Kristu, učiti ga da izgrađuje svoju budućnost na temeljima evanđeoske istine i pravednosti. Tako je govorio i pisao kao nadbiskup, tako je i u svojoj oporuci pozvao hrvatski narod da bude vjeran Isusu Kristu, da poštuje i ljubi Majku Božju, da se nikad, ni pod cijenu života, ne odijeli od Apostolske Stolice u Rimu.

Htio je i poslije smrti biti koristan svom narodu. Neka moli za nas da naučimo ljubiti pravdu, a mrziti nepravdu, da se uvijek više pokoravamo Bogu nego ljudima. Amen.

dr. Stanislav Vitković

Na Euharistijskom slavlju pjevale su sestre novakinje Družbe Služavki Maloga Isusa.

Učenici Osnovne škole Vukovina u posjeti »Spomen-zbirci iz ostavštine Sluge Božjega Alojzija Stepinca« 15. svibnja 1997.

Dana 10. svibnja 1997. svetu Misu za sve dobrotvore postupka (Kauze) za proglašenje blaženim i svetim Sluge Božjega Alojzija Stepinca predvodio je dr. Josip Kuhtić, duhovnik Nadbiskupskog bogoslovnog sjemeništa u Zagrebu. Uključivši slavlje u devetnicu priprave za svetkovinu Duhova, vlč. Kuhtić je istaknuo značajke duhovnosti kard. Stepinca obilježene njegovom otvorenošću i predanjem Bogu. Sluga Božji je tu otvorenost prema Bogu Duhu Svetome očitovao osobito u proživljenosti osobne molitve, koja mu je omogućivala da darovi Duha Svetoga u njemu nađu mjesto svoga djelovanja i ostvarenja.

Liturgijsko slavlje pjesmom i sviranjem animirale su kandidatice i sestre Zagrebačke provincije ss. milosrdnica.

»Stepinac se nije zamorio žrtvom za svoj narod«

Svećenik Vilim Cecelja pokopan u rodnoj župi

Dana 26. svibnja 1997. pokopan je na groblju rodne župe u Sv. Iliji kod Varaždina svećenik Zagrebačke nadbiskupije vlč. Vilim Cecelja. Časni pokojnik je umro 3. srpnja 1989. u Salzburgu u Austriji, gdje je kao prognanik bio prisiljen živjeti nakon II. svjetskog rata. Prijenosom njegovih zemnih ostataka u Domovinu izvršen je dug prema njegovoj čvrstoj vjeri, da će doći do uspostave slobodne hrvatske države, u kojoj će i on naći svoj pokoj. Svečanost ukopa na mjesnom groblju i euharistijsko slavlje u župnoj crkvi predvodio je kardinal Franjo Kuharić, zagrebački nadbiskup, uz asistenciju mons. Marka Culeja, pomoćnog biskupa zagrebačkog, mons. Vladimira Stankovića, ravnatelja hrvatske inozemne pastve i vlč. Ivana Košćaka, župnika, te četrdesetak svećenika. Obredu na groblju, misnom slavlju i Misi, blagoslovu doma »Vilim Cecelja«, uspostavljenom u neposrednoj blizini župne crkve i kuće, bili su nazočni i brojni hrvatski iseljenici. Među njima također predstavnici tisuća Hrvata, kojima je vlč. Cecelja nesebično pružao moralnu potporu i materijalnu pomoć, zatim župljani župe sv. Nikole Tavelića u Zagrebu, osnovane 29. lipnja 1939., gdje je vlč. Vilim bio prvi župnik, Katedralni zbor iz Zagreba te velik broj domaćih župljana.

Vlč. Vilim Cecelja rođen je 24. travnja 1909. od roditelja Augustina i Terezije r. Biederman. Za svećenika ga je zaredio mons. Antun Bauer, zagrebački nadbiskup, 26. lipnja 1932. Nakon ređenja bijaše kroz tri godine kapelan u Bedenici. U srpnju 1935. bijaše mu povjerena župa Gornji Dubovec kod Križevaca. Već u rujnu te godine, uz privolu nadbiskupa Stepinca, zamijenio se s vlč. Franjom Juršetićem i postao je župnikom u Hrastovici, gdje je ostao do 1939. Te godine povjerio mu je nadbiskup Stepinac osnivanje i organiziranje nove župe u zagrebačkom predgrađu Kustošiji. Od 1942. do 1944. bijaše zamjenik Generalnog vojnog vikara za sve vojnike katolike.

Tako je vlč. Cecelja od 1931. do ožujka 1945. izbližega pratio djelovanje svećenika i nadbiskupa Alojzija Stepinca. Već kod prvog susreta s Alojzijem godine 1931. vlč. Cecelja je stekao dojam da je susreo »svetog svećenika«. On je tada bio u 4. godini teologije. Među bogoslovima se već ubrzo pronijela vijest, kako Alojzije kao stanar u Nadbiskupskom dvoru poučava osoblje Dvora u kršćanskom nauku, s njime gotovo svaki dan moli krunicu, što je njega i njegove kolege uvelike iznenadilo, ali ih je taj primjer svećeničkog djelovanja potaknuo na pastoralni rad i brigu za jednostavne ljude, kakvi su bili poslužitelji na Dvoru, a kojima je Alojzije pridavao veliku važnost.

U svesrdnom pastoralnom djelovanju, a osobito kao poticaj snažnijem vjerskom životu i povezivanju raspršenog katoličkog hrvatskog naroda, nošen željom da svijetu pruži i predoči istinu o osobi, djelu i žrtvi kardinala Stepinca, vlč. Cecelja je 1951. u Salzburgu pokrenuo Glasnik Srca Isusova i Marijina koji je izlazio od 1949. do 1969. godine. Svaki broj Glasnika bijaše popraćen člankom, pjesmom, svjedočanstvom ili spomenom na Slugu Božjega. Tako nam je vlč. Cecelja, jer je u zemlji bio onemogućivan katolički tisak, sačuvao dragocjena svjedočanstva što su ih na svim krajevima svijeta o kardinalu Stepincu izrekli pape, kardinali, biskupi, svećenici, vjernici, svjetski državnici i nevjernici.

Uz 2. obljetnicu smrti kard. Stepinca, pod naslovom »*Stepinčev nezaboravni lik*« (komemoracija druge godišnjice u svijetu), vlč. Cecelja je zabilježio za povijest prevažno sljedeće svjedočanstvo: »Stepinac puni crkve«, reče nam jedan prijatelj stranac prigodom sv. mise, koja je bila namijenjena za Hrvatsku, a povodom druge godišnjice smrti Kardi-

nala Stepinca. Hvala Bogu da je tako! Stižu nam vijesti iz svih zemalja gdje žive Hrvati o komemoracijama smrti našeg nezaboravnog kardinala. 'Stepinac puni crkve' i k tome zbližuje svu braću Hrvate oko jedne ideje za koju je on sam živio, trpio i umro, a ta je Bog i Hrvatska. Zato je nužno i korisno očuvati uspomenu na njega i oduprijeti se neprijatelju, koji želi da se njegovo ime zaboravi i njegova vrijednost zaniječe. Radi toga Stepinac mora biti svakodnevno prisutan u našim molitvama i u našim djelima, a godišnji svečaniji spomendani vanjski su i unutarnji znak naše hrvatske i kršćanske solidarnosti. Ako se Stepinac nije zamorio žrtvom za svoj narod, taj isti narod ne smije sustati u održanju, promicanju i primjeni njegova primjera. Raduje nas da niču i društva s njegovim imenom, ali još više neka se članovi društva, trse da nose i Stepinčev sadržaj. Stepinac je učinio, bolje nije mogao. On je naš zagovornik pred Bogom, a pred svijetom otvorio je vrata hrvatskom imenu. Na nama je velika odgovornost i veliki dug, do nas je da pridonesemo da 'zagovoritelj kardinalskog zbora', kako ga je oslovio sam Papa Ivan XXIII. bude i službeno proglašen svecem. Pred nama su dva velika zadatka, a to su Tavelić i Stepinac, dva mučenika vjere i svoga naroda.« (GSIM, 1962, str. 67).

Crtež Katarine Galić, učenice 4. razreda hrvatske župne dopunske škole Kardinal Stepinac u Torontu, na temu o kardinalu Alojziju Stepincu

Uz 60. obljetnicu hodočašća u Svetu zemlju

Ove godine se navršava 60. obljetnica hrvatskog hodočašća u Svetu zemlju, koje je u ime hrvatskih biskupa, a kao osobiti zastupnik zagrebačkog nadbiskupa Antuna Bauera, predvodio njegov koadjutor mons. Alojzije Stepinac. Cilj putovanja bijaše pohod gradu Isusove smrti i uskrsnuća, gdje je 14. studenoga 1391. krvlju i životom posvjedočio za Krista Hrvat, blaženi Nikola Tavelić.

Za vrijeme 1. hrvatskog hodočašća u Svetu Zemlju u lipnju 1931., hodočasnici su uočili kako pojedini narodi imaju u Jeruzalemu mjesto svoga okupljanja ili zastupljenosti po podignutim crkvama, oltarima i gostinjcima. Videći sve to, nadbiskup Rafael Rodić, predvoditelj hodočašća, reče na Sionu 3. lipnja 1931: »Hajdemo, da i mi Hrvati podignemo jedan svoj narodni oltar u Jeruzalemu!«

Taj krasni prijedlog s oduševljenjem je prihvaćen. U tu je svrhu još 4. lipnja 1931. osnovan u Jeruzalemu Hrvatski odbor za Sv. zemlju, koji si je postavio zadatak podići u Jeruzalemu, u češkoj kapeli Sv. Ćirila i Metoda, oltar u čast bl. Nikoli Taveliću. Duša te osnove bijaše dr. Josip Andrić, urednik Društva sv. Jeronima, a za pokrovitelja je zamoljen nadbiskup Rodić, te, po povratku u domovinu, i zagrebački nadbiskup dr. Antun Bauer.

Jeruzalemski oltar u čast bl. Nikole Tavelića izradio je umjetnik prof. Ivo Kerdić. Kad je oltar bio dovršen, izložen je u Zagrebu na 1. hrvatskoj izložbi Svete Zemlje, koju je u Umjetničkom paviljonu 14. ožujka 1936. otvorio nadbiskup Bauer. Iz Zagreba, iz crkve sv. Blaža, gdje je prije same otpreme bio izložen, oltar je 25. listopada 1936. otpremljen u Split, a odatle 31. listopada 1936. parobrodom u Svetu zemlju.

Nakon što je oltar podignut, mons. Stepinac je u ime nadbiskupa Bauera i hrvatskog episkopata poveo u Jeruzalem 53 hodočasnika. Krenuli su brodom iz Splita 8. srpnja 1937. Nakon pohoda Ateni, Bejrutu i Damasku, s prisjećanjem na apostola naroda sv. Pavla, hodočasnici su preko sirijske pustinje krenuli prema Genezaretskom jezeru. Iz Galileje, preko Samarije, hodočasnici su prispjeli u Judeju, u sveti grad Jeruzalem.

Novi oltar, uz nazočnost brojnih hodočasnika, blagoslovio je mons. Alojzije Stepinac 25. srpnja 1937. Asistirali su mons. Rudolf Pijan iz Šibenika, o. Marko Kraljević iz Šibenika, Josef Vrzalik iz Zlina, o. Norbert Žalig iz Koprivnice, vlč. Josip Majsec iz Odre i vlč. Marko Čunko iz Duge Rese.

Taj hrvatski jeruzalemski oltar bijaše dar svih hrvatskih katolika. Potvrđuje to i preko 110.000 potpisa darovatelja zapisanih u jedanaest spomen-albuma, koji su prije blagoslova oltara položeni na grob Spasiteljev.

Nakon blagoslova je hodočašće proslijedilo željeznicom iz Tel Aviva u Kairo i Aleksandriju u Egiptu, i nakon toga, 3. kolovoza 1937., vratilo se brodom preko Dubrovnika do Splita. Već sljedećeg dana mons. Stepinac se vratio u Zagreb, kamo je dopremljen i hodočasnički križ, koji se još uvijek čuva u kapeli Ranjenog Isusa u Ilici. Upravo je taj križ prema Nadbiskupovim riječima najljepša uspomena, jer je bio položen na grobu našega Otkupitelja.

Sam Sluga Božji progovorio je o značenju toga hodočašća i donio nekoliko misli koje nam se čine vrlo korisne, bilo radi duhovne upravljenosti hodočašćenja, bilo radi ispunjavanja njegove osnove, da se podignu: oltar Majci Božjoj Kraljici Hrvata na Sionu i kapelica u čast sv. Jeronima u blizini betlehemske spilje. Donosimo njegov prikaz toga hodočašća, koji je objavio časopis *Sveta Zemlja*, broj 3-4, 25. svibnja 1938., str. 51–52:

Hodočašća nisu novost današnjih vremena. Njih su poznavali već stari Izraelci. Oni su tri puta u godini išli u Jeruzalem iz svih krajeva, kao što svjedoči primjer dvanaestogodišnjeg Isusa. A da su se hodočašća sve više razvijala nakon dolaska kršćanstva, to je sasvim razumljivo. Srce naime

vjernog kršćanina nije moglo ostati ravnodušno prema onim mjestima, kuda je stupala noga najvećeg prijatelja ljudi – Isusa Krista. Isto tako nije moglo ostati ravnodušno prema onim mjestima, gdje je živjela Bl. Djevica Marija, sveti apostoli, ili gdje su oni na poseban način svojim zagovorom posredovali kod Boga, da usliši molbe vjernika. Takvih mjesta, gdje su vjerni kršćani osjetili, da Bog brže uslišava njihove molbe, ima danas po čitavom kršćanskom svijetu. I naša domovina ima Mariju Bistricu, Remete, Trsat, Sinj itd. Za ljude bez vjere sve je to ludost. Ali za vjerno kršćansko srce to je savim razumljiva stvar. I zemaljski vladari mogu na svakom mjestu dijeliti milosti, ali ipak to redovito čine na ovom ili onom stalnome mjestu. Tako i dragi Bog. Iako može svuda da čuje i uslišava molbe vjernika, ipak je htio da to na nekim mjestima prije učini.

To je evo razlog, da kršćanin, koga taru premnoge nevolje, hodočasti na takva mjesta. Jer čovjek ostavivši svakodnevne brige moli na hodočašću pobožnije. Lakše i otvorenije se ispovijeda. Hodočašće je djelo pokore, jer je često spojeno s poteškoćama putovanja, a i s mnogim izdacima. Hodočašće je otvorena ispovijed sv. vjere, jer bezvjerac ne će hodočastiti. Pa ako se i potkrade koji nedostatak kod pojedinih hodočašća, bilo bi ludo općenito ih zabacivati.

U duhu rečenoga krenulo je i naše prošlo hodočašće u Svetu Zemlju. I nas sve taru premnoge brige, a napose crkvene poglavare. Pošli smo, da se poklonimo Bogu na onim mjestima, gdje se rodio, živio i umro Isus Krist, najveći prijatelj ljudi. *Adorabimus in loco, ubi steterunt pedes eius!* Klanjat ćemo se na mjestu gdje su stajale noge Njegove! Te riječi Sv. Pisma čitali smo na pročelju bazilike u Kani Galilejskoj, a vrijede za sva sveta mjesta, kuda se kretao Božanski Spasitelj. Pošli smo, velimo, da se poklonimo Bogu i isprosimo milosti za sebe, za bližnje i za narod svoj. Napose veliku milost, da Gospod Bog po zagovoru bl. Nikole Tavelića, čiji smo oltar posvetili, sačuva hrvatski narod u svetoj vjeri rimokatoličkoj. Ovo je hodočašće pridonijelo sigurno vrlo mnogo prije svega učvršćenju vjere u nama samima, koji smo tamo putovali, a onda i u stotinama tisuća drugih, koji su nas duhom pratili na tome putu. I kao što se svi katolički narodi nastoje afirmirati u Svetoj Zemlji, tako – nema sumnje – da je i za hrvatski narod od velikog značenja ostvarenje hrvatskog oltara u Jerusalemu, jer je tim dokazao, da nije zaostao za drugim katoličkim narodima u ljubavi prema domovini svoga Spasitelja.

Što se samog prošlog hodočašća u Svetu zemlju tiče, čini mi se, da je program bio preobilan. Jer kako je uglavnom interes hodočasnika usredotočen na samu Svetu Zemlju, to bi po mom mnijenju kod većeg pučkog hodočašća imao otpasti sa programa put u Libanon, Siriju i Egipat. Time bi se postiglo dvoje: prvo, put bi bio nešto jeftiniji i time omogućeno i još većem broju hodočasnika sudjelovanje, i drugo, hodočasnici ne bi bili toliko rastreseni, već bi uistinu mogli udovoljiti u punoj mjeri želji duše svoje, da se što više razgovore s Bogom na onim svetim mjestima.

Mislim, da će buduća hodočašća biti sve brojnija. I ako dragi Bog dopusti, nadamo se, kad bude posvećivan budući oltar Majci Božjoj Kraljici Hrvata na Sionu (a kasnije i kapelica sv. Jeronima kraj betlehemske špilje), nadamo se, velim, da će tada hrvatsko hodočašće ponijeti i milijun potpisa sa sobom (kao što smo sada odnijeli preko sto tisuća), da ih položimo Majci Božjoj pred noge, kao dokaz tradicionalne pobožnosti hrvatskog naroda prema Njoj, Kraljici neba i zemlje. Po Mariji put je naš k Isusu, k Bogu!

Dr. Alojzije Stepinac, nadbiskup koadjutor zagrebački kao hodočasnik u Svetoj Zemlji 1937.

Dr. Alojzije Stepinac,
nadbiskup zagrebački i hrvatski metropolita

Četrdeset godina kasnije, 1977., prigodom hrvatskog hodočašća u Svetu zemlju organiziranog u spomen četrdesete obljetnice hodočašća koje je predvodio nadbiskup A. Stepinac, ispunjena je jedna od spomenutih njegovih želja. Naime, tada je u prostorima nove bazilike Navještenja u Nazaretu, kao dar Hrvata katolika, postavljen spomen-mozaik s likom Majke Božje Bistričke, umjetniči rad hrvatskog slikara prof. J. Resteka. Blagoslovio ga je zagrebački nadbiskup dr. Franjo Kuharić. Neka ova 60. obljetnica podizanja hrvatskog oltara u čast sv. Nikole Tavelića bude poticaj na razmišljanje o ostvarenju i druge njegove želje: podignuće kapelice u čast sv. Jeronima u blizini betlehemske špilje.

Učenici Osnovne škole Vukovina radosni su proslijedili upoznavanje grada Zagreba nakon posjete »Spomen-zbirci iz ostavštine Sluge Božjega Alojzija Stepinca«, 15. svibnja 1997.

Svaki dopis na Postulaturu kojim se priopćuje primljeno uslišanje ili uspomena na Slugu Božjega neka bude potpisan, te obilježen nadnevkom i mjestom pisanja. Anonimna pisma se ne arhiviraju. Vjernici koji žele ostati anonimni neka to napomenu u dopisu.

Pet novih blaženika

Papa Ivan Pavao II. proglasio je u nedjelju 4. svibnja 1997., za vrijeme svečanog misnog slavlja na Trgu sv. Petra u Rimu, pet novih blaženika. Među njima su mučenici: biskup Florentino Asensio Barosso (1877–1936) i Ceferino Jimenez Malla El Pele (1861–1936); ubili su ih, iz mržnje prema Katoličkoj Crkvi, pripadnici revolucionarnih komunističkih postrojbi. Blaženi Ceferino Jimenez Malla je prvi pripadnik Roma uzdignut na čast oltara. To je bio i razlog da je spomenutoj beatifikaciji prisustvovala i skupina Roma iz Hrvatske predvođena s. Karolinom Miljak.

U istom obredu proglašeni su blaženima: s. Maria Encarnacion Rosal (1820–1886), reformatorka Reda betlemita uključenog u evangelizaciju Gvatemale, Gaetano Catanoso (1879–1963), kalabrijski (talijanski) svećenik, utemeljitelj misionarki Svetoga Lica, te Enrico Rebuschini (1866–1938), iz Reda kamilijanaca, koji se posvetio duhovnom brigom za bolesnike.

Natječaj za pjesme o kardinalu Stepincu

Na poziv koji je Postulatura za proglašenje blaženim kardinala Stepinca uputila javnosti s molbom o pjesmama ili recitalima o Sluzi Božjemu Alojziju Stepincu, prispjelo je do sada preko 130 radova. Autori tekstova su ljudi različitih zvanja i školske spreme. Radovi na natječaj prispjeli su gotovo iz svih krajeva Hrvatske, iz Bosne i Hercegovine, te desetak pjesama iz iseljene Hrvatske. Dok zahvaljujemo svim dosadašnjim suradnicima, pozivamo na stvaralaštvo i nove autore stihova odnosno recitala. Izbor radova, koji će biti nagrađeni ili objavljeni u posebnoj spomen-knjizi uz 100. obljetnicu rođenja kardinala Stepinca, izvršit će se tijekom mjeseca kolovoza ove godine. Za ovaj broj Glasnika, kao poticaj i poziv na suradnju, odabrali smo dvije pjesme: *Sveti lik*, koju je sastavila i poslala gđa Manda T. iz Vidovica u Bosanskoj Posavini, i *Kardinalu Stepincu*, prispjelu iz Siska, pod pseudonimom Mali Vidìljov.

SVETI LIK

Kardinalu Alojziju Stepincu

U udžbeniku za povijest,
Izdanje sedamdesetih,
Za osmi razred osnovne,
Na slici sveti lik.
A ispod slike piše:
Ratni zločinac? – krvnik?
KARDINAL Alojzije Stepinac.

Zar bi ovo sveto lice,
Moglo zračit takvu zlobu?
Zar bi ove blage oči,
Mogle slati ljude k grobu?
Zar bi ove nježne ruke,
Mogle pružat takve muke?

O Ti drago Sveto Lice,
U Isusa sad pogledaj!
Hrvatsku nam nikom ne daj!
Nikad ne daj! Nikad ne daj!

Sve oprosti Sveto Lice,
Nikad nesta te dobrote,
Ne potamni sjajna blagost,
U očima od čistoće.

Ostadoše nježne ruke,
Što su mnoga dobra dale.
Preživješe mnoge muke,
Sad u raju Boga hvale.

O Ti drago Sveto Lice,
U Isusa sad pogledaj!
Hrvatsku nam nikom ne daj!
Nikad ne daj! Nikad ne daj!

Gdje je onaj udžbenik???
S nama živi Sveti Lik!!!

Manda T.
Savska 10, Vidovice
Bos. Posavina

Mučeništvo kardinala Stepinca

Zbog svoje načelnosti u postupcima, hrabrosti u ispovijedanju vjere, vjernosti u vršenju biskupske službe i nevinosti u odnosu na optužbe radi kojih ga je bezbožni sustav, podržan komunističkom diktaturom, nepravedno osudio, smrti u zatočeništvu prouzročene sustavnim progonom, Slugu Božjega Alojzija Stepinca još su za života držali svecem i mučenikom. Tako je protumačena i njegova smrt, a glas o njegovoj svetosti i mučeništvu svjedoče rijeke Kristovih pobožnika, koji na njegovom grobu nalaze mir duše, duhovnu jakost i uslišanje svojih prošnji, po njemu upućenih Bogu.

Stoga nastavljamo donositi svjedočanstva o glasu mučeništva, kojim su obilježeni život i smrt Zagrebačkog nadbiskupa i kardinala Alojzija Stepinca.

22. Pismo mons. J. P. Hurleya, biskupa u Sant Augustinu na Floridi u S. A. D., upućeno kard. F. Spellmanu, nadbiskupu New Yorka, napisano 17. srpnja 1953: »Šaljem Vam i priloženu kopiju pisma koje sam upravo primio od vrlo uglednog prelata u Jugoslaviji. Za mene je to tjeskoban poziv nama u ovoj slobodnoj zemlji da bismo upotrijebili sav svoj utjecaj i spasili život ovog velikog Ispovjednika vjere.

Kardinal Stepinac umire. Tito želi da on čim prije umre.

Jedini poznati lijek za liječenje njegove /kardinalove/ bolesti može se nabaviti samo ovdje u Sjedinjenim Američkim Državama.

23. Mons. F. Jachim, bečki nadbiskup, u misi zadušnici za kardinala Stepinca, 13. veljače 1960. reče o Sluzi Božjemu: «Umro je Ispovijedalac i Mučenik Kristov!«

24. Dr. Vilim Keilbach, dugogodišnji profesor filozofije na Katoličkom bogoslovnom fakuletetu u Zagrebu, a potom u Münchenu, u euharistijskom slavlju za preminulog kard. Stepinca koje je predvodio u mjesnoj katedrali kard. J. Wendel, nadbiskup Münchena, 23. veljače 1960., održao je prigodnu propovijed u kojoj je ovim riječima ocrtao osobu i život kard. Stepinca: »Bio je sveti mučenik za božanska, naravna i ljudska prava!«

25. Santoro C., u članku: *Cardinale senza porpora. Martire senza sangue* (Kardinal bez grimiza. Mučenik bez prolijevanja krvi), objavljenom kao zasebna knjižica u Sieni, 15. ožujka 1960., izd. Cantagalli, i s Imprimatumom što ga je podijelio mjesni nadbiskup Joannes Rizzo, zabilježio je i ovo svjedočanstvo: »Postoji dio Crkve, stjeran u katakombe, potjeran u izgnanstvo, prisiljen na šutnju. Njena šutnja nije manje rječita od pastoralnih pothvata i propovijedanja, kao što njene suze i njena trpljenja nisu manje dragocjene od djela apostolata i pomaganja. Crkva Šutnje je Krist koji nastavlja krvavo znojenje, trpi odbačenost i razapinjanje, kako bi aktualizirao otkupljenje. To otkupljenje sastoji se u našem povratku u slobodu: to je sloboda djece Božje. Protiv te slobode podigla su se višestruka zlostavljanja pomoću kojih političke vlasti, od Moskve do Beograda, od Budimpešte do Pekinga, od Praga do Warszave, od Sofije do Bukurešta, progone Crkvu kako bi je učinili bespomoćnom.

Mons. Juraj Batelja, postulator, u koncelebraciji s vlč. Ivicom Kecerinom, župnikom, predvodio je Misu o 37. obljetnici smrti kard. Stepinca u Župi Hrvatskih mučenika u Mississaugi

Dok je Crkve čovjek je slobodan: on je dijete Božje koje nijedna ljudska vlast nema pravo zgaziti. Kad nema više Crkve, čovjek je igračka u rukama onoga koji ima moć nad novcem i vlašću i njegovo je određenje ropstvo.

Od prvog mučenika, Isusa Krista, do posljednje žrtve, kardinala Stepinca, politička vlast je zamaskirala svoju prisilu različitim izgovorima, koji se ipak u svojoj biti svode na jedan: strah od duhovne čovjekove slobode.«

26. Mons. Jean Rupp, pomoćni biskup u Parizu, prigodom 1. obljetnice smrti kardinala Stepinca, u propovijedi u pariškoj crkvi sv. Magdalene, 5. ožujka 1961. ocrtao je život i smrt Sluge Božjega riječima: »Umro je kao mučenik!«

27. Pismo hrvatskih vjernika-izbjeglica, iz Hrvatske katoličke misije u Fribourgu u Švicarskoj, upućeno iz Luzerna, 11. veljače 1962. papi Ivanu XXIII: »Prigodom druge obljetnice smrti kardinala Stepinca, zagrebačkog nadbiskupa i hrvatskog metropolite, svi mi, njegovi sunarodnjaci i izbjeglice u Švicarskoj, koji smo se okupili na proslavu spomenute obljetnice, slobodni smo uputiti Vam svoje goruće želje za otpočinjanjem postupka za beatifikaciju kardinala Stepinca, mučenika Crkve šutnje, koja je vašoj Svetosti toliko na srcu.« (slijedi 36 potpisa).

28. Pismo Ivanke Martin iz Wolverhampton Stafesa u Engleskoj, upućeno 18. veljače 1963. papi Ivanu XXIII: »Ponizno molim Vašu Svetost da po skraćenom postupku bude proglašen blaženim veliki mučenik kardinal Alojzije Stepinac. On je bio veliki mučenik cijele Katoličke Crkve. Njegova beatifikacija bit će na čast vjeri, ohrabrit će duh i učvrstiti vjeru vjernika.«

29. Dopis don Žarka Brzića, duhovnika zadarske Bogoslovije, Nadbiskupskom ordinarijatu u Zagrebu, Zagreb, 20. rujna 1963.: »Potpisani smatra da je zaista dozrelo vrijeme da se provede kanonski postupak za beatifikaciju njegove uzoritosti pok. kardinala Alojzija Stepinca. Zato i šalje ovu molbu preč. Naslovu, da bi se to veliko djelo začelo. Čovjek ne može bez ganuća motriti izraze vjere i pobožnosti, koje se manifestiraju svakog dana na njegovom grobu. Ako ljudi dolaze na grob s uvjerenjem da dolaze jednom svecu-mučeniku, neka onda i mjerodavni crkveni krugovi požure da ga zaista ugledamo što skorije na našim oltarima, kao našeg sveca i zaštitnika.«

30. P. Domenico Mondrone, D.I., u knjizi: *I Santi ci sono ancora* – Još ima svetaca, izd. Pro Sanctitate – Roma, u sv. VI., zapisao je o kardinalu Stepincu: »On je mučenik Crkve u Hrvata ... Ne samo hrvatska, sva Katolička crkva i druge kršćanske Crkve ... stisnule su se, u jedinstvenom skladu divljenja, oko Zagrebačkog mučenika.«, str. 40--46.

31. Edgar Wilk, katolik iz Duisburga, u pismu napisanom u Duisburgu u Njemačkoj i upućenom kardinalu Franji Kuhariću, zagrebačkom nadbiskupu, 1. kolovoza 1982., zapisao je ovo svoje svjedočanstvo o kardinalu Stepincu: »Neka njegovo mučeništvo bude opomena i poticaj našeg postojanog svjedočenja vjere u našem tako često bezbožnom svijetu!

Ja osobno poštujem 'Kardinala bez grimiza', kako ga to nazivaju mnogi kršćani, na sasvim poseban način; jer on nije postao samo krvnim svjedokom Hrvata katolika; on je još za života bio svetac u našoj Rimokatoličkoj Crkvi.

Od srca bih pozdravio postupak njegovog proglašenja blaženim ili svetim, jer njegov život predstavlja, kako je to jednom točno rekao papa Pavao VI. 'primjer za cijelu Crkvu'.«

* D O K U M E N T I * (11)

Kad je nakon Drugoga svjetskog rata na vlast u Jugoslaviji došao režim inspiriran i djelatan po ideologiji i metodama marksizma i boljševizma, sovjetskog uzorka, putem kojih su se profilirali najrazličitiji protuhrvatski i protukatolički stavovi, bilo je onemogućeno objektivno iznošenje činjenica o ratnim zbivanjima i poratnom progonu Katoličke Crkve. Ta šutnja nametnuta Crkvi imala je za cilj obeshrabriti je, poniziti je, i javnosti je predstavljati kao sustavnog neprijatelja narodnih interesa. Embargo na istinu o zagrebačkom nadbiskupu Alojziju Stepincu vrijedio je sve do pada toga režima 1990. godine.

U tom polustoljetnom razdoblju brojni su se izvjestitelji i pisari natjecali koji će više i bezobzirnije okaljati u domaćoj i svjetskoj javnosti lik ovoga hrabrog biskupa i iskrenog hrvatskog rodoljuba. Zbog takva tendencioznog pisanja istina se nije mogla probiti do svijesti i savjesti ljudi. Mnogi su bili obmanuti, zavedeni i, tako formirani, nastavili su širiti podvaljene im netočnosti. Nije pri tom isključena ni sablasna i sablažnjiva propaganda, koja je Crkvu u Hrvata i hrvatski narod nastojala diskreditirati i popljuvati. Začudo se i u najnovije vrijeme takvi nekorektni napisi pojavljuju u javnosti.

Radi donošenja objektivnog suda o nekim događajima koji su se zbili u Drugom svjetskom ratu, u nastavcima ćemo donositi pojedine dokumente, koji će svim čitateljima i svim tražiteljima istine omogućiti istinito prikazivanje i tumačenje osobe Sluge Božjega. Tako ćemo iz broja u broj upoznavati desetke, stotine i tisuće osoba različitih narodnosti, vjeroispovijesti i svjetonazora, pa i pripadnike, simpatizere i bojovnike komunističke partije, koji svoj životni iskoračaj iz bunkera smrti ili sablasti tamnice duguju zagrebačkom nadbiskupu Alojziju Stepincu.

52. Dokument koji je osobno zabilježio nadbiskup Stepinac, u Zagrebu, 17. rujna 1942., o svojem zauzimanju za izbavljenje iz logora pučanstva iz Pakraca koje je prešlo u Katoličku Crkvu:

IZJAVA

Zauzimanjem kod Poglavnika za vjernike-prelaznike iz Pakraca, koji su odvedeni u St. Gradišku postigao sam, da je Poglavnik odmah naložio Ravnateljstvu za javni red i sigurnost u Zagrebu, da se stavi u vezu s pakračkim katehetom, koji jamči, da odvedeni nisu stajali ni u kakvoj vezi s odmetnicima-partizanima, već su bili vrijedni i pošteni građani, pa da se prema nalazu odmah puste na slobodu.

Da stvar što prije uspije, da se nalog Poglavnika što prije izvrši i odvedeni da se vrate svojim kućama, pozvao sam pakračkog katehetu, veleč. gosp. Tomu SRUK u Zagreb, da bude pri ruci Ravnateljstvu za javni red i sigurnost. Nakon izdanih izjava katehete iz Pakraca Ravnateljstvo je poduzelo korake, da se stvar konačno ispita i privede kraju.

Ovime molim vlasti sabirnog logora u St. Gradiški, da se stavi u vezu s Ravnateljstvom za javni red i sigurnost u Zagrebu, za što hitnije izvršenje Poglavnikovog naloga oko puštanja na slobodu građana iz Pakraca, zatim da dozvoli gosp. kateheti Tomi Sruk, da posjeti svoje vjernike iz Pakraca, da ih umiri i utješi.

U Zagrebu, dne 17. rujna 1942.

Nadbiskup zagrebački i hrvatski metropolita
(Arhiv Postulature, sv. XCV, str. 4961)

53. Protestno pismo nadbiskupa Stepinca dr. Vladimiru Bakariću, predsjedniku Vlade Federalne Hrvatske u Zagrebu, Zagreb, 18. kolovoza 1945., protiv rušenja i oskvrnjivanja grobova vojnika po katoličkim grobljima:

Predsjedništvo
Biskupskih Konferencija
u Zagrebu

U Zagrebu, 18. kolovoza 1945.

Broj: 73/BK

Gospodine pretsjedniče!

Stižu mi vijesti iz Varaždina, Zagreba i drugih mjesta, da se po nečijem nalogu niveliraju grobovi Ustaša i Nijemaca, uklanjaju križevi sa njihovih grobova po katoličkim grobljima, ne pitajući ni crkvene vlasti ni rođaka pokojnika.

Ovo je kulturni škandal prvoga reda. Vi ste, gospodine pretsjedniče, pravnik, pa će Vam biti bez sumnje poznato, što pogansko rimsko pravo sudi *de laesione sepulcri* (o povredi groba, nap. ured.). Zar smo pali ispod pogana?

Ja kao pretstavnik katoličke Crkve energično protestiram proti ovoga divljanja i molim Vas, da izdate hitne naloge, da se poštuju katolička groblja. Na grobljima nema više prijatelja ni neprijatelja, partizana ni ustaša ni Nijemaca ni Slavena. Na grobljima su samo mrtvi, koji čekaju zadnji pravorijek vječnoga Suca, koji će ih suditi samo po tome, kakovi su bili ljudi, da li su vršili Njegove zapovijedi ili ne, a ne po stranačkim pripadnostima ili nacionalnim.

Ja se nadam, da ćete izdati najhitnije naloge u toj stvari, da ne budem prisiljen javno upozoriti narod na obeščašćivanje naših groblja.

Dr. Alojzije Stepinac
nadbiskup zagrebački
pretsjednik Biskup. Konferencija
(Arhiv Postulature, sv. XCIV, str. 4854)

54. OKRUŽNICA svećenicima i vjernicima zagrebačke nadbiskupije, br. 5908. od 22. kolovoza 1945. o prikupljanju hrane, odjeće i smještaju stradalnika rata, kako bi se ublažile ratne strahote.

Časnoj braći svećenicima
i vjernicima zagrebačke nadbiskupije!

Svima je Vama jamačno poznato, koliko se diljem naše nadbiskupije dobra učinilo putem »Karitasa nadbiskupije zagrebačke« u zadnjim godinama minuloga rata, da se našem hrvatskom narodu ublaže ratne strahote. Preko devet je tisuća života djece i odraslih spašeno time, što su ih naši seljaci spremno i milosrdno primili pod svoj krov. Isto tako ste Vi, dragi vjernici, spasili mnogu braću u primorskim stranama od smrti glađu, jer ste im sabrali i odaslali hrane u najvećoj nuždi. Svi ti spašeni ljudi duguju veliku zahvalnost u prvom redu Vama, braćo na selima, koji ste se našem pozivu na tisuće odazvali, a i Vama, braćo svećenici, koji ste na sebe preuzeli brigu oko smještavanja izbjeglica.

Danas pak, premda je ubojna vatra rata prestala i nastalo vrijeme, kada treba zemlju u miru obnoviti, ipak mnoge nevolje naše braće postavljaju nove zadaće kršćanskoj ljubavi. I opet moram na sve Vas uputiti hitni poziv, da prema mogućnosti priskočite u pomoć onima koje su nove naredbe vlasti teško pogodile.

1. Svi oni, koji su doselili u Zagreb u zadnje četiri godine, i kojima nije više dozvoljen boravak u gradu, moraju se najkasnije do 1. rujna izseliti iz Zagreba. Većina je to već i učinila, no mnogi, koji bi to rado učinili i vratili se svojim domovima, nemaju kamo otići, jer im je sve kod kuće uništeno i opustošeno. Tima treba naći privremeno zaklon i zaposlenje na selu. To su većinom seljačke i radničke obitelji iz Like, Bosne i Dalmacije.

2. Mnoge su zagrebačke obitelji uslijed novih prilika ostale bez zaposlenja i zapale gotovo u beznadan položaj. Premda takove obitelji smiju ostati i dalje u Zagrebu, ipak su i one spremne privremeno ostaviti grad, dok se prilike malo ne srede u privrednom životu. Tu ima radnika, namještenika, činovnika, a i školovanih ljudi u slobodnim zvanjima. Jedni od njih spremni su otići na selo i pomoći kod seljačkih radova, a drugi, koji to ne mogu, trebali bi da dobiju barem najnužnije za život. Za te će »Karitas« provesti sabirnu akciju u živežnim namirnicama, gdje je to danas zgodno, a inače u novcu.

3. Po svim župama neka se uvede karitativna ustanova »Kruh sv. Antuna« za pomaganje najpotrebnijih. U svim crkvama, gdje to nije provedeno, neka se namjeste škrabice sa natpisom za: »Kruh sv. Antuna«. Vjernike neka se više puta opomene na tu karitativnu akciju.

Ta je akcija povjerena »Karitasu nadbiskupije zagreb.« koji će izdati potrebne upute, a sve je to učinjeno u sporazumu s Pretsjedništvom Vlade Federalne Hrvatske.

Prionimo svi uz to sveto i spasonosno djelo, pa će ono i uspjeti, a Gospodinova plaća s neba neće izostati. Svima pak, koji na bilo koji način pomognu ovu akciju, podjeljujemo svoj natpastirski blagoslov.

U Zagrebu, dne 22. kolovoza 1945.

+ Alojzije, nadbiskup

P.s. Kako je potrebno ljude pod br. 1. smjestiti što prije (do 1.IX.), neka župnici oglase u nedjelju 26. kolovoza narodu ovu okružnicu i pozovu one, koji bi bez teškoće mogli primiti ili cijelu obitelj ili po kojega člana obitelji, da im se smjesta jave, a broj, koliko ih se može u župi primiti, odmah dojave najbržim putem »Karitasu« Zagreb, Palmotićeva ul. 3 – Telefon-8646.

(Arhiv Postulature, sv. XCIV, str. 4858; 4808)

55. Pismo nadbiskupa Stepinca dr. Vladimiru Bakariću, predsjedniku Vlade Federalne Hrvatske u Zagrebu, Zagreb, 5. rujna 1945., u kojem se zauzima za dr. Vladimira Mintasa i moli za njega preinaku smrtne kazne u koju blažu kaznu.

Gospodine predsjedniče!

Obaviješten sam, da je g. DR. VLADIMIR MINTAS, šef protokola biv. Ministarstva Vanjskih Poslova, po Vojnom sudu za grad Zagreb osuđen na smrt strijeljanjem i da je osuda izvršna.

Skrećem Vam pažnju, gospodine predsjedniče, na ovoga mladoga čovjeka, koji je bio samo činovnik biv. ministarstva i kao takav nije ničim okrvavio svoje ruke, nego je, prema dobivenim informacijama, mnogim članovima narodno-oslobodilačkog pokreta išao u susret, i pomogao im.

Molim Vas, da biste se izvoljeli za ovaj slučaj zainteresirati i uznastojte, da se ova najteža kazna – kazna smrti – pretvori u koju blažu kaznu.

Primite, gospodine predsjedniče, moje osobito poštovanje.

Zagreb, dne 5. rujna 1945.

Dr. Alojzije Stepinac
Nadbiskup

Gospodinu
DRU VLADIMIRU BAKARIĆU,
predsjedniku vlade Federalne Hrvatske
Z A G R E B

56. Pismo sućuti mons. Maksimilijana Držečnika, apostolskog administratora Mariborske nadbiskupije, prigodom smrti kardinala Stepinca, Maribor, 20. veljače 1960.:

Št. Pr. 8/60. Maribor, 20. februarja 1960.
Prečasni Nadbiskupski Duhovni stol, Zagreb

Smrt prevzvišenoga gospoda kardinala dr. Alojzija Stepinca, zagrebškega nadškofa je globoko pretresla in razžalostila tudi lavantinsko škofijo, posebej njeno duhovščino. Čutimo dolžnost, da ob tej priliki izrazimo nele svoje sožalje, kar sem storil že osebno, ob priliki pogreba, temveč tudi svojo globoko hvaležnost do velikega pokojnika za njegovo dobroto, ki jo je izkazal lavantinski škofiji, ko je leta 1941. sprejel blizu 300 lavantinskih duhovnikov, ki so bili ob začetku nemške okupacije izgnani iz svoje ožje domovine. Pokojni kardinal je s tem velikodušnim dejanjem postal rešitelj velike večine lavantinskih duhovnikov, ki so v dobi druge svetovne vojne dobili zavetje v zagrebški nadškofiji ter se po končani vojni mogli zopet vrniti v domačo škofijo k svojim vernikom. Zato bo ime pokojnega kardinala ostalo v zgodovini lavantinske škofije zapisano z zlatnimi črkami.

V znak hvaležnosti do velikega pokojnika smo včeraj zvečer 19. 2. opravili v mariborski stolnici slovesni pontifikalni Requiem z nagovorom apostolskega administratorja. Duhovnikom pa, ki so v dobi okupacije 1941 – 1945 uživali gostoljubje v zagrebški nadškofiji, bomo priporočili, da darujejo sv. mašo za pokojnega kardinala.

Prepričani smo, da je pokojni za svojo dobroto že prejel bogato plačilo v večnosti.

+ Maksimilijan Držečnik
apostolski administrator (Arhiv Postulature)

Kardinalu Stepincu s ljubavlju bio je naslov dijela programa što ga je izvela župna folklorna grupa Zagreb Junior Tamburica iz Clevelanda, 9. veljače 1997.

Molitva za proglašenje blaženim Alojzija Stepinca:

Gospodine Bože, ti si sluzi svome Alojziju Stepincu udijelio milost ne samo vjerovati u Isusa Krista nego i trpjeti za njega. Neustrašivim apostolskim žarom i ljubavlju prema Crkvi ostao je vjeran do smrti.

Proslavi slugu svoga čašću oltara, da nam bude primjer i zagovornik u borbama života na putu vječnoga spasenja. Po Kristu Gospodinu našemu. Amen.

Hvala Vam što čitate i drugima omogućujete primati Glasnik »Sluga Božji Alojzije Stepinac«. Ako na vrijeme podmirite svoje obveze prema Glasniku, moći će redovito izlaziti i biti vjesnik njegovih vrlina, kojima ga je Bog proslavio za dobro svoje Crkve i hrvatskog naroda. Glasnik može svaki čitatelj i svjedok obogatiti svojim dopisom i uspomenama na kardinala Stepinca ili fotografijom iz njegova života. Ako ste bili dionik koje svečanosti priređene u njegov spomen, izvijestite o tome putem Glasnika sve prijatelje i štovatelje kard. Stepinca.

* * * * *

Hvala svim čitateljima, štovateljima i prijateljima Kauze u domovini i širom svijeta, za molitve i darove, kojima nesebično i velikodušno promiču glas svetosti i mučeništva kardinala Alojzija Stepinca.

* * * * *

Vjernici koji na zagovor Sluge Božjega budu uslišani, zadobiju tjelesno ili duhovno ozdravljenje, ili koju osobitu milost, neka opis uslišanja i kompletnu liječničku dokumentaciju dostave na adresu:

Postulatura Sluge Božjega Alojzija Stepinca
Kaptol 31, 10000 ZAGREB

Darovi za pokriće troškova u postupku proglašenja blaženim kard. A. Stepinca

Uz popis prijatelja i štovatelja Sluge Božjega Alojzija Stepinca, koji su uz molitvu proslijedili i novčani dar, sa zahvalnošću se sjećamo svih darovatelja koji su uz svoj dar izričito napomenuli da se ne objavljuje njihovo ime. Raduje činjenica, što su među darovateljima zastupljeni gotovo svi staleži, nastanjeni diljem svijeta, što potvrđuje općenarodnu želju za proglašenjem blaženim kardinala Stepinca.

Nakon objavljivanja zadnjeg broja Glasnika svoj dar za pokriće troškova u postupku za proglašenje blaženim kard. Alojzija Stepinca uručili su slijedeći darovatelji: G. J. PRPIĆ – Euclid (U.S.A.) /2x/; vlč. Julije BAŠIĆ – Bikovo; Milica i Josip ČAGALJ – Frankfurt; preč. Josip GJURAN – Toronto; Jozefina JELIĆ – Cleveland; Rkt. župni ured GRAČANI; M. Z. – Zagreb; Rkt. župni ured – LIŽNJAN; Rkt. župni ured – PRELOG; Milivoj GALIĆ – Spayer; vlč. Matija BURJA – Krapina; Rkt. župni ured KOTORIBA; SS. SLUŽAVKE MALOGA ISUSA – Zagreb; Rkt. župni ured NOVA KAPELA; Rkt. župni ured – STRAŽEMAN; Marija KONJEVIĆ – M. Lošinj; Ivan JURKOVIĆ – Brod Moravice; Štefica IVANČIĆ MARKULIN – Karlovac; Petar PENIĆ – Krašić; Stjepan MATKO – Zagreb; Rkt. župni ured – KRAŠIĆ; Mr. PODGORELAC – Novigrad Podravski; Katarina FLORIJANIĆ – Nedelišće; Mons. Felix DIOMARTICH – Los Angeles; Rev. John SEGARICH – Los Angeles; Hrvatska katolička župa sv. Antuna – LOS ANGELES; Hrvatska katolička župa sv. Pavla – CLEVELAND; Hrvatska katolička župa Uznesenja Marijina – SAN JOSE; Hrvatska katolička župa naša Gospa Kraljica Hrvata – TORONTO (2x); Hrvatska katolička župa Presvetog Trojstva – OAKVILLE; Hrvatska katolička župa Uzvišenja sv. Križa – HAMILTON; Hrvatska katolička župa sv. Franje Asiškoga – WINDSOR; Hrvatska Franjevačka kustodija »Sveta Obitelj« – CHICAGO; Hrvatska katolička župa sv. Josipa Radnika – GARY; Hrvatska katolička župa sv. Nikole – PITTSBURGH; Hrvatska katolička zajednica (CCU) – HOBART; Hrvatska Kreditna zadruga – TORONTO; Ivan PENDEL – Detroit; s. Adelina Čižmešija, milosrdnica – WEST SENECA; ss. Delegatura ss. Milosrdnice – WEST SENECA; Biserka BATELJA-PAVLOVIĆ – Lisle; Berislav i Marija FABEK (Canada); John HRDI – MILWAUKEE; Mirko BAJIĆ – MISSISSAUGA; mons. Matija STEPINAC – Zagreb; N. N. – Zagreb; Alojzije STOJANOVIĆ – Dubrava; dr. Matija BERLJAK – Zagreb; preč. Mijo PAVLAKOVIĆ, žpk. – Granešina; vlč. Marijan KOREN, žpk. – Križ.

Svoj dar za pokriće troškova u postupku za proglašenje blaženim i svetim kardinala Alojzija Stepinca možete poslati preko Zagrebačke banke na ime: **Postulatura Kard. Stepinca**

devizni račun: 012101-01-2421741339
kunski račun: 012101-12-2320444313

Pobjednik u znaku križa (11)

Piše: Serafin Romanov

Alojzije Stepinac – Nadbiskupski obredničar

Zauzeti i uspješan karitativni rad mladog svećenika Alojzija Stepinca pobudno je i odgojno djelovao na mnoge ljude koji su ga pratili, promatrali, ili s njim u tom poslu surađivali. Vlč. Vilim Cecelja, ponajprije kao bogoslov, a onda kao kapelan u župi Bedenica, opisao je Alojzija ovim riječima: »Kod stola je malo jeo. Uzimao je svoje obroke i nosio ih sirotinji ... Na kaptolskom se trgu često viđao taj probisvijet, kako su te siromahe nazivali, gdje prosjače. Govorilo se, da je to svijet, koji neće raditi, pa nije ni vrijedno davati im milostinju, jer će ionako sve zapiti. Za socijalne probleme, na žalost, nije bilo razumijevanja, pa se uopće nije ni pristupalo njihovu rješavanju. Usprkos takvu mentalitetu Stepincu je ipak pošlo za rukom, da je na Kaptolu osnovana, i to u samom Nadbiskupskom dvoru, dnevna kuhinja za zagrebačku sirotinju. Saznavši za tu novost, uzdahnuo sam i kazao: ovo je pravi svećenik, u pravo vrijeme! Daj mu, Bože, uspjeha! Od tada sam pratio njegov javni rad i djelovanje, koje me je napunjalo idealizmom za moj vlastiti život, a s druge strane bio sam ponosan, što se i u Crkvi Božjoj ipak našao netko, tko ispravno shvaća socijalnu bijedu i zapuštenost siromašnih slojeva te im nastoji pomoći.«

S pravom si možemo postaviti pitanje: »Odakle mladom svećeniku Alojziju Stepincu ta gorljivost za brata u bijedi?« Odgovor na to pitanje možemo naći na mnogo vjerodostojnih mjesta. Usredotočimo se ovdje na njegovo osobno svjedočanstvo što ga je iz sužanjstva u Krašiću, 22. svibnja 1957., zabilježio u pismu o. Srećku Majstoroviću: »Kako bi svećenik mogao stajati skrštenih ruku, kad je Krist rekao: 'Došao sam donijeti oganj na zemlju; i što želim drugo nego da se zapali' (Lk 12, 40)?«

Pun žara i gorljivosti za Božju stvar stavio se Alojzije na raspolaganje svome Nadbiskupu. K tome, bijaše vrlo ponizna duha. U Rimu je već bio u povjerenju izjavio jednom svojem kolegi, kako ga ne privlače utjecajna i časna mjesta. Najradije bi bio kapelan u nekoj seoskoj župi s mnogo područnih sela i kapela. Prema kazivanju kolege iz Germanicuma Isidora Marka Emanuela, kasnijeg biskupa u Speyeru, Alojzije se najmanje nadao imenovanju za koju službu u središnjim ustanovama Nadbiskupije. No, Božja volja je drugim putem utirala njegove staze. Nadbiskup Bauer imenovao ga je, kako je već spomenuto, 27. srpnja 1931. svojim obredničarom – ceremonijarom, što je on prihvatio smireno davši se odmah svom dušom na posao.

Gorljivi apostol

Svoje »slobodno« vrijeme koristio je u pomaganju svećenicima u više crkava grada Zagreba ili po župama: katehizirao je, ispovijedao, propovijedao, zamjenjivao župnike ili kapelane.

Držao je katehetske pouke osoblju koje je bilo smješteno u Nadbiskupskom dvoru. Odlazio je u pomoć ispovijedati u svetište Srca Isusova u Palmotićevoj ulici u Zagrebu, gdje se i sam, još od srednjoškolskih dana, običavao ispovijedati. Održavao je duhovne vježbe za mladež. I u kasnijim se godinama rado sjećao duhovnih vježbi koje je održao mladima u Krapini. Budući da je dogovoreni voditelj bio otkazao, Alojzije je, premda uz teškoće, rado »uskočio«. I žrtva je nagrađena radošću. »Bili su«, reče, »izvan sebe zaneseni i veseli. Svi do jednoga ispratili me na željezničku stanicu do vagona.« (J. VRANEKOVIĆ, *Dnevnik*, sv. II., str. 350). O Božiću 1932. pomagao je bolesnom župniku u Vrhovcu.

U obrani slobodnog djelovanja Crkve

Još u doba rimskog naukovanja i vježbanja u govorništvu poglavari su zapažali u Alojzijevim propovijedima snagu duha, koja nije bila očitovana u riječima ili frazama, već u žaru njegove ljubavi prema istini vjere, koju je želio prenijeti na svoje slušatelje. Godine 1933. održao je zanosnu propovijed u Pregradi. U njoj je očito aludirao na tadašnjeg vlastodršca Aleksandra, koji je sputavao djelovanje Katoličke Crkve a promicao udruženja, koja su imala za cilj odvraćanje od katoličke vjere. Usporedio ga je s poganskim kraljem Antiohom, rušiteljem jeruzalemskog hrama i svetih običaja predaka židovskog naroda. Nažalost, nije nam poznat cjelovit sadržaj te propovijedi.

(nastavlja se)

Na zadnjoj strani:
Štovatelji kardinala Stepinca u molitvi na novom grobu Sluge Božjega

KAZALO

Sluga Božji Alojzije Stepinac glasnik je Postulature za proglašenje blaženim i svetim kardinala Alojzija Stepinca, te časopis svih njegovih štovatelja, Kristovih vjernika i ljudi dobre volje.

God. 4 (1997) Broj 3 **Cijena**: 5 kn; za inozemstvo 3 DEM ili 3 USD
Glasnik izlazi četiri puta godišnje s dopuštenjem crkvenih poglavara.

Izdavač: Postulatura Sluge Božjega Alojzija Stepinca, Kaptol 31 – 10000 Zagreb **Uređuje i odgovara**: Dr. Juraj Batelja, Kaptol 31 – 10000 Zagreb **Adresa uredništva**: Postulatura Sluge Božjega Alojzija Stepinca, Kaptol 31, 10000 Zagreb, telefon: 4550–643

Sve što se u našem Glasniku navodi ili naziva »čudo«, »svetost«, »svetac« i slično, sve to, u duhu crkvenih propisa, treba uzeti i razumjeti u našem običnom ljudskom načinu izražavanja. O svemu će tomu konačni sud izreći Crkva.

Rješenjem Ministarstva kulture i prosvjete Republike Hrvatske, br. 532-03-1-7-94-01, časopis »Sluga Božji Alojzije Stepinac« oslobođen je plaćanja poreza na promet.

Lektor: Dr. Ante Stamać **Slog:** LASER plus **Tisak:** Tiskara PULJKO

RAZMIŠLJANJA NAD NOVIM GROBOM KARDINALA STEPINCA

OČE NAŠ KOJI JESI ...

Ima li prikladnijeg trenutka i mjesta za molitvu od ovog, pred apsidom glavnog broda Zagrebačke katedrale gdje Sluga Božji Alojzije Stepinac iščekuje uskrsnuće tijela.

NEKA SVETOST TVOJA odvede ovaj brod u treće tisućljeće po SINU TVOJEMU. Na ovom mjestu, koje svjedoči o devetstoljetnom pamćenju mog naroda, osjećam mir i dostojanstvo. Dok blaga svjetlost vitraja kupa toplu membranu srebra uokvirenu hladnim sjajem kroma na novom grobu, u kojem počivaju zemni ostaci kardinala ALOJZIJA STEPINCA, razmišljam o polstoljetnom «istočnom izgnanstvu» mog naroda. Razmišljam o pokušaju da u naše duše utisnu negativnu stigmu o čovjeku, čije djelo i smisao života bijahu ljubiti ČOVJEKA i služiti BOGU. ZAŠTO? Prelci «crvenih niti«, u besprizornom umišljaju da su tvorci i baštinici ISTINE, htjedoše nas učiniti zombijima. Htjedoše potamniti naše duše, ne bismo li zaboravili, jer zaborav znači duhovnu smrt, a ova otvorenost za uljudbene projekte znači duhovni život.

Na ovom mjestu trag su ostavili mongolski i drugi jahači, potresi i požari. Bili su to duhovni i povijesni trenuci katarze. Bila je to tek fizička destrukcija. »Crvenoniti pauci« htjeli su ovo mjesto prekriti paučinom zaborava. Lažni to svjedoci bijahu, jer svaka laž je za vremena, samo je ISTINA vječna. Ovaj novi odar, čijem sam nastajanju bio svjedok, svjedoči ISTINU.

Tisuće udaraca čekićem i »puncom« pretvorile su tanku plohu srebra u čvrstu strukturu reljefa klasične izražajnosti i suvremenog rukopisa u modelaciji i kompoziciji. Dokumentarne scene iz Kardinalova života u umjetnikovoj kreaciji, postale su ikonički znaci obnove pamćenja, moralne katarze. Ima umjetničkih djela koja propituju estetske, stilističke, formalne momente likovnog umijeća, no ovo djelo sintetizira te momente i nadilazi ih u nadahnuću i samo postaje nadahnuće. Odmjereni i dobro provedeni ritam ploha, na kojima su uprizorene scene iz Kardinalova života, tvore impozantnu vizualnu cjelinu. Svojom čvrstoćom odar smiruje gotički uzlet Katedrale prema nebu, i sam je otvoren tom uzletu.

Kardinalova ljudska drama dobila je dostojan okvir.

Neka umjetnikovo djelo bude više od umjetničkog čina, jer ono to jest i formom i simboličkim smislom ...

Božanski smisao Žrtve, kao najviši oblik moralnog čina, još jednom je potvrđen. Politički i civilizacijski epizodisti, koji si uzeše pravo suditi i osuditi, htjedoše od Božjeg sluge Alojzija Stepinca učiniti moralnog patuljka, koji da ako nije počinio zločine, onda ih je podržavao, kako su pripovijedali gotovo pol stoljeća. Ipak, svaka je nepravda za vremena, samo je BOŽJA PRAVDA vječna. Ovaj novi grob nije znak smrti, nego oltar USKRSNUĆA.

Sada, na pragu trećeg tisućljeća, neka spomen na Kardinalovu Žrtvu bude zalog našeg spasenja, naše duhovne i moralne obnove.

Neka sjene povijesnih jahača u miru napuste ovaj sveti prostor, i neka se BOG smiluje dušama njihovim. Neka nas ostave da u miru sa svima, kojima je ISTINA put, dođemo u svoju i našu zajedničku budućnost. Neka ovo mjesto bude naše mjesto povratka iz samozaborava.

Iako je RIJEČ u Božjem misteriju TIJELOM postala, riječ ljudska je nemoćna ... Zato neka je – VJEČNA SLAVA TEBI, GOSPODINE.

prof. Marko JURIĆ